

توسعه‌ابنیه

Toseh Abnieh Social and Economic Quarterly

فصلنامه اجتماعی اقتصادی - شماره ۲۵ | Social and Economic Quarterly | قیمت ۱۴۰۰۰۰۰ ریال | Price 1400000 Rials

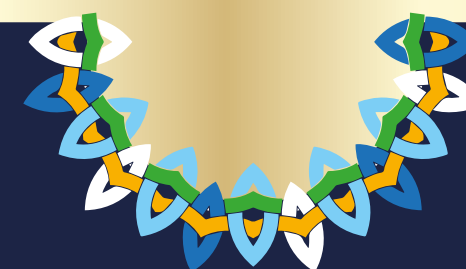
KARANEH PARS

فصلنامه اجتماعی اقتصادی توسعه‌ابنیه | بهار ۱۴۰۱ | شماره ۲۵ | No 25 | Toseh Abnieh

Karane Pars

شرکت فنی مهندسی خدمات مشاوره ای گردشگری، ارائه دهنده طرح های توجیهی، ظرفیت‌سنجی، سودآوری ایده پردازی در حوزه صنعت گردشگری

Technical engineering company, tourism consulting services, provider of justification plans, profitability, Ideation in the field of tourism industry

بروگامین شهری سنگ در طرح ایران

تولید انواع سنگ های ساختمانی نما و کف

اترکوتن مرمریت دهشت خینی کراشت مرمری

در سایر های اسلب لابل و فلزاتی با بهترین جنس روز دنیا

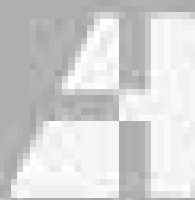
انتخاب سنگاری با پروژه های خصوصین و دولتی

در ایران و خارج از ایران

**DEHBID
LAND**

TOSEH
ABNIEH
HEMMAT

Engineering, Architecture, Interiors

021447553719 - 02144710007 - 02144754

برج مسنگونی زاگرس

ZAGROS

RESIDENTIAL TOWER

توسعه و اجرای پروژه مسنگونی زاگرس در منطقه شهرک صنعتی زاگرس

021447553719 - 02144710007 - 02144754

08133118180 - 09121011001 - 09121095821

تو — ۱۵۸ — بیتیہ

www.KitaboSunnat.com

فهرست

۰۶	بازار پول
۱۶	بازار مسکن
۳۶	بازار ارز
۴۸	بازار انرژی
۶۲	بازار سرمایه
۶۸	بازار طلا
۷۶	بازار فلزات
۸۸	مقاله

صاحب امتیاز: حامد مهري

مدیر مسئول: شهرام پروین جهرمی

سر دبیر: حامد مهري

مدیر اجرایی: رضا شعبان زاده

دبیر گروه اقتصادی: وحید پا افشار

دبیر گروه عمران و معماری: روشنک میرحسینی

هیات تحریریه: امیر اسماعیل تبریزی - شهرام پروین جهرمی - پرویز جعفری

رسول میر قادری - حمید پرهیز کار - رضا شعبان زاده

مشاوران: محمد قاسمی - فرخ مسلمی - علیرضا فراهانی - حامد آراسته - رضا ملک

حمیدرضا دادگر - شهروز معصومی - روح الله شمسی - مهدی یاسور عینی - وحید قاسمی

طراح گرافیک: سمانه اسلامی ثمرین

روابط عمومی: مهراڻ جعفرشعار

بازار پول

فشار نام‌تعارف بر بخش‌های مولد کشور

ارزش صنعتی و معدنی
۶- ریسک بالای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های معدنی اعم از
اکتشاف و استخراج
۷- ضعف در سازوکار تعیین، محاسبه و اخذ حقوق دولتی از
بهره‌برداران معدن
۸- ضعف در انتشار اطلاعات پایه اکتشاف زمین‌شناسی

نگرانی‌های تولید و ایجاد کار و شغل برای نیروی جوان نیازمند کار، نگرانی مقدسی است که در حال حاضر و در مقیاس جهانی بی‌شک از مسیر دانش و فناوری‌های نوین می‌گذرد. این دلوپسی اما شایسته است شاید به این سبب که در کشور عزیز ما ایران طی سالیان گذشته همواره موضوع ثروت‌آفرینی، مفروضی حاصل و در دسترس تصور شده و مساله فرهیختگان و روشنفکرانمان طی دوره‌های مختلف، توزیع ثروت بوده است. طی دهه‌ها همواره چنین تصور شده است که با توجه به وجود منابع نفت و گاز و مواد معدنی یا قرار گرفتن میهنمان در مسیرهای تجاری پر رفت و آمد و... تولید ثروت، مساله مهمی

بررسی‌ها نشان از آن دارد که قسمتهای مولد کشور با نگاه به فشار عواملی چون تحریم، سیاست‌گذاری‌های خطا، کرونا و مسائل ریشه‌ای اقتصاد ایران در دهه ۹۰ با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده‌اند. از این رو بازوی پژوهشی سازمان برنامه و بودجه به بررسی وضعیت بخش‌های تولیدی کشور، و تحلیل اثر بودجه ۱۴۰۱ روی دو حوزه صنعت و معدن پرداخته و هشت مانع تولید در ۱۴۰۱ را شناسایی بدین شکل معرفی نموده است:

- ۱- کمبود نقدینگی و تامین مالی واحدهای تولیدی
- ۲- بحران کاهش سرمایه‌گذاری و کمبود تشکیل سرمایه ثابت
- ۳- بهره‌وری پایین و افزایش قیمت تمام‌شده به واسطه به‌روز نبودن تکنولوژی و فرسودگی ماشین‌آلات مورد استفاده در برخی رشته‌فعالیت‌ها و در نتیجه کاهش قدرت رقابت در فضای جهانی
- ۴- ضعف توسعه صنایع پایین‌دستی
- ۵- چالش توسعه فناوری و تعمیق آن در زنجیره‌های اصلی

جمعیت NEET در ایران را یک هشدار برای اقتصاد تلقی می‌کند. عواملی نظیر رکود اقتصادی و رشد اقتصادی پایین، عدم ثبات اقتصادی، تحریم‌های خارجی، نبود بستر لازم برای آموزش و مهارت‌آموزی و ریشه‌های فرهنگی دلیل اصلی بالا رفتن این جمعیت خاموش در بازار کار ایران شده است.

بر اساس مطالب ارائه شده و با بررسی کارنامه تقاضا برای سرمایه‌گذاری‌های صنعتی در فاصله سال‌های ۹۸ تا ۱۴۰۰ می‌توان به صراحت عنوان نمود که میزان سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده برای مجوزهای تاسیس صنعتی در این بازه زمانی حدود چهار برابر شده، ولی اشتغال پیش‌بینی شده ناشی از مجوزها به تناسب آن رشد چشمگیری را نشان نداده است. در اسفند ماه سال گذشته نیز هم پروانه بهره‌برداری و هم مجوز تاسیس کمتری نسبت به اسفند ۱۳۹۹ صادر شد است که نشانه کاهش تمایل برای سرمایه‌گذاری در آخر سال است.

از طرف دیگر به‌رغم رشد بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومانی هزینه طرح‌های تولیدی، اشتغال ناشی از مجوزهای تاسیس رشد بسیار اندکی معادل ۳/۶ درصد داشته و نسبت به سال ۱۳۹۹، افزایش ۴۰ هزار نفری را تجربه کرده است. این وضعیت در حالی در سال ۱۴۰۰ حادث شده که در سال ۱۳۹۹ همزمان با رشد ۸۷ درصدی سرمایه مجوزهای صنعتی، آمارها از رشد ۴۲ درصدی اشتغال مجوزهای تاسیس صنعتی حکایت داشت.

نیست و مشکل توزیع عادلانه این ثروت‌هاست. نمی‌دانم شاید از این رو مبحث «عدالت» از نگاه ایران زمین به این میزان پررنگ و عامل انگیزشی جنبش‌ها و مکتب‌های یک سده گذشته بوده است و شاید به همین دلیل دولت‌ها طی سالها سیاست‌های خود را عمدتاً حول مساله توزیع و نه تولید ثروت شکل داده‌اند. واکاوی داده‌های بدست آمده نشان می‌دهد نسبت جمعیت NEET در ایران نسبت به میانگین دنیا و کشورهای منطقه بالاتر است.

جمعیت NEET افراد بدون شغلی هستند که جزو «آمار بیکارها» به حساب نمی‌آیند؛ زیرا «در جست‌وجوی شغلی» نیستند. اگر جمعیت NEET مانند افراد بیکار، برای جست‌وجوی شغل وارد بازار کشور شوند و نتوانند شغلی پیدا کنند، جمعیت «بیکارهای جوان کشور» بیش از ۶ برابر خواهد شد. مطابق آمارها در سال ۱۳۹۹ از جمعیت ۱۶/۷ میلیون نفری جوان کشور، بیش از ۶/۳ میلیون (۳۸ درصد) جزو جمعیت NEET هستند و در فرآیند تولید ملی نقشی ندارند.

این نسبت در مقیاس جهانی بالغ بر ۲۲/۱ درصد، در ترکیه کمی بالاتر و ۲۴/۴ درصد، در پاکستان ۳۱ درصد و حتی در کشورهای عربی ۳۴/۴ درصد گزارش شده است. این گزارش، نسبت بالای

نرخ بیکاری در کشورهای جهان

کشور	آخرین	زمان	قبل	کشور	آخرین	زمان	قبل	کشور	آخرین	زمان	قبل
آفریقای جنوبی	۳۴.۵	۲۰۲۲۰۳	۳۵.۲	اتیوپی	۱۹.۱	۲۰۱۸۱۲	۱۶.۹	موریتانی	۱۱.۵	۲۰۲۱۱۲	۱۱.۳
نامیبیا	۳۳.۴	۲۰۱۸۱۲	۳۴	پاناما	۱۸.۵	۲۰۲۰۱۲	۷.۱	الجزایر	۱۱.۴	۲۰۱۹۰۴	۱۱.۷
نیجریه	۳۳.۳	۲۰۲۰۱۲	۳۷.۱	سودان	۱۷.۷	۲۰۲۰۱۲	۱۶.۸	ترکیه	۱۱.۳	۲۰۲۲۰۴	۱۱.۲
آنغولا	۳۲.۹	۲۰۲۱۱۲	۳۴.۱	کالدونیای جدید	۱۶.۵	۲۰۲۰۱۲	۱۰.۹	افغانستان	۱۱.۲	۲۰۲۰۱۲	۱۱.۱
بوسنی و هرزگوین	۳۰.۲۶	۲۰۲۲۰۴	۳۰.۶۶	تونس	۱۶.۱	۲۰۲۲۰۳	۱۶.۲	سورینام	۱۱.۲	۲۰۲۰۱۲	۷.۴
جیبوتی	۲۸.۴	۲۰۲۱۱۲	۲۸.۴	سانتومه و پرنسیپ	۱۵.۹	۲۰۲۱۱۲	۱۵.۷	گامبیا	۱۱.۲	۲۰۲۱۱۲	۱۱.۱
سوازیلند	۲۵.۸	۲۰۲۱۱۲	۲۵.۵	گویان	۱۵.۸	۲۰۲۰۱۲	۱۱.۹	باربادوس	۱۰.۹	۲۰۲۱۱۲	۱۲.۴
کوزوو	۲۵.۸	۲۰۲۱۰۳	۲۷	مقدونیه	۱۴.۸	۲۰۲۲۰۳	۱۵.۲	هندوراس	۱۰.۹	۲۰۲۰۱۲	۵.۷
باهاما	۲۵.۶	۲۰۲۰۱۲	۹.۵	ارمنستان	۱۴.۵	۲۰۲۱۱۲	۱۵	اوکراین	۱۰.۶	۲۰۲۱۱۲	۹.۲
موزامبیک	۲۵.۰۴	۲۰۱۷۱۲	۲۴.۳۷	کیپ ورد	۱۴.۵	۲۰۲۱۱۲	۱۴.۵	صربستان	۱۰.۶	۲۰۲۲۰۳	۹.۸
فلسطین	۲۵	۲۰۲۲۰۳	۲۴	هاییتی	۱۴.۵	۲۰۲۰۱۲	۱۳.۵	کلمبیا	۱۰.۶	۲۰۲۲۰۵	۱۱.۲
لسوتو	۲۴.۶	۲۰۲۱۱۲	۲۴.۶	کاستاریکا	۱۴	۲۰۲۲۰۳	۱۵.۶	برزیل	۹.۸	۲۰۲۲۰۵	۱۰.۵
رواندا	۲۳.۸	۲۰۲۱۱۱	۱۹.۴	سودان جنوبی	۱۳.۹	۲۰۲۱۱۲	۱۴	ازبکستان	۹.۶	۲۰۲۱۱۲	۹.۴
بوتسوانا	۲۳.۳	۲۰۲۰۱۲	۱۸.۲	عراق	۱۳.۷۴	۲۰۲۰۱۲	۱۲.۷۶	تانزانیا	۹.۵	۲۰۲۰۱۲	۹.۶
جمهوری کنگو	۲۳	۲۰۲۱۱۲	۲۲.۸	بلیز	۱۳.۷	۲۰۲۰۱۲	۷.۷	کومور	۹.۴	۲۰۲۱۱۲	۹.۲
اردن	۲۲.۸	۲۰۲۲۰۳	۲۳.۲	اسپانیا	۱۳.۶۵	۲۰۲۲۰۳	۱۳.۳۳	گینه استوایی	۹.۲	۲۰۲۱۱۲	۹.۹
سنگال	۲۲.۶	۲۰۲۱۰۳	۱۶.۷	یمن	۱۳.۴۲	۲۰۲۰۱۲	۱۲.۹	سوریه	۹	۲۰۲۰۱۲	۸.۲
کابن	۲۲.۳	۲۰۲۱۱۲	۲۲	یونان	۱۲.۵	۲۰۲۲۰۴	۱۲.۶	ایران	۸.۹	۲۰۲۱۱۲	۹.۶
مونتنگرو	۲۰.۶۳	۲۰۲۲۰۵	۲۱.۷۹	زامبیا	۱۲.۲	۲۰۲۰۱۲	۱۳.۲	لیتوانی	۸.۸	۲۰۲۲۰۵	۹.۵
گرجستان	۲۰.۶	۲۰۲۱۱۲	۱۸.۵	مراکش	۱۲.۱	۲۰۲۲۰۳	۱۲.۳	موریس	۸.۷	۲۰۲۲۰۳	۸.۱
لیبی	۱۹.۶	۲۰۲۱۱۲	۲۰.۱	آلبانی	۱۱.۷	۲۰۲۲۰۳	۱۱.۹	سوئد	۸.۵	۲۰۲۲۰۵	۸.۲

معیشت از دست رفته

به‌عنوان جزئی از یارانه جدید پرداخت خواهد شد. از این رو مقرر شد که دهک‌های اول تا سوم ۴۰۰ هزار تومان و دهک‌های چهارم تا نهم ۳۰۰ هزار تومان در ماه به شکل سرانه دریافت نمایند. پیش از این خانوار یک‌نفره حدود ۱۰۰ هزار تومان دریافت می‌کرد که با پرداخت جدید این رقم، (بسته به دهک درآمدی) ۳ یا ۴ برابر خواهد شد. این مبالغ، از تغییر شیوه پرداخت ارزش ترجیعی حاصل و مستقیم به سرپرست خانوارها پرداخت می‌شود. علاوه بر این یارانه نقدی، در گام بعدی یارانه دارو به شرکت‌های بیمه و یارانه نان نیز به نانوایان پرداخت خواهد شد. به گفته مسوولان، پرداخت ارزش ترجیعی به شیوه قبلی، علاوه بر فساد و افزایش قاچاق معکوس کالاهای اساسی، تورم این کالاها را نیز کنترل

مقبولیت یا رضایت از زندگی متأثر از رفاه مطلق و نسبی است. و رفاه مطلق نگاه به سطح رفاه مردم به‌طور مطلق دارد. به عبارت دیگر و به عنوان مثال اگر متغیر رفاه را بین ۱ تا ۱۰۰ در نظر بگیریم، رفاه مردم ۱۰ می‌تواند باشد یا رقمی بین ۱۰ تا ۹۰، رفاه نسبی یعنی سطح رفاه مطلق یک شخص یا جامعه نسبت به سطح رفاه مطلق آن شخص یا جامعه نسبت به گذشته یا شخص یا جامعه دیگر است. از این رو امکان دارد سطح رفاه مطلق ۹۰ باشد؛ اما با وجود آن رفاه نسبی ۳۰ در نظر گرفته شود. یا اینکه بر عکس ممکن است رفاه مطلق افزایش یابد؛ اما با وجود آن رفاه نسبی کاهش پیدا کند.

حال می‌توان اینگونه گسترش فکر نمود که اگر رفاه مطلق رشد نکند یا رشد آن کمتر از رشد رفاه مطلق اشخاص یا جوامع دیگر باشد رفاه نسبی با کاهش مواجه خواهد شد. رفاه اعم از مطلق یا نسبی می‌تواند ابعاد مادی یا معنوی داشته باشد. رفاه مادی اشاره به وضعیت درآمد و مصرف (اعم از مصرف کالاها و خدمات خصوصی و عمومی) در جامعه و رفاه معنوی اشاره به نحوه رفتار انسان‌ها در اجتماع از جهت راستگویی، اعتماد به همدیگر، عمل به قول و قرارها، نوع‌دوستی، خداترسی و نظایر آن دارد. با گذری اجمالی به وضعیت معیشت مردم در شهرها و روستاها و طبقات مختلف اجتماعی می‌توان یافت که رفاه مطلق اکثریت قریب به اتفاق مردم حداقل در یک قرن اخیر مستمرا البته با برخی افت‌های مقطعی افزایش یافته است. ابراهیم ریسی با اشاره به بحث‌ها پیرامون حذف ارزش ترجیعی و نگرانی‌ها از افزایش قیمت‌ها گفت که به مدت دو ماه به سه دهک اول به ازای هر نفر ۴۰۰ هزار

تومان یارانه داده خواهد شد. ریاست جمهوری گفت که از دهک چهارم تا دهک نهم نیز هر نفر ۳۰۰ هزار تومان یارانه دریافت خواهند کرد. ریسی زمان دقیق پرداخت این یارانه را اعلام نکرد. مجموع یارانه نقدی برای پرداخت به ۹ دهک طی دوماه آینده به ۴۶ هزار میلیارد تومان رسید. از این پس، «یارانه ۴۵ هزار تومانی» و «یارانه معیشتی»

همه‌گیری تورم در سطوح جهانی

برای عبور از دوران کرونا عنوان نموده اند. حال این موارد توانسته اند تورم را به زمان ریاست‌جمهوری رونالد ریگان بازگردانند. غذا و حامل‌های انرژی که در ماه گذشته به علت حمله روسیه به اوکراین افزایش قیمت شدیدی را تجربه کردند، بیشترین تاثیر را در نرخ تورم داشتند. حامل‌های انرژی در ماه مارس ۳۲ درصد افزایش قیمت داشته‌اند که در این میان بنزین ۴۸ درصد و نفت کوره ۷۰ درصد افزایش قیمت داشته‌اند. میانگین قیمت بنزین در ایالات‌متحده به ۴/۳۳ دلار به ازای هر گالن رسیده است. قیمت مواد غذایی نیز ۸/۸ درصد افزایش داشته که از مه سال ۱۹۸۱ تاکنون بی‌سابقه بوده است. در بخش خودرو، خودروهای جدید ۱۲/۵ و خودروهای کارکرده ۳۵ درصد افزایش قیمت داشته‌اند. هزینه‌های مسکن نیز نسبت به ۱۲ ماه گذشته ۵ درصد رشد داشته است. اما در ایران نیز تورم شرایط ویژه ای را دنبال کرد بر این اساس بانک جهانی پیش بینی رشد اقتصادی و تورم ایران در ۲۰۲۲ را تغییر داد.

تورم در ماه مارس و در ایالات متحده آمریکا ۸/۵ درصد رشد را نشان داد، که بیشترین نرخ ۴ دهه اخیر است. در همین بازه قیمت جهانی مواد غذایی و انرژی در حال افزایش بود، رقم بالای تورم این کشور دلیل مناسبی برای آغاز سیاست‌های انقباضی فدرال‌رزرو شد. پیش از این موسسات معتبر بین‌المللی درباره بروز پدیده «سوپرچرخه کالایی» یا همان جهش قیمت‌ها هشدار داده بودند؛ اما با جنگ اوکراین این ابرچرخه زودتر رقم خورد.

در حال حاضر بنزین، بزرگ‌ترین متهم تورم آمریکا است. مسکن نیز در قله تورمی ۳۰ ساله و در رتبه دوم قرار دارد. اما تحلیلگران سه عامل افزایش تورم را ۱- جنگ اوکراین که موجب شده زنجیره تامین کالاها به خصوص در حوزه مواد غذایی و حامل‌های انرژی به شدت آسیب ببینند.

۲- بهبود اقتصادی ناشی از کاهش سرعت شیوع ویروس کرونا در سطح جهان تقاضای کالاها را افزایش داده است. ۳- نقدینگی ایجاد شده به سبب کمک‌های دولتی

بانک جهانی نیز در گزارشی عنوان نمود که رشد اقتصادی در سال جاری میلادی به رقم ۳/۷ درصد خواهد رسید که نسبت به برآورد قبلی این نهاد به میزان ۱/۳ واحد درصد بیشتر است. گزارش این نهاد بین‌المللی، بهبود وضعیت تولید در بخش خدمات و نفت را عامل اصلی افزایش رشد عنوان نموده است. بر این اساس، نرخ تورم نیز در سال ۲۰۲۲ به رقم ۳۷/۶ درصد خواهد رسید که این رقم نیز نسبت به پیش‌بینی قبلی ۳/۱ واحد درصد کمتر است. این موسسه از منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (منا) پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی ایران در سال جاری میلادی را افزایش داد. بانک جهانی اعلام کرده است که رشد اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۲ به ۳/۷ درصد خواهد رسید. بدین ترتیب بانک جهانی پیش‌بینی خود از این رشد را نسبت به آخرین پیش‌بینی‌اش که در ژانویه ۲۰۲۲ منتشر شده بود، ۱/۳ درصد افزایش داد. در گزارش قبلی رشد اقتصاد ایران در ۲۰۲۲ بدون تغییر نسبت به پیش‌بینی قبل از آن (اکتبر ۲۰۲۱) ۲/۴ درصد اعلام شده بود. یک پژوهش در نشریه روند بانک مرکزی با بررسی تجربه موفق جهانی، ابزار مهم مهار تورم را معرفی کرد. بسیاری از بانک‌های مرکزی به تدریج از ابتدای دهه ۱۹۹۰ به سوی سیاست هدف‌گذاری تورم به‌عنوان چارچوب کارآی هدایت سیاست پولی روی آوردند و از تورم هدف به‌عنوان لنگر اسمی استفاده کردند؛ در نتیجه این اقدام، نرخ سود سیاستی به‌عنوان هدف عملیاتی سیاست پولی در نظر گرفته شد. «کاهش سلطه مالی و استقلال بانک مرکزی»، «اعلام رقم تورم هدف»، «برگزاری جلسات دوره‌ای مقامات پولی» و «پایداری شرایط خارجی و مالی» ۴ پیش‌شرط مهار تورم معرفی شد. در دهه هفتاد و هشتاد میلادی، تورم‌های دورقمی پای ثابت اقتصاد بسیاری از کشورهای جهان بود. با ظهور سیاست هدف‌گذاری تورم، چارچوب سیاست پولی بسیاری از بانک‌های مرکزی در جهان حول محور آن قرار گرفت؛ چراکه کنترل تورم و ثبات قیمت‌ها را پیش‌شرط اساسی رشد اقتصادی می‌دانستند. ناکامی رویکردهای رقیب، دلیل اصلی مورد توجه قرار گرفتن این رویکرد به شمار می‌رود. برای مثال سیاست هدف‌گذاری رشد پول از آنجا محبوبیت خود را از دست داد که به شکل تجربی مشخص شد ارتباط میان رشد پول و تورم ناپایدار است که این سیاست را به رویکردی غیرقابل اطمینان تبدیل می‌کرد. سیاست دیگری که در اقتصادهای کوچک و متوسط آزموده شد و در ایران نیز بسیار مورد توجه واقع شده، هدف‌گذاری نرخ ارز است. این سیاست به دلایل مختلف از جمله افزایش جریان سرمایه‌های بین‌المللی و دشواری حفاظت از نرخ ارز در برابر سوءاستفاده‌های سوداگرانه موفقیت چشمگیری در کنترل نرخ تورم به‌دست نیاورده است.

تورم و نقدینگی

در اقتصاد ایران موضوع نقدینگی به یک معضل مبدل شده، در صورتی که رشد بالای نقدینگی در ایران متأثر از رشد پایه پولی و اعتبارات بانکها، منجر به تکرار تورم بالا در ایران شده است، از طرفی، شرکتهای تولیدی نیز یکی از اصلی‌ترین مشکلات خود را کمبود نقدینگی و دسترسی سخت و محدود به اعتبارات بانکها عنوان می‌کند. در این شرایط، وضعیت حاکم بر اقتصاد ایران نیز موجب جذاب‌تر شدن فعالیت سفته‌بازی نسبت به فعالیتهای مولد شده است. سوال اینگونه مطرح می‌شود که آیا می‌توان نقدینگی را در راستای رسیدن به اهداف کلان مدیریت نمود؟

در این راستا و پاسخ به این سوال بازوی پژوهشی بانک مرکزی در یک گزارش تحلیلی، راه‌حل معمای دوسر باخت نقدینگی را تشریح نمود. از منظر این نهاد، بحث نقدینگی باید در دو سطح کلان و خرد تفکیک شود. گزارش پژوهشکده پولی و بانکی، در یک بخش راهکارهای کنترل رشد نقدینگی در اقتصاد ایران را تشریح کرده و در بخش دیگر با بررسی تجربه کشورهای دنیا، به بحث هدایت اعتبارات بانکی پرداخته است. ایران به دلیل رشد نقدینگی با نرخی بالاتر از نرخ رشد اقتصادی درگیر تورم مزمن دورقمی است، بخش واقعی اقتصاد از کمبود نقدینگی و مشکل تامین مالی رنج می‌برد. این دوگانگی در سایه مشکلات ریشه‌ای اقتصاد ایران ممکن شده است. در سالیان گذشته رشد نقدینگی روندی فزاینده به خود گرفته و از ۲۰ درصد در نیمه اول سال ۹۷ به بیش از ۴۰ درصد در پایان سال ۹۹ بالغ شده است. با توجه به رشد میانگین ۳۰ ساله نقدینگی و پایه پولی که به ترتیب ۲۷/۸ و ۲۲/۸ درصد است، می‌توان گفت رشد پایه پولی از تابستان ۹۷ و رشد نقدینگی از تابستان ۹۸ بالاتر از میانگین خود قرار گرفته است. رشد پایه پولی در سالهای اخیر را می‌توان

ناشی از عواملی نظیر تغییر در خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی، تغییر در بدهی بانکها به بانک مرکزی، تغییرات مطالبات بانک مرکزی از دولت و تغییرات ضریب فزاینده نقدینگی دانست. فعالان بخش خصوصی سه گام تکمیلی اصلاحات اقتصادی را معرفی کردند. دولت در شرایطی حذف ارز ترجیحی برخی از کالاهای اساسی و اصلاح نظام پارانهای را در اواخر اردیبهشت‌ماه امسال کلید زد که به اعتقاد فعالان اقتصادی در ادامه سیاستهای اصلاح‌گرایانه باید سه موضوع مدنظر سیاستگذاران قرار گیرد:

- ۱- ثبات متغیرهای اقتصاد کلان.
- ۲- برنامه‌ریزی برای اصلاح ساختارهای تولید کالاهای اساسی.
- ۳- پایبندی به سازوکارهای بازار و انحصارزدایی در تولید و تجارت خارجی.

این سه طرح اصلاحی در اولین نشست پارلمان بخش خصوصی در سال ۱۴۰۱ مطرح شد. فعالان اقتصادی معتقدند که از سال ۹۷ بارها نسبت به تبعات تخصیص ارز ترجیحی و ادامه این سیاست، هشدارهای لازم را به مراجع مختلف تصمیم‌گیری داده شد؛ اما این واقعیت را هم باید مدنظر داشت که صرف حذف ارز ترجیحی کالاهای اساسی و اصلاح نظام پارانهای کفایت نمی‌کند و دولت باید به اصلاح ساختارهای تولید (مقیاس تولید، فناوری بنگاه‌ها، قیمت نهاده‌های تولید و...) نیز توجه نماید.

بررسی گزارش بانک مرکزی نشان داد رقم نقدینگی در فروردین به ۴۸۲۳ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۳۸/۲ درصدی داشت. همچنین رشد نقطه به نقطه نقدینگی در هفت ماه متوالی روندی کاهشی داشت، به طوری که از مهرماه سال گذشته تا فروردین‌ماه حدود ۴/۶ واحد درصد از رشد آن کاسته شده است. کاهش انتظارات تورمی و کاهش رشد پایه پولی دو عامل موثر در کاهش سرعت موتور پولی بوده است.

تورم از نگاه آمار

که نسبت به ماه فروردین ۰/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین تورم نقطه به نقطه نیز با افزایش ۳/۷ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به رقم ۳۹/۳ درصد رسیده است. براساس این گزارش، برخی کالاهای خوراکی نظیر روغن‌های خوراکی‌ها، نان و ماکارونی با افزایش قیمت روبه‌رو شدند؛ هرچند که عامل اصلی بالا رفتن تورم ماهانه در اردیبهشت‌ماه گروه‌های غیرخوراکی، نظیر بهداشت، حمل‌ونقل و هتل و رستوران بوده است.

نرخ تورم در خرداد ماه ۱۴۰۱ نیز بر افزایش مهارشدنی قیمت‌ها را تاکید کرد. این قضیه نه تنها نگرانی در میان سیاستمداران و سیاستگذاران را دامن زده، بلکه عاملان اقتصادی را نیز نگران کرده است که روند تورم به چه سمت و سویی خواهد بود. در این میان تفسیر نادرستی از سوی برخی اقتصاددانان، روشنفکران و حتی سیاستمداران رواج یافته که بیم آن می‌رود به‌عنوان تفسیر غالب در بخش حکمرانی پذیرفته شود و دولت را در ادامه مسیر دچار انحراف کند.

آمارهای بدست آمده نشان از آن دارد که نرخ تورم نقطه به نقطه در اولین ماه سال جاری به ۳۵/۶ درصد رسید. این رقم نسبت به ماه قبل ۰/۹ واحد درصد افزایش داشته و در ۶ ماه اخیر، نرخ تورم نقطه‌ای در حوالی ۳۵ درصد نوسان کرده است؛ ولی این نرخ در فروردین‌ماه افزایشی شده است. در ۵۰ سال گذشته، پس از دو رقمی شدن نرخ تورم در اوایل دهه پنجاه همواره کاهش آن از ۱۵ درصد به نرخ پایین‌تر تقریباً مشکل و پرنوسان بوده است که این سطح اصطلاحاً به هسته سخت موسوم شده است. اما آمارهای ۶ ماه اخیر از التهاب این هسته جدید و افزایش حجم آن به حدود ۳۵ درصد خبر می‌دهد که در شرایط کنونی، عبور تورم از این هسته دشوار شده است. از نگاه کارشناسان، یکی از دلایل التهاب هسته سخت تا سطح ۳۵ درصد وجود ریسک‌های غیراقتصادی است که حل آن می‌تواند مسیر عبور از هسته جدید را هموار سازد. بر اساس داده‌های بدست آمده از سوی مرکز آمار ایران تورم اردیبهشت‌ماه ۳/۵ درصد گزارش شده

پیش‌بینی تورم در سال آینده میلادی

صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در آخرین پیش‌بینی خود در خصوص تورم در مقیاس جهانی، نرخ تورم جهان در سال ۲۰۲۲ را ۷/۴ درصد پیش‌بینی کردند که بعد از سال ۱۹۹۶ با نرخ تورم ۹/۳ درصد، بالاترین نرخ تورم طی ۲۵ سال گذشته محسوب می‌شود. نرخ تورم برای اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۲۲ کمتر از میانگین تورم جهان و حدود ۵/۷ درصد و برای اقتصادهای در حال توسعه و بازارهای نوظهور بالاتر از میانگین جهان و حدود ۸/۷ درصد پیش‌بینی شده است. در ضمن انتظار می‌رود با تضعیف بحران‌ها، افزایش عرضه و تعدیل تقاضا، از سرعت افزایش قیمت‌ها در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ کاسته شده و نرخ تورم در جهان به ترتیب به ۴/۸ درصد و ۳/۸ درصد در سال‌های مزبور کاهش یابد که تقریباً مشابه تورم سال ۲۰۱۹ است.

منابع:

صندوق بین‌المللی پول، بانک مرکزی ایران، مرکز آمار ایران

بازار مسکن در اولین فصل قرن

مسکن میلیونی شد؟

طرح یک میلیون مسکن در سال وعده دولت سیزدهم بود. اما بررسی های رسمی نشان از آن دارد که این طرح نه تنها ضامن تامین مسکن ارزان برای کم درآمدها نیست که ۹ چالش را متوجه اقتصاد، بازار مسکن، شرایط اجتماعی کشور و محیط زیست خواهد نمود. بر این اساس بازوی پژوهشی سازمان برنامه و بودجه با بررسی این طرح درباره چالش های آن «تمرکز صرف بر ساخت مسکن بدون توجه به ظرفیت خالی بازار ملک و جنس تقاضا» هشدار داد. در این سند رسمی، عاقبت «تولید مسکن در شهرهای اقماری فاقد خدمات» را احداث یکسری خوابگاه فاقد جذابیت سکونتی می داند و دو راهکار جایگزین را معرفی می کند. این سازمان، درباره پیامدهای خانه سازی به شکل یک میلیون مسکن در سال هشدار داد. این سند با نام ارزیابی طرح جهش تولید و تامین مسکن مبتنی بر ملاحظات آمایشی از سوی بازوی پژوهشی سازمان برنامه و بودجه منتشر شد. به عبارتی دیگر بررسی های تجربی در داخل و خارج از ایران نشان از آن دارد که تشخیص غلط در بازار مسکن پایتخت درباره «منشأ جهش قیمت و خروج آپارتمان ها از دسترس خریداران مصرفی» منجر به طراحی یک نسخه غلط برای حل مشکل شده است. مدیران شهری تصور می کنند تهران با «کمبود مسکن» مواجه است و با همین تصور طرح ویژه (حمایتی) ساخت ۱۸۰ هزار واحد در شهر را شروع کرده است. اما آیا مشکل بازار ملک، واقعا «کمبود خانه» است؟ طبق آمار رسمی هم اکنون در بازار مسکن کلان شهر تهران تعداد واحدهای مسکونی حداقل ۲ درصد بیشتر از خانوارها است. اتفاقا این «مازاد عرضه» درست طی ۵ سال گذشته که رکود تاریخی ساخت رقم خورد، شکل گرفت. بنابراین آنچه باعث بحران «عدم دسترسی خانه اولی ها به مسکن مناسب» شده، «کسری ساخت» نیست، بلکه «تبدیل شدن پایتخت به یخچال ملکی (خانه های بدون استفاده)» و همچنین «صرفه ساخت و ساز در شمال شهر (مناطق اشباع از عرضه)» است. بررسی ها مشخص می کند «آدرس غلط از تورم مسکن» منجر به سیاست گذاری نادرست شده است. بزرگ ترین طرح پیش فروش مسکن بدون رعایت اصل اول این مدل فعالیت ساختمانی که همان «تعیین و اعلام قیمت تحویل خانه» بوده، در حال جذب پیش خریدار است. «یک میلیون مسکن در سال» با عبور از مرحله انتخاب سازنده، خرید زمین و نام

نویسی متقاضیان، آغاز فرآیند «دریافت پول از پیش‌خریداران» و «پرداخت وام» گردیده است. اما سیاست‌گذار طرح نمی‌داند که خانه‌ها پس از ساخت مترمربعی چند میلیون تومان تمام می‌شود. متفاوت‌ترین طرح مسکن‌سازی دولتی در حالی به عجیب‌ترین پیش‌فروش ملکی تبدیل شده است که در این روش ساخت و فروش، اصل اول و مهم‌ترین بخش پیش‌فروش ملکی رعایت نشده است. سیاستگذار در حالی پروژه ساخت یک‌میلیون مسکن در سال را از نیمه دوم سال گذشته کلید زده که این پروژه در عین حال که به مقیاس‌های نیازسنجی آن توجه کامل نشده است دارای یک ابهام بزرگ در مهم‌ترین اصل پیش‌فروش یعنی تعیین و اعلام «قیمت» واحدهاست. بررسی‌ها نشان از آن دارد که اظهارات مسوولان اجرای طرح ساخت یک‌میلیون واحد مسکونی در کشور نشان می‌دهد، بزرگ‌ترین پیش‌فروش خانه در کشور «بدون اعلام قیمت» اکران شده است و مشخص نبودن قیمت واحدها، مجهول اول «مسکن‌میلونی» است. مشخص نبودن قیمت واحدهای مسکونی در طرح ساخت یک‌میلیون مسکن در سال نشان می‌دهد، دولت در اجرای این طرح، اصل اول «پیش‌فروش مسکن» که همان تعیین و اعلام صریح و شفاف قیمت واحدهاست را رعایت نکرده است. از طرفی آمار رسمی از کارنامه بانکی «تولید و عرضه مسکن در بافت‌های فرسوده» نشان می‌دهد سال گذشته در مقیاس ۹ ماهه، سهم ساخت‌وسازهای مسکونی در بافت فرسوده از کل تولید مسکن کشوری به یک‌درصد هم نرسید. این در حالی است که همگان - دولت و کارشناس و منتقدان و ذی‌نفعان مسکن - معتقدند حداقل ۱۰ درصد تولید مسکن باید در این مناطق انجام شود. بافت فرسوده همان «مناطق ارزان بازار مسکن» است؛ جایی که - همچون هسته فرسوده تهران - در دوره قبل از جهش قیمت، حدود ۳۰ درصد خریداران خانه، این مناطق را انتخاب می‌کردند و الان سهم بافت از معاملات خرید به نزدیک ۵۰ درصد رسیده است. سطح پایین قیمت ملک در بافت فرسوده - نسبت به بقیه مناطق - این قسمت از شهرها را مستعد سرمایه‌گذاری ساختمانی کرده اما مداخله دولت در بازار مسکن در قالب طرح‌های خانه‌سازی، به سه علت باعث خروج سرمایه‌گذاران از جبهه اصلی به بیرون شهرها - نقاط فاقد تقاضای موثر مسکن - شده است.

ناسالم‌ترین شهر ایران اینجاست

ناسالم‌ترین فروردین تهران بعد از ۱۰ سال، رقم خورد. تعداد روزهای آلوده پایتخت در فروردین ۱۴۰۱ به ۳ برابر ماه مشابه سال‌های اخیر رسید. این اتفاق در فروردین ماه به سیاستگذاری یا به عبارت دیگر به بی‌تفاوتی مدیران ترافیکی در برابر آلودگی خودروهای آلاینده» دارد. یکی از دلایل آن عدم رهگیری دوربینی خودروهای فاقد معاینه‌فنی در سطح وسیعی از شهر است. رکورد ۱۰ ساله آلودگی هوای پایتخت در اولین ماه قرن شکسته شد. با وجود اینکه اولین ماه سال به‌طور سنتی پاک‌ترین ماه هر سال به شمار می‌آید و معمولاً بیشترین تعداد روزهای «پاک» در این ماه ثبت می‌شود، اما امسال تعداد روزهای آلوده در این ماه با افزایشی کم‌سابقه روبه‌رو و رکورد تازه‌ای ثبت شد. فروردین امسال تهرانی‌ها هفت روز هوای ناسالم تنفس کردند و این تعداد روز آلوده از سال ۱۳۹۱ تاکنون سابقه نداشته است. پیش از این سیاه‌ترین فروردین در سال ۱۳۹۰ رقم خورده بود که در مجموع هوای تهران به مدت ۱۱ روز در آن ماه ناسالم بود. هر چند در یک نگاه کلی این‌طور به نظر می‌رسد که توفان و گرد و غبار زمینه‌ساز ثبت این رکورد شده است، اما به نظر می‌رسد سرمنشأ آلودگی هوا در شروع سال ۱۴۰۱ تنها ریزگردها نیستند و توافق خاموش برای تردد خودروهای آلاینده در تهران نیز در ثبت این رکورد نقش داشته است. استمرار این روند که به ثبت سیاه‌ترین فروردین پایتخت منجر شد، خطر ثبت آلوده‌ترین زمستان تهران را نیز به دنبال دارد. شاید برای نشان دادن، شرایط محیط زیست کشور

نیاز به دادن اطلاعات آماری نباشد بر کسی وضعیت نامطلوب و پر تنش زیست محیطی ایران پوشیده نیست، بررسی‌ها حاکی از آن است که مطابق با داده‌های شرکت کنترل کیفیت هوای شهرداری تهران، این شهر در سال ۱۴۰۰، دو روز هوای پاک، ۲۴۰ روز هوای قابل‌قبول، ۱۰۴ روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس جامعه و ۶ روز هوای آلوده برای همه افراد داشته است. از سوی دیگر، در حالی که سهم بخش کشاورزی از کل مصرف آب کشور حدود ۹۳ درصد است، بهره‌وری آب در این بخش تنها ۰/۸ کیلوگرم بر مترمکعب است. براساس گزارش سازمان جهانی خواربار، میزان ضایعات مواد غذایی سالانه در ایران بالغ بر ۴۰ میلیون تن است که ارزش اقتصادی آن به بیش از ۱۵ میلیارد دلار می‌رسد.

ایران هفتمین کشور تولیدکننده گازهای گلخانه‌ای است و پیش‌بینی می‌شود که کاهش بارش ۳۵ درصدی را در دهه‌های آینده تجربه کند. در حوزه تخریب جنگل‌ها و مراتع نیز شرایط هشداردهنده است، به‌طوری‌که تنها در شمال کشور، بیش از ۲۰ درصد مساحت جنگل‌ها به‌طور کامل از بین رفته است. این وضعیت، تنها بخشی از شرایط زیست‌محیطی کشور را نشان می‌دهد. آسیب‌های اجتماعی از جمله تنش‌های اجتماعی، کاهش سلامت روان و کیفیت زندگی و... همچنین چالش‌های اقتصادی، از جمله کاهش امنیت غذایی، کاهش تولید ناخالص داخلی، کاهش بهره‌وری نیروی کار و... تنها بخشی از نتایج برآمده از مسائل زیست‌محیطی است که در ایران با آنها سروکار داریم.

کاهش تورم اجاره مسکن توهم یا واقعیت؟!

افزایش سرسام آور اجاره‌بهای مسکن در ایران طی ماه‌های بهمن و اسفند سال ۱۴۰۰ در دهه‌های گذشته مثال زدنی بود. اما افت تورم اجاره مسکن نه به معنای کاهش مبالغ اجاره که بیانگر توقف تشنج بیشتر هزینه‌ها در بازار اجاره‌نشین‌ها است. از این رو، ادامه مسیر بازگشت از اوج تورم اجاره در سال ۱۴۰۱ به دو عامل بستگی دارد. تصویر زمان خیز تند اجاره‌بها در شهرها می‌گوید یک عامل اصلی و دو عامل مکمل، نقش داشته است. با خارج شدن اجاره‌بهای مسکن از مدار رشد شدید، فرضیه پایان تشنج در بازار اجاره کشور تقویت شد. بررسی‌ها با تکیه بر آمارهای رسمی مربوط به تحولات بازار اجاره مسکن در شهرهای کشور نشان‌دهنده بازگشت تورم اجاره از قله تاریخی است. سرعت رشد اجاره‌بهای مسکن که در شهرهای کشور در آبان ماه ۱۴۰۰ با افزایش ۵۵ درصدی در مقایسه با آبان ۹۹، در قله تورمی قرار گرفت، از آذرماه ۱۴۰۰ در مسیر کاهش قرار گرفت و اسفند ماه برای دومین ماه متوالی با افت محسوس همراه شد. تورم اجاره مسکن در شهرهای کشور در اسفند ماه ۱۴۰۰ معادل ۵۰/۲ درصد به ثبت رسید. این در حالی است که سرعت رشد اجاره‌بهای مسکن در تهران نیز برای چهارمین ماه پیاپی در اسفند ماه کاهش یافت و از قله تورمی ۵۱/۶ درصد در آبان ۱۴۰۰ به ۴۵/۸ درصد در اسفند ماه رسید. بررسی‌ها از بازار اجاره مسکن ۱۴۰۱ اوضاع مستاجر را تقریباً مشابه پارسال نشان می‌دهد؛ «تداوم رشد تند اجاره‌بها» و «عدم تمایل به اجاره‌داری». داده‌های یک بازار آنلاین بیانگر رشد بالای ۴۰ درصدی «میانگین اجاره‌بهای پیشنهادی» در فایل‌ها است. دولت و مجلس برای کنترل تورم اجاره سرگرم طراحی مقررات هستند؛ در حالی که «کارت قرمز» به ملاکان وضعیت بازار اجاره را «سبز» می‌کند. دفتر اقتصاد مسکن سال ۹۷ بسته سیاستی برای این منظور ارائه داد. به عبارت دیگر این جریان حاوی ادامه التهاب در بازار اجاره‌بها طی نیمه اول سپری شده از فصل بهار است و خانوارها همچنان زیر فشار سنگین هزینه تامین مسکن اجاره‌ای هستند.

صحيح دو هدف تنظيم نرخ بهره بانكي در مقياس جهاني و کاهش تورم عمومي هم می‌تواند روند رشد قيمت‌ها در سبد هزينه خانوار را مهار نماید و هم نقش پادزهر التهاب اجاره‌بها را برعهده بگیرد. افزایش نرخ بهره سه نفع مستقيم و غيرمستقيم برای بازار مسکن به همراه دارد. دنباله‌روی نرخ تورم اجاره‌بها از تورم عمومي نشان‌دهنده اثر فوري کاهش تورم عمومي بر وضعیت بازار اجاره‌بهاست و در صورتی که دولت بتواند با استفاده از ابزارهای سیاستی که در اختیار دارد، تورم عمومي را مهار کند، می‌توان انتظار داشت اثر فوري آن به شکل کاهش تورم اجاره‌بها در فصل طلایی نقل و انتقالات ملکی یعنی تابستان مشهود شود. شاه‌کلید مهار تورم عمومي که کشورهای مختلف در روزهای اخیر به آن متوسل شده‌اند، باز تنظيم نرخ بهره بانکی است.

آمارهای منتشر شده درباره سهم مسکن در سبد هزينه‌های خانوار ایرانی در ۱۴۰۰ که توسط مرکز آمار منتشر شد، حاکی از آن است این سهم افزایش قابل توجهی داشته و یک رکورد تاریخی را ثبت کرده است. این آمارها نشان می‌دهند سال گذشته افت تاریخی سهم ۴۳ درصدی مسکن در سبد هزينه‌های خانوار ثبت شد و این در حالی است که این سهم در سال‌های گذشته و پیش از التهاب اخیر اجاره‌بها همواره بین ۳۰ تا ۳۳ درصد بوده است، در واقع خانوارهایی که پیش از این یک‌سوم از درآمد خود را به تامین مسکن اختصاص می‌دادند، اکنون به‌طور میانگین باید قدری کمتر از نصف درآمد خود را برای این موضوع هزينه کنند.

افزایش قيمت اجاره‌بها در تهران، پس از آنکه تعدادی از مستاجرها را روانه شهر کرج کرد- مهاجرت اجباری اجاره‌نشین‌ها در اوایل امسال به استان البرز- اکنون واکنش دوم در بازار اجاره را موجب شده است. اجاره‌نشین‌ها برای پوشش هزينه ۱۴۰۱ اجاره‌نشینی در تهران، گزینه «اجاره‌نشینی مشارکتی» را در قالب زندگی در آپارتمان‌های اشتراکی در دستور کار قرار داده‌اند. تورم اجاره طبق آخرین آمار رسمی مربوط به میانه بهار امسال، پس از بازگشت خفیف از قله تاریخی - حدود ۵۲ درصد در اواسط زمستان پارسال- در حال حاضر روی سطح ۴۶ درصد ایستاده به این معنا که روند کاهش دما در این بازار متوقف شده است. با این حال، میزان تورم اجاره به مراتب بالاتر از تورم عمومي و تورم مسکن است و این نامعادله نادر در بازار مسکن باعث شده است هزينه اجاره‌نشینی از استطاعت اکثریت مستاجرها فراتر رود. بررسی‌ها نشان می‌دهد سه علت اصلی در شکل‌گیری این سطح از تورم اجاره نقش دارد. تنظيم واقعی بازار اجاره مسکن- و نه تنظيم کاغذی یا دستوری- نیازمند سیاستگذاری مناسب است. مجلس و دولت مسابقه طراحی بسته سیاستی برای تنظيم بازار اجاره مسکن را راه انداخته‌اند؛ اما درون هیچ‌کدام از این بسته‌ها «کلید اصلی» وجود ندارد. سیاستگذار می‌تواند با یک سیاست

مقصد سرمایه‌گذاری جدید کجاست

بنا به گزارش تحولات بازار مسکن که توسط مرکز آمار ایران منتشر شده ورود سرمایه‌های ساختمانی به شهرها و روستاهای شمالی با محرک جدید همراه شده است. آمار ۱۰ ساله رویش و ریزش ساخت‌وسازهای مسکونی در استان‌های کشور نشان از آن دارد تهران وزن غالب دهه ۹۰ در پروانه‌های ساختمانی را از دست داده، به‌طوری‌که تصویر ۱۴۰۰ بازار ساختمان‌سازی از سبقت مناطق شمالی نسبت به پایتخت خبر می‌دهد. سازنده‌ها با اثرپذیری از جهش قیمت جابه‌جا شده‌اند. آمارهای رسمی از وضعیت ساخت‌وساز و عرضه جدید ملکی نشان‌دهنده بخت پایتخت به بازار املاک شهرهای شمالی است. این وضعیت به دنبال سقوط سهم پروانه‌های ساختمانی شهر تهران از کل پروانه‌های ساختمانی صادر شده در کشور قابل رویت شد. تازه‌ترین آمارهای رسمی منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران نشان از آن دارد در شرایطی که سهم تهران از سرمایه‌گذاری‌های ساختمانی با معیار و تراز تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده در سال ۱۴۰۰ از کل پروانه‌های کشوری کاهش یافته است، این سهم در استان‌های شمالی مانند گیلان و مازندران رشد داشته است. بر این اساس این موضوع را می‌توان به عنوان ریزش در روند فعالیت‌های ساختمانی در شهر تهران و رویش ساخت و سازهای جدید در مناطق شمالی کشور به‌ویژه استان‌های توریستی مانند مازندران و گیلان، تعبیر نمود.

تورم ملکی ۱۴۰۱

این نتایج حاصل یخ زدگی نقدینگی در ساختمان‌های نیمه تمام یا تعلیق‌شده یا پروژه‌های شروع نشده است که سه علت برای آن مطرح است. چالش یخچال ملکی با دو شوک سیاستی و سیاسی می‌تواند به فرصت تبدیل شود.

برآیند سه سال متوالی جهش شدید قیمت در بازار ملک نشان‌دهنده پدید آمدن دومین یخچال ملکی است. در شرایطی که بالارفتن سود سفته‌بازی در اثر از جهش مکرر بهای مسکن در ایران در فاصله انتهای ۹۷ تا میانه ۱۴۰۰، منجر به افزایش تعداد خانه‌های فریزشده و شکل‌گیری نخستین یخچال ملکی شد، با نگاهی به یک آمار رسمی از ایجاد دومین یخچال در بازار مسکن در عصر جهش خبر می‌دهد. آن طور که از آمارها و تحلیل استخراج می‌شود، در این زمان قیمت مسکن در کشور، حجم سرمایه‌های حبس شده در ساختمان‌های نیمه‌تمام به میزان بسیاری رشد یافته است. از سوی دیگر مصوبه کاملاً مبهم برای «عوارض ساخت‌وسازهای مسکونی در سال ۱۴۰۱» دو شوک به بازار مسکن پایتخت وارد کرد. فعالان ساخت و ساز در مواجهه با فرمول گنگ محاسبه عوارض صدور پروانه ساختمانی - که حاوی یکسری حروف یونانی و ضرایب وابسته است - امکان محاسبه و تشخیص «نرخ رشد مبلغ عوارض» را ندارند. این سردرگمی موجب شده که ۴ نرخ متفاوت در این بازار ترسیم شود.

بسیاری از دلایل بیرونی تأثیر گذار بر مسکن ۱۴۰۱ در کنار یک دلیل درونی اساسی یعنی قدرت خرید از روند منفی بهای مسکن در سال جدید حکایت می‌کند. گزارشها درباره نسبت‌های متعارف بین نرخ رشد قیمت مسکن با نرخ رشد نقدینگی و تورم عمومی و نیز رابطه سنتی قیمت ملک و نرخ دلار نشان از آن دارد سطح میانگین قیمت آپارتمان‌ها در پایتخت، دست‌کم ۱۲ درصد بالاتر از «سطح متعارف» است. این شرایط متأثر «اضافه‌پرش» قیمت‌ها طی سال‌های ۹۷ تا ۹۹ است که موجب شد این بازار نیز مثل دیگر بازارهای موازی، حبابی رشد نماید. سال ۱۴۰۰ تحت تأثیر ریزش نرخ‌های بازدهی عملیات مقدماتی حباب زدایی قیمت مسکن نیز شروع شد و به شکل کاهش حدود ۱۰ درصدی «قیمت واقعی» بروز کرد. در این بازه زمانی با وجود آنکه بستر اولیه کاهش قیمت مسکن فراهم است، اما آینده یک متغیر برون‌زای اصلی، تعیین کننده ادامه مسیر است. در صورت تعیین تکلیف این متغیر - ریسک غیراقتصادی - دو مانع درونی بازار ملک برای کاهش قیمت نیز برطرف خواهد شد. سال گذشته حجم سرمایه‌گذاری در ساختمان‌های نیمه‌تمام با بیشترین رشد در مقایسه با میزان سرمایه‌گذاری در ساخت‌وسازهای جدید و همچنین ساختمان‌های تکمیل‌شده روبه‌رو شد. همچنین نسبت سرمایه‌های صرف‌شده در نیمه‌تمام‌ها به تکمیل‌شده‌ها از عدد ۳ در اواسط دهه ۹۰ به نزدیک عدد ۶ افزایش یافته است.

ورود سرمایه‌های سرگردان به بازار ملک و رشد بهای آپارتمان‌های مسکونی شد. در این گزارش، «کمبود عرضه مسکن»، عامل ثانویه رشد قیمت -نقش کم‌رنگ نسبت به متغیرهای برون‌زا- معرفی شده است.

کارگردان و بازیگران اصلی جهش بها در بازار مسکن در گزارشی رسمی از سوی وزارت راه و شهرسازی معرفی شدند. در صورتی که از زمان شکل‌گیری رشد بهای مسکن در سال ۹۷، در طول دوره رشد در سال ۹۸ و زمان اوج افزایش آن در سال ۹۹، فعالان این بازار به دفعات به ریسک‌های غیراقتصادی و سوداگران و سفته‌بازان به ترتیب به عنوان کارگردان اصلی و بازیگران جهش قیمت مسکن اشاره کردند، در حال حاضر وزارت راه و شهرسازی در یک گزارش رسمی، از این عوامل به عنوان مسببان اصلی التهاب ملکی یاد کرده است.

در این راستا وزارت راه و شهرسازی به تازگی در گزارشی رسمی که با هدف آسیب‌شناسی شکل‌گیری و تشدید التهاب در بازار معاملات خرید و فروش و اجاره و شرح آنچه باعث بروز این التهاب قیمت در این بازار تهی شده است بر شناسایی متهمان اصلی جهش مسکن که در سال‌های اخیر از سوی کارشناسان معرفی شدند، مهر تایید زد.

متهم اصلی جوانمرگ شدن رونق مصرفی مسکن در نیمه اول ۹۷ و خروج اجباری متقاضیان مصرفی و به‌خصوص خانه‌اولی‌ها از بازار به دلیل رشد شدید قیمت‌ها و بروز جهش، ریسک‌های غیراقتصادی و سوداگران و سفته‌بازهای ملکی به عنوان ذی‌نفعان جهش قیمت مسکن هستند که به دنبال افزایش این ریسک‌ها به بازار وارد شده و اقدام به معاملات مکرر ملکی با قیمت‌های غیرواقعی کردند، و در این گزارش به عنوان بازیگران اصلی التهاب ملکی معرفی شده‌اند.

در بهار فروش آپارتمان‌های تا ۵ سال ساخت در پایتخت به کمترین مقدار رسید، از این رو نمایشی از مصوبه عوارض ساختمانی سال جاری (فرمول پر از ابهام و فاقد نرخ رشد میانگین) پس‌لرزه فرمول گنگ تعیین عوارض صدور پروانه ساختمانی برای سال پیش رو به دو شکل در بازار مسکن پایتخت نمایان شد.

شاخص ترین مصوبه تعیین عوارض صدور پروانه سال جاری که در بهمن سال گذشته به تصویب شورای شهر پایتخت رسید، مبهم و نامشخص بودن بخش‌های آن برای سازنده‌ها و فعالان ساختمانی است؛ موضوعی که از یک‌سو به شکل ایجاد انتظارات تورمی در بازار مسکن منعکس شده و از سوی دیگر به سقوط تاریخی فروش نوسازها در بازار مسکن فروردین تهران منجر شده است. متولی بخش مسکن نقش یک متغیر برون‌زا در جهش قیمت ملک طی سال‌های اخیر را تایید کرد.

با گذشت یک‌سال از دوره سه‌ساله التهاب

شدید قیمت مسکن، وزارت راه و شهرسازی

در گزارشی اعلام کرده است: تحریم‌ها

و ریسک‌های سیستماتیک

در سال‌های اخیر در

کنار روند فزاینده

نقدینگی باعث

آن دارد که شهرداری‌ها در چهار پایتخت مهم جهان، ۳۵ تا ۵۰ درصد هزینه‌ها را از محل مالیات‌های محلی به شکل اخذ عوارض شهری از املاک و زمین‌های بایر تامین می‌نمایند. اما در پایتخت ما ایران این سهم اما در بودجه تهران زیر ۵ درصد است. غفلت از این ابزار مالی رایج باعث گسل امکانات شهری بین شمال و جنوب تهران شده است؛ ساکنان مناطق اشباع از خدمات عملاً میهمانان اشتهایی بودجه محدود پایتخت هستند. این، تاوان رگولاتوری اشتباه بازار ملک توسط مدیریت شهری است که به جای «مالیات ملکی» برای تنظیم بازار مسکن و توزیع عادلانه خدمات شهری، از «عوارض ساخت» در مسیر تولید «املاک ناسازگار با تقاضای مصرفی» بهره می‌برد. نتیجه کار به فقر مسکن منجر شده است. بررسی‌ها نشان از آن دارد در اردیبهشت، «تغییر فاز بازار مسکن در میانه بهار ۱۴۰۱» رقم خورده است. آمار جدید بانک مرکزی درباره معاملات املاک نشان می‌دهد سرعت رشد ماهانه قیمت مسکن که در طول ۱۴۰۰ به میانگین یک درصد کاهش یافته بود، ماه گذشته به ۶ درصد رسید. این جهش دوباره تورم ملکی ناشی از «غلبه نیروی خارج از بازار مسکن بر انتظارات کاهشی درون بازار» است.

در این سند رسمی منتشره از وزارت راه و شهرسازی درباره چالش‌های التهاب در حوزه بازار مسکن در سال‌های اخیر که ابتدا در شکل جهش بهای مسکن آغاز شده و هم‌اکنون با تاخیر زمانی به بازار اجاره رسیده است و متقاضیان هر دو بخش این بازار را با مشکلات عدیده ای مواجه کرده است، علاوه بر معرفی ریسک‌های غیراقتصادی به عنوان عامل اصلی و کارگردان التهاب ملکی، به عامل ثانویه در شکل‌گیری جهش قیمت یعنی کاهش عرضه مسکن در سال‌های اخیر که منجر به افزایش قیمت مسکن شد، نیز اشاره کرده است. مسیر اشتباه سیاستگذار پایتخت در «تامین مالی اداره پایتخت» و تاوان آن، در جریان یک پژوهش رسمی توسط مرکز وابسته به شهرداری تهران تایید شد. نتایج یک مطالعه درباره «انتخاب بهترین مسیر در شهرداری برای ارائه مطلوب ۳۰۰ نوع خدمات شهری به تهرانی‌ها» نشان از آن دارد که وابستگی بودجه پایتخت به «عوارض ساخت‌وساز» سه پیامد برای بازار مسکن، اقتصاد شهر و عناصر حیاتی تهران به همراه داشته؛ به طوری که این مدل تامین مالی عامل افزایش قیمت مسکن شده است. بررسی تجربه تاریخی در پایتخت‌های جهان نشان از

می‌دهد آنچه بازار معاملات مسکن خرداد را داغ کرد، جریان خریدهای مصرفی (رونق طبیعی) نبود، بلکه «بازگشت دوباره تقاضای سرمایه‌ای با حجم بالا به بازار ملک» عامل این اتفاق شد. مسکن همچنین در رالی «بازدهی بازارها» در خرداد رتبه اول را به خود اختصاص داد. ردپای سه عامل در شکل‌گیری مجموعه این تحولات دیده می‌شود که مهم‌ترین آن، «نامیدی به فرجام ریسک غیراقتصادی» است. کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری در تالار شیشه‌ای به سبب پایرجاماندن محدودیت‌های معاملاتی نیز از مهم‌ترین دلایل خروج سرمایه از این بازار به‌شمار می‌رود و در این میان فرصت‌سوزی‌های مالیاتی در بازار مسکن سبب شده است تا جایگزینی مناسب‌تر از ملک برای کوچ‌بورس‌بازان مشاهده نشود.

طی سال‌های ۹۷ تا ۹۹، بازار ارز به نوعی صحنه‌گردان بازار مسکن بود؛ به‌طوری‌که «انتظارات تورمی» و به دنبال آن، خریدهای غیرمصرفی ملک از این بازار موازی سیگنال می‌گرفت. تعیین تکلیف ریسک غیراقتصادی می‌تواند مسکن را مجدداً به فاز پساجهش برگرداند. بازار مسکن خرداد ۱۴۰۱ با دو رکورد در قیمت و معاملات و همچنین یک رتبه در بین سایر بازارها، روبه‌رو شد. ماه گذشته، نرخ رشد ماهانه قیمت مسکن در پایتخت به بیشترین میزان از مهر ۹۹ رسید؛ به‌طوری‌که متوسط قیمت آپارتمان‌ها در پایان بهار بیش از ۸ درصد نسبت به میانه فصل افزایش پیدا کرد و به مرز ۴۰ میلیون تومان در مترمربع رسید. این رشد تند قیمت نتیجه رکورد ۴۹ ماهه بیشترین حجم فروش آپارتمان در خرداد بود. بررسی‌ها نشان

بازار مسکن GLOBAL DIMENSIONS

در یک تجربه تاریخی با نگاهی به حوزه مسکن در بزرگترین کشور جهان در ابعاد جمعیت یعنی چین این بازار با ترفند مالیاتی موفق به پشت سر گذاشتن بسیاری از موانع شد. بهای خانه در چین در ماه آوریل ۹ درصد - تغییر نقطه‌ای - کاهش داشت، در شرایطی که میانگین تورم مسکن ۹ کشور نرخ بالای ۲۰ درصد را به ثبت رساند. این موضوع در پی کیش مالیاتی به برج‌های خالی اتفاق افتاده که بیانگر اثر «مالیات سالانه» است. بر اساس تازه‌ترین گزارش‌های رسمی، تورم ملکی در چین منفی شده است. آخرین اطلاعات مرکز داده‌ای «CEIC» از روند میانگین قیمت مسکن در

اتحاد جماهیر خلق چین، گواه این است که بهای مسکن در بزرگترین اقتصاد جهان در چهارمین ماه میلادی ۲۰۲۲، با کاهش قیمت ۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته یعنی سال ۲۰۲۱ مواجه بوده است. تورم نقطه‌ای مسکن در ماه‌های ژانویه و فوریه امسال نیز تغییرات منفی داشته است. این ترفند چینی در بازار مسکن نتیجه اجرای برنامه این کشور در حوزه اخذ مالیات سالانه ملکی است که چندی پیش کلید خورد. تورم مسکن در چین در حالی منفی شده که در ۹ کشور شاخص آسیایی، اروپایی و آمریکایی به دلیل اتخاذ سیاست‌های انبساطی

توسط بانک‌های مرکزی تحت‌تاثیر شرایط اقتصادی ناشی از کرونا به افزایش رشد داشته است و به طور میانگین به ۲۱/۹ درصد رسیده است. آرام شدن بازارهای جهانی مسکن از علائم مهم برای اقتصاد کشورهای روبه‌رو شده با این

کن در ابداع هانی HOUSING MARKET IN

رویداد به احتساب می‌آید که سیاستگذار باید مراقب آن باشند. در جهان، جریان بازارها در حال تغییر از بازار فروشندگان به بازار خریداران است، بازار فروشندگان جایی است که قیمت‌ها مدام در حال افزایش و بازار خریداران، جایی که قیمت‌ها شروع به کاهش می‌کنند، در حال تغییر مسیر است. از این رو به شکل واضح قیمت شرکت‌های عظیم فناوری پیشرفته در ایالات متحده روند نزولی را پیش گرفته‌اند. بیزینس ویک هم در نوشتاری از تغییرات بازار مسکن طی بهار نوشته و پیش‌بینی کرده است که احتمالاً شاهد آرام شدن این بازار در بهار خواهیم بود. از این رو تصمیم درست این است که در انتظار بمانیم تا ببینیم بازار چقدر تغییر می‌کند، حالا باید با مشاهده نخستین نشانه‌های بهبود در بازار برای خرید عجله کنیم، بهتر این است کمی صبر کنیم چرا که به نظر می‌رسد بازار در هفته‌های آینده شرایط مطلوب‌تری را تجربه کند. بازار مسکن در چند هفته گذشته تغییر کرده است و احتمالاً با آرام شدن بازار مواجه خواهیم شد. به نظر می‌رسد این نرخ‌های وام مسکن بود که بالاخره تب این بازار را فرونشاند. افزایش بی‌امان نرخ مسکن به سطحی رسید که رفتار خریداران را تغییر داد. در اوایل این ماه، نرخ وام مسکن ۳۰ ساله به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۹ رسید. از طرفی هم درخواست‌های خرید وام مسکن به پایین‌ترین سطح خود از سال ۲۰۱۸ افت یافته است.

گزارش تحولات مسکن شهر تهران در بهار ۱۴۰۱

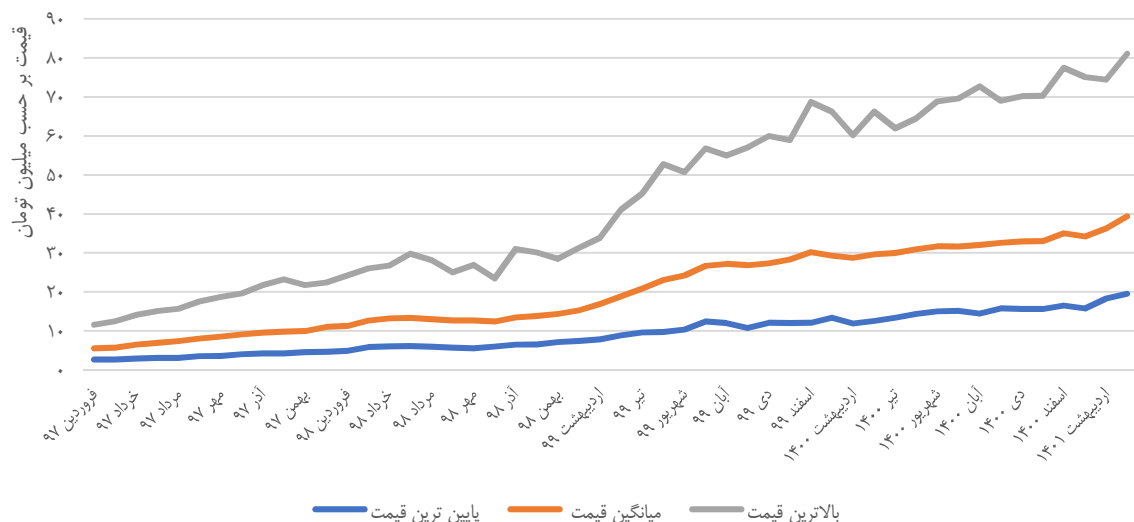
بر اساس داده های بانک مرکزی در فروردین ماه سال، ۱۴۰۱ تعداد آپارتمانهای مسکونی معامله شده در شهر تهران به ۳/۴ هزار واحد مسکونی در اردیبهشت ماه ۱۰/۵ هزار واحد مسکونی و در خرداد ماه این رقم به ۱۳/۹ هزار واحد مسکونی رسید. بررسی توزیع تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در شهر تهران به تفکیک عمر بنا در بهار سال ۱۴۰۱ نشان می دهد، که از مجموع ۲۷۷۹۱ واحد مسکونی معامله شده، واحدهای تا ۵ سال ساخت با سهم ۲۹/۴۶ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند.

توزیع تعداد آپارتمانهای مسکونی معامله شده در شهر تهران بر حسب عمر بنا در بهار ۱۴۰۱									عمر بنا
۱۴۰۱			۱۴۰۰			۱۳۹۹			
خرداد	اردیبهشت	فروردین	خرداد	اردیبهشت	فروردین	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
۴۱۷۳	۳۱۰۰	۹۸۴	۱۸۲۷	۱۴۰۵	۷۳۴	۴۱۹۴	۴۳۹۱	۵۱۶	تا ۵ سال
۲۴۳۷	۱۸۲۳	۵۷۷	۱۰۹۰	۸۲۰	۴۳۰	۲۰۳۴	۲۰۷۰	۲۲۹	۶ تا ۱۰ سال
۲۲۲۰	۱۶۸۹	۵۶۰	۷۰۱	۵۳۲	۲۸۲	۱۳۶۵	۱۴۱۴	۱۳۶	۱۱ تا ۱۵ سال
۲۲۰۰	۱۷۵۳	۵۵۳	۸۲۱	۶۶۸	۳۶۵	۱۸۳۳	۲۰۱۴	۱۹۳	۱۶ تا ۲۰ سال
۲۸۴۴	۲۱۲۵	۷۵۳	۶۶۳	۵۱۳	۲۸۳	۱۳۵۲	۱۴۲۱	۱۶۹	بیش از ۲۰ سال
۱۴۸۷۴	۱۰۴۹۰	۳۴۲۷	۵۱۰۲	۳۹۳۸	۲۰۹۴	۱۰۷۸۸	۱۱۳۱۰	۱۲۴۳	مجموع

متوسط قیمت خرید و فروش در بهار ۱۴۰۱

در فروردین ماه، متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاههای معاملات ملکی شهر تهران ۳۴۲/۷ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل ۲/۴ درصد کاهش نشان داد. که این رقم نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۱۶/۹ درصد افزایش داشته که در مقایسه با رشد نقطه به نقطه فروردین ماه سال (۱۴۰۰ معادل ۹۱/۷ درصد) به مراتب کمتر بوده و مبین کند شدن آهنگ رشد قیمت مسکن در سال جاری است. اما در اردیبهشت ماه این رقم به ۳۶۳/۵ میلیون ریال رسید که نشان از افزایش ۶/۱ درصدی نسبت به ماه قبل دارد. همچنین این رقم نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۲۶/۲ درصد افزایش داشته که در مقایسه با رشد نقطه به نقطه اردیبهشت ماه سال (۱۴۰۰ معادل ۶۹/۷ درصد) به مراتب کمتر بوده و مبین کند شدن آهنگ رشد قیمت مسکن در سال جاری است. همچنین در خرداد ماه معاملات ملکی شهر تهران ۳۹۴/۱ میلیون ریال بود که از افزایش ۸/۴ درصدی نسبت به ماه قبل خبر می داد. همچنین این رقم نسبت به ماه مشابه سال قبل از آن معادل ۳۲/۸ درصد افزایش داشت که در مقایسه با رشد نقطه به نقطه خردادماه سال (۱۴۰۰ معادل ۵۶/۶ درصد) به مراتب کمتر بوده و مبین کند شدن آهنگ رشد قیمت مسکن در سال ۱۴۰۱ است.

بهای یک متر مربع واحد مسکونی در شهر تهران از فروردین ۹۷ تا خرداد ۱۴۰۱

توزیع معاملات در مناطق مختلف شهر تهران

به ترتیب در رتبه های بعدی قرار گرفتند و بر اساس گزارش های بدست آمده در بهار سایر مناطق تهران سهمی معادل $26/3$ درصدی را به خود تخصیص داده اند. در اولین ماه بهار متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه های معاملات ملکی شهر تهران $342/7$ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل $2/4$ درصد کاهش و نسبت به ماه مشابه سال قبل $16/9$ درصد افزایش نشان می دهد.

توزیع تعداد معاملات انجام شده بر حسب مناطق مختلف شهر تهران در بهار نشان می دهد که از میان مناطق ۲۲ گانه شهر تهران، منطقه ۵ با سهم $15/3$ درصدی از کل معاملات، بیشترین تعداد قراردادهای مبیعه نامه را به خود اختصاص داده است. بر اساس داده های بدست آمده در بهار ۱۴۰۱ منطقه ۱۰ با $9/9$ درصد در رتبه دوم قرار داد و منطقه ۲ با $8/9$ درصد در رتبه سوم قرار دارد. مناطق ۴، ۱۴، ۱۵، ۷، ۸، ۱۱ و ۱ نیز

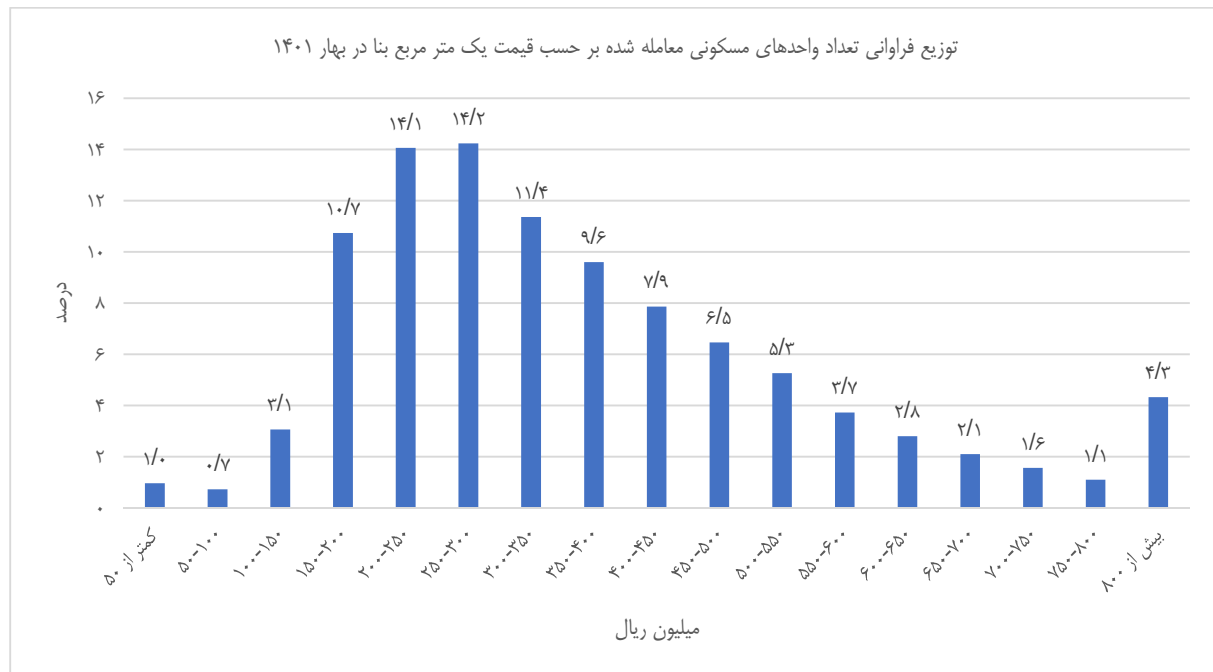
درصد تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل	درصد تغییر نسبت به ماه قبل			۱۴۰۱			۱۴۰۰					
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	فروردین	اردیبهشت	خرداد	اسفند	فروردین	اردیبهشت	خرداد		
تعداد معاملات (واحد مسکونی)	۶۳/۷	۳۲/۳	۲۰۶/۱	-۴۹/۹	۱۳۸۷۴	۱۰۹۴۰	۳۴۲۷	۵۱۰۲	۳۹۳۸	۲۰۹۴	۶۸۳۴	
متوسط قیمت هر مترمربع (هزارریال)	۱۶/۹	۸/۴	۶/۱	-۲/۴	۳۹۴۱۴۵	۳۶۳۵۱۵	۳۴۲۲۲۷	۲۹۶۷۳۶	۲۸۷۹۶۶	۲۹۳۲۲۷	۳۵۱۲۰۰	

معامله شده معادل ۷۴۴/۴ میلیون ریال به منطقه ۱ و کمترین آن با ۱۸۳/۶ میلیون ریال به منطقه ۱۸ تعلق داشته است. ارقام مزبور نسبت به ماه مشابه سال ۱۴۰۰ به ترتیب ۲۳/۶ و ۵۳/۴ درصد افزایش نشان می دهند. در سومین ماه از بهار متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاههای معاملات ملکی شهر تهران ۳۹۴/۱ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب افزایش ۸/۴ و ۳۲/۸ درصدی نشان می دهد.

در این ماه بیشترین متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده معادل ۷۵۱/۶ میلیون ریال به منطقه ۱ و کمترین آن با ۱۵۷/۷ میلیون ریال به منطقه ۱۸ تعلق داشته است. در دومین ماه از بهار یعنی اردیبهشت ماه این رقم در شهر تهران به ۳۶۳/۵ میلیون ریال رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب افزایش ۶/۱ و ۲۶/۲ درصدی نشان می دهد. در اردیبهشت ماه بیشترین متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی

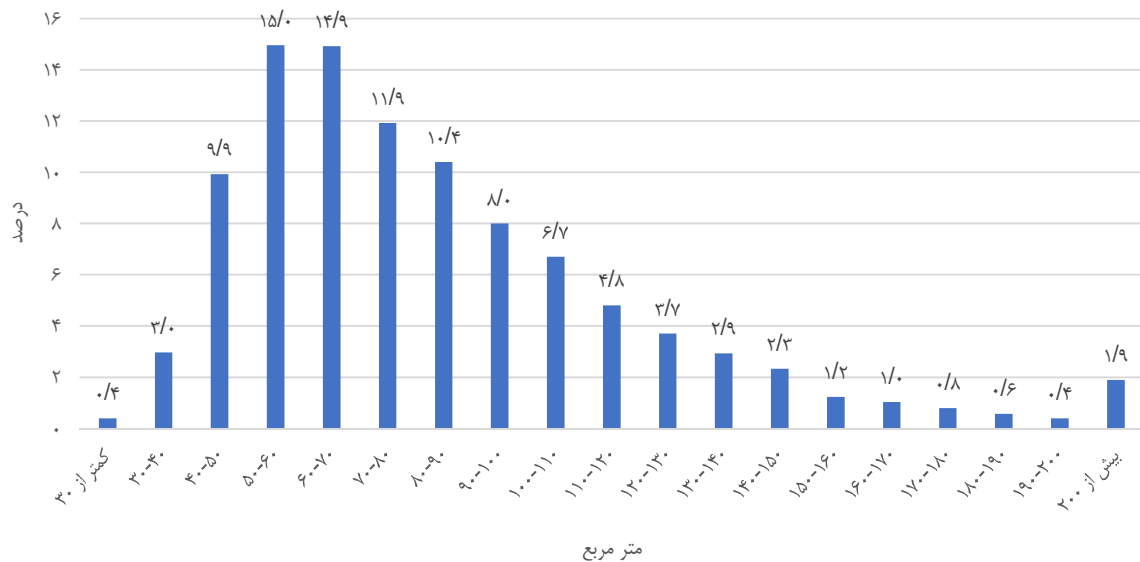
زیربنای «۷۰ تا ۸۰» متر مربع با سهم ۱۲ درصدی در رتبه بعدی قرار گرفت. اگر بخواهیم به صورت ماهیانه این موضوع را بررسی نماییم در ماه فروردین بیشترین سهم از معاملات انجام شده به واحد های مسکونی با زیربنای «۵۰ تا ۶۰» و «۶۰ تا ۷۰» متر مربع با سهم ۱۵/۲ درصد اختصاص داشته است. واحدهای دارای زیربنای «۷۰ تا ۸۰» متر مربع با سهم ۱۱/۸ درصدی در رتبه بعدی قرار گرفت. در اردیبهشت ماه واحدهای «۵۰ تا ۶۰» متر مربع با سهم ۱۵/۳ درصد و «۶۰ تا ۷۰» متر مربع با سهم ۱۵/۲ درصد رتبه اول و دوم و واحدهای دارای زیربنای «۷۰ تا ۸۰» متر مربع با سهم ۱۱/۵ درصدی در رتبه بعدی قرار گرفت. در خرداد ماه واحدهای «۵۰ تا ۶۰» و «۶۰ تا ۷۰» متر مربع با سهم ۱۴/۴ درصد رتبه اول و دوم و واحدهای دارای زیربنای «۷۰ تا ۸۰» متر مربع با سهم ۱۲/۵ درصدی در رتبه بعدی قرار گرفت.

توزیع فراوانی واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب قیمت یک متر مربع بنا در زمستان ۱۴۰۱ در شهر تهران حاکی از آن است که واحدهای با قیمت ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون ریال برای هر متر مربع با ۱۴/۲ درصد بیشترین معامله را ثبت نموده اند و واحدهای با قیمت ۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون ریال برای هر متر مربع با ۱۴/۱ درصد در رتبه دوم قرار داشت. واحدهای با قیمت ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیون ریال برای هر متر مربع نیز در رتبه سوم معاملات بهار سال ۱۴۰۱ به خود اختصاص داده بود. جدول زیر نمایانگر این موضوع است. توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب سطح زیربنای هر واحد مسکونی در اولین فصل از قرن یا در بهار سال ۱۴۰۱ نشان می دهد، بیشترین سهم از معاملات انجام شده به واحدهای مسکونی با زیربنای «۵۰ تا ۶۰» و «۶۰ تا ۷۰» متر مربع با سهم ۱۴/۹ درصد اختصاص داشته است. واحدهای دارای

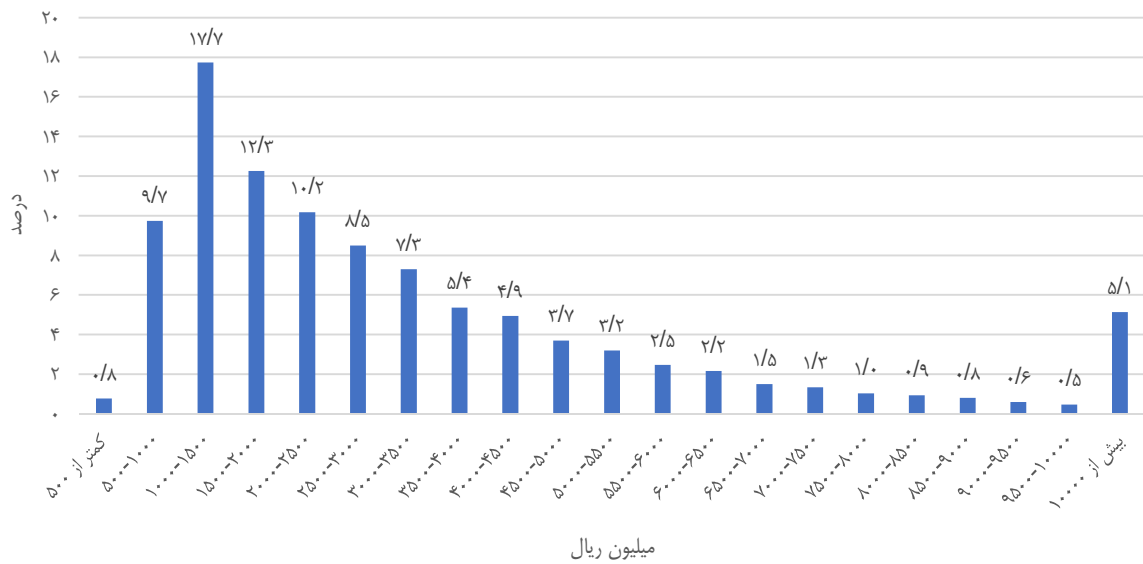

توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده برحسب سطح زیرینا در بهار ۱۴۰۰ (متر مربع / درصد)

توزیع فراوانی تعداد واحدهای - مسکونی معامله شده برحسب ارزش واحد در بهار ۱۴۰۱ (میلیون ریال / درصد)

بررسی شاخص کرایه مسکن اجاری در شهر تهران و کل مناطق شهری در فروردین ماه سال ۱۴۰۱ نشان دهنده رشد به ترتیب معادل ۴۵/۶ و ۵۰/۱ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. لازم به توضیح است رشد ماهانه شاخص مزبور در فروردین ماه در شهر تهران و کل مناطق شهری یکسان و معادل ۰/۸ درصد می باشد. در اردیبهشت ماه رشد به ترتیب معادل ۴۶/۰ و ۵۰/۶ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. لازم به توضیح است رشد ماهانه شاخص مزبور در اردیبهشت ماه در شهر تهران و کل مناطق شهری به ترتیب معادل ۱/۹ و ۲/۰ درصد می باشد. در نهایت در خردادماه این رشد به ترتیب معادل ۴۶/۵ و ۵۱/۲ درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. لازم به توضیح است رشد ماهانه شاخص مزبور در خردادماه در شهر تهران و کل مناطق شهری به ترتیب معادل ۲/۷ و ۳/۰ درصد می باشد.

منابع

بانک مرکزی ایران، مرکز آمار ایران، شهرداری تهران، دنیای اقتصاد

بر اساس گزارش های بدست آمده در فروردین ماه توزیع فراوانی تعداد معاملات انجام شده بر اساس ارزش هر واحد مسکونی به این شکل بود که خانه های با ارزش ۱ تا ۱/۵ میلیارد تومان با ۱۹/۱ درصد بیشترین استقبال را از سوی خریداران داشت و پس از آن خانه های با ارزش ۰/۵ تا ۱ و ۱/۵ تا ۲ میلیارد تومان به ترتیب با ۱۲/۷ و ۱۲/۴ درصد رتبه های دوم و سوم قرار داشتند. در اردیبهشت ماه خانه های با ارزش ۱ تا ۱/۵ میلیارد تومان با ۱۷/۷ درصد بیشترین استقبال را از سوی خریداران داشت و پس از آن خانه های با ارزش ۱/۵ تا ۲ و ۲ تا ۲/۵ میلیارد تومان به ترتیب با ۱۲/۲ و ۱۰/۷ درصد رتبه های دوم و سوم قرار داشتند. همچنین در خرداد ماه خانه های با ارزش ۱ تا ۱/۵ میلیارد تومان با ۱۶/۴ درصد بیشترین استقبال را از سوی خریداران داشت و پس از آن خانه های با ارزش ۱/۵ تا ۲ و ۲ تا ۲/۵ میلیارد تومان به ترتیب با ۱۲/۲ و ۹/۵ درصد رتبه های دوم و سوم قرار داشتند.

بازار ارز

خداحافظی با ارز ۴۲۰۰ تومانی

استراتژی ۴ گانه سیاست گذار درباره موارد پرتنش زمان حذف ارز ۴۲۰۰، راه کارهای حمایت از بیماران، مهاجرت پزشکان و حاشیه نشینی اعلام گردید. ابراهیم ریسی در سفر خود به استان البرز، راهبرد جدید دولت در حذف ارز ۴۲۰۰ را رسماً اعلام نمود. این اظهارات ریسی درباره ارز ترجیحی را می‌توان فصل الخطاب دولت درباره این ارز دانست. ریاست جمهوری خاطر نشان کرد به زودی تخصیص ارز ترجیحی به نحوی حذف می‌شود که شوکی به اقتصاد وارد نشود. او همچنین اعلام کرد که تحقق عدالت، سیاست اصلی سیاستگذار در این بخش است. بر این اساس دولت، مجلس و اقتصاددانان بر سر هدر رفت منابع ارزی کشور و رانت‌خواری در اثر تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی تجمیع نظر داشتند، اما نگرانی از چالش‌های آن موجب می‌شد تا نتوانند تصمیم قاطعی در این زمینه بگیرند. البته ریسی در بخشی از سخنان خود گفته است که تجربه حذف ارز ترجیحی در سال گذشته به دولت نشان داد که حذف این ارز با بروز کمترین مشکل برای مردم امکان‌پذیر است.

ریسی در اولین سخنرانی تلویزیونی خود با مردم، راهبرد دولت در حذف ارز ۴۲۰۰ را اعلام کرده بود، اما تازه‌ترین اظهارات ریسی حاکی از آن است که این اصلاح اقتصادی به زودی عملیاتی خواهد شد. به گفته رییس‌جمهور، در خصوص حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در دولت، راه از ابتدا روشن بود و با تردید سخن نگفتیم ضمن اینکه دولتمردان و تیم اقتصادی هم نظرشان این است، ولی اطلاع‌رسانی زودهنگامی انجام شد که باید یک ماه بعد از آن انجام می‌شد. این اطلاع‌رسانی به دلیل عدم هماهنگی بود. با گذشت چند ماه از اجرای طرح حذف ارز ترجیحی، حرف‌وحدیث‌ها درباره زمان و نحوه اجرای این طرح همچنان ادامه دارد. موافقان

و مخالفان حذف ارز ترجیحی، درباره لزوم اجرای این طرح در این زمان، مزایا و معایبی آن، با یکدیگر بحث می‌کنند. سیاستگذار که از این طرح با عنوان جراحی اقتصاد ایران نام می‌برد، خاطرنشان می‌کند که امکان به تعویق انداختن بیشتر حذف ارز ترجیحی وجود نداشت. تحلیلگران اقتصادی عنوان می‌کنند که چنین سیاستگذاری‌های استراتژیک باید در شرایطی تصمیم‌گیری شود که اقتصاد کشور از ثبات کافی برخوردار باشد. حذف ارز ترجیحی باید به طور طبیعی بعد از رفع تحریم‌ها آغاز می‌شد اما شاید چون افق روشنی برای توافق و احیای برجام وجود نداشته است، مجلس و دولت این کار را به عنوان یک اصلاح ضروری اقتصادی و در وضعیتی که ثبات اقتصادی وجود ندارد، آغاز کردند.

فعالان اقتصادی مخالف حذف ارز ترجیحی معتقدند که حذف ارز ترجیحی، بی‌تردید باعث افزایش قیمت‌ها در بازار خواهد شد که نیازمند اجرای سیاست حمایتی ناظر به خانوارهای محروم است. و هزینه‌های حاصل از اصلاح یا حذف نرخ ارز ترجیحی برای هشت دهک پایین جامعه حتماً باید جبران شود؛ چرا که این دهک‌ها به دلیل «دارایی و ثروت کم و درآمد پایین» بیشترین تاثیر منفی را از این اقدام متحمل خواهند شد. اما در مقابل موافقان طرح می‌گویند که اجرای این سیاست دولت پیامدهای چشمگیری همچون کارآمدی منابع مالی، جلوگیری از اتلاف منابع و جلوگیری از خلق فساد و رانت دارد و در حالت کلی زمینه کارآیی اقتصاد نظام را افزایش می‌دهد. به اعتقاد

این فعالان، حذف ارز ترجیحی با اثرات قابل لمس کوتاه‌مدتی مانند حذف فساد و رانت به همراه سیاست‌های مکمل و حمایتی از اقشار کم‌درآمد به تاکید جمعی از اقتصاددانان می‌تواند زمینه بهره‌مندی حداکثری دولت از منابع حاصل از درآمدها، ثبات و پویایی اقتصاد را برای مقابله با شوک‌های احتمالی در بلندمدت محقق نماید.

بر این اساس وزیر اقتصاد شکل خروج کالاها از دایره ارز ترجیحی را اعلام نمود. به گفته خاندوزی، حرکت دولت در مسیر حذف ارز ترجیحی گام به گام و تدریجی خواهد بود؛ وی اعلام کرد که حتما در پایان سال ۱۴۰۱ وضعیت ارز ۴۲۰۰ تومانی تغییر خواهد نمود؛ اما اینکه چه سیاستی در پیش گرفته می‌شود، تا کل اقتصاد تحت تاثیر قرار نگیرد، مورد بحث و تبادل جدی است. در انتهای سال گذشته، مجلس شیوه حذف این ارز را به دولت واگذار نمود. احسان خاندوزی در جمع فعالان اقتصادی در اتاق تهران اعلام کرد در سال جاری حتما تغییری در وضعیت ارز ۴۲۰۰ تومانی کشور اتفاق خواهد افتاد اما این اتفاق به صورت تدریجی و گام به گام خواهد بود.

ایشان تاکید کردند در مورد زمان و نحوه اجرای حذف این ارز هنوز بحث و بررسی ادامه دارد، اما تا پایان سال ۱۴۰۱، وضعیت ارز ۴۲۰۰ تومانی فعلی را نخواهیم داشت.

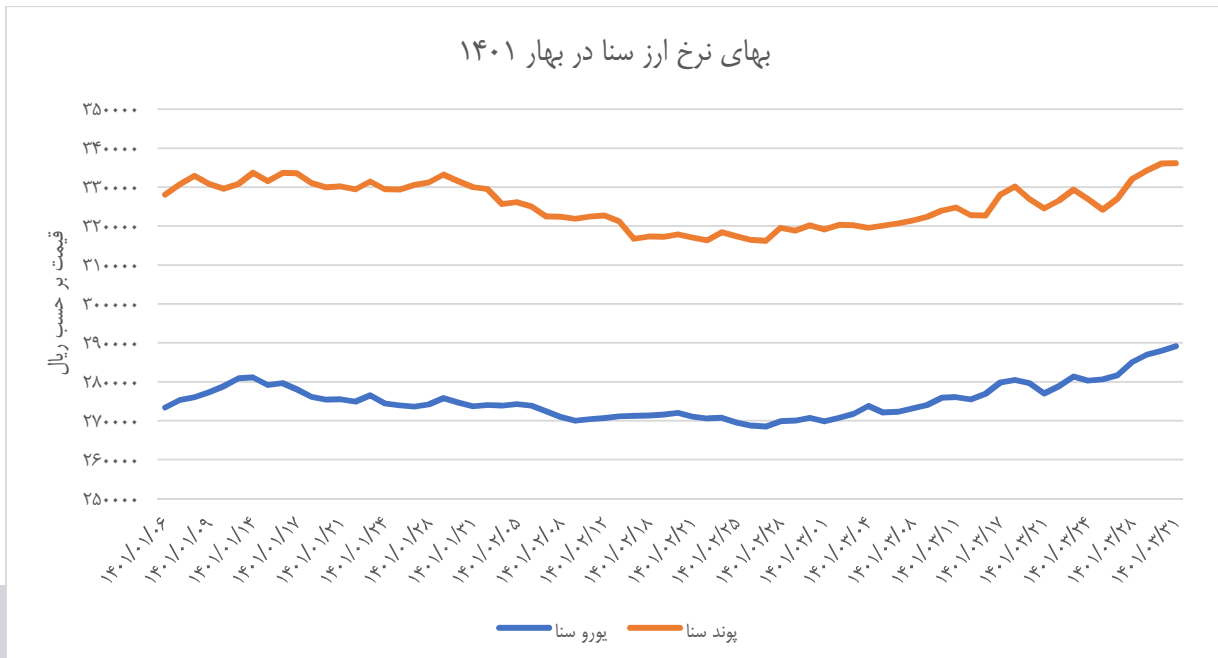
بر اساس داده‌های به دست آمده می‌توان گفت که رویکرد پلکانی در دستور کار دولت برای حذف ارز ترجیحی خواهد بود. رویکردی که پیش از این نیز، برای حذف دیگر کالاها از فهرست مشمولان ارز ترجیحی مدنظر قرار گرفته شد.

در طول چهار سال گذشته بیش از ۵۰ میلیارد دلار برای تامین ارز حاصل از این سیاستگذاری دولت دوازدهم هزینه شده که به گفته کارشناسان اثر بخشی لازم را آنچنان که در شروع طرح عنوان شده بود را نداشته است. اما راه کار عبور از این سیاستگذاری اشتباه کدام راه خواهد بود، موضوع گرانی کالاها، دستور کار مجلس در هجدهمین روز از اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ بود. مجلس از مخبر، معاون اول رییس‌جمهور، خاندوزی وزیر اقتصاد و ساداتی‌نژاد وزیر جهاد نیز دعوت کرده بود تا برای تشریح مساعی و پاسخ‌گویی به نمایندگان درباره علل اجرای نادرست مصوبه مجلس در صحن مجلس حضور یابند، اما مخبر نیامد و رییس مجلس نه تنها نسبت به نیامدن او واکنش نشان داد، بلکه برای نخستین بار از دولت انتقاد و گلایه نیز کرد که کالابرگ الکترونیک پیش از آزادسازی نرخ کالاهای اساسی داده نشده است. قالیباف گفت: مردم حق دارند نگران وضعیت اقتصادی و معیشت خود باشند.

این فعالان، حذف ارز ترجیحی با اثرات قابل لمس کوتاه‌مدتی مانند حذف فساد و رانت به همراه سیاست‌های مکمل و حمایتی از اقشار کم‌درآمد به تاکید جمعی از اقتصاددانان می‌تواند زمینه بهره‌مندی حداکثری دولت از منابع حاصل از درآمدها، ثبات و پویایی اقتصاد را برای مقابله با شوک‌های احتمالی در بلندمدت محقق نماید.

بر این اساس وزیر اقتصاد شکل خروج کالاها از دایره ارز ترجیحی را اعلام نمود. به گفته خاندوزی، حرکت دولت در مسیر حذف ارز ترجیحی گام به گام و تدریجی خواهد بود؛ وی اعلام کرد که حتما در پایان سال ۱۴۰۱ وضعیت ارز ۴۲۰۰ تومانی تغییر خواهد نمود؛ اما اینکه چه سیاستی در پیش گرفته می‌شود، تا کل اقتصاد تحت تاثیر قرار نگیرد، مورد بحث و تبادل جدی است. در انتهای سال گذشته، مجلس شیوه حذف این ارز را به دولت واگذار نمود. احسان خاندوزی در جمع فعالان اقتصادی در اتاق تهران اعلام کرد در سال جاری حتما تغییری در وضعیت ارز ۴۲۰۰ تومانی کشور اتفاق خواهد افتاد اما این اتفاق به صورت تدریجی و گام به گام خواهد بود.

ایشان تاکید کردند در مورد زمان و نحوه اجرای حذف این ارز هنوز بحث و بررسی ادامه دارد، اما تا پایان سال ۱۴۰۱، وضعیت ارز ۴۲۰۰ تومانی فعلی را نخواهیم داشت.

سازمان های نظارتی نیز برای رصد بازار وارد گود شده و با متخلفان برخورد می کنند. اصلاح یارانه ها از آرد صنف و صنعت شروع شد که به دنبال آن، نان های حجیم، ماکارونی، انواع محصولات قنادی و محصولات نشاسته دار با افزایش قیمت روبه رو شدند. پس از اجرایی شدن نظام جدید پرداخت یارانه به دهک های درآمدی، دولت در گام دوم یارانه ارزی را از برخی کالاهای اساسی حذف کرد. این اقدام با هدف مردمی سازی نظام پرداخت یارانه ها و اصلاح نحوه پرداخت یارانه کالاهای اساسی انجام شد و دولت اعلام کرد که از این پس مردم یارانه معیشتی دریافت خواهند کرد.

قالیباف ریاست مجلس درباره حاضر نشدن مخبر در صحن علنی گفت: از معاون اول محترم رئیس جمهور دعوت کرده بودیم که در جمع ما باشند اما ظاهراً مشکلات کاری این توفیق را از ما گرفت. در نیمه دوم اردیبهشت ماه و همزمان با حذف دلار ۴۲۰۰ از برخی کالاهای اساسی، قیمت ۴ گروه کالایی شامل انواع لبنیات، روغن، مرغ و تخم مرغ از سوی اتاق اصناف ایران اعلام شد. قیمت های اعلام شده، سقف قیمتی است و به گفته مقامات دولتی هیچ یک از این کالاها نباید بالاتر از قیمت اعلامی عرضه شوند.

تجربه تاریخی روسهادر مه‌ار شوک ارزی

در این بازه عملکرد پولی صحیح می‌توانست موجب ایجاد ثبات در کوتاه‌مدت و جلوگیری از چربی‌گیری بازارها نماید تا در سطح قیمتی بسیار پایین‌تری اقتصاد ایران به نیمه دوم سال ۱۳۹۹ وارد شود. به عبارت دیگر رییس بانک مرکزی روسیه با بهره‌گیری به موقع از نرخ بهره به عنوان یک ابزار علمی و امتحان شده در دنیا، توانست پس از شوک جنگ و تحریم‌ها، نوسان اقتصادی را در کوتاه‌مدت مدیریت کند. این ابزار می‌توانست در بهار ۹۹ به یاری سیاستگذار در اقتصاد ایران آید تا از بروز «ابرنوسان» جلوگیری کند، اما نه تنها از این ابزار بهره گرفته نشد، بلکه نرخ بهره منفی، زمینه بروز التهاب بیشتر را فراهم کرد. ترکیه نیز که با جنگ و تحریم دست و پنجه نمی‌کند، به دلیل اشتباهات در سیاستگذاری پولی، در حال حاضر یکی از بالاترین تورم‌ها را تجربه می‌کند و نرخ تورم این کشور به بیش از ۶۱ درصد رسیده است.

تاریخ برای درس گرفت است و آینده برای دیدن سوال این گونه مطرح می‌شود که آیا باید از تاریخ و نگرش سیاستهای مالی سال های گذشته درس گرفت یا خیر؟ رییس بانک مرکزی روسیه که پس از سقوط روبل نرخ بهره را دو برابر کرد و به ۲۰ درصد رساند، حال با ایجاد ثبات نسبی، نرخ بهره را ۳ واحد درصد کاهش داد. رییس کال بانک مرکزی روسیه، در کوتاه‌مدت توانست باعث ایجاد ثبات شود؛ هرچند که تداوم جنگ و تشدید تحریم‌ها، در بلندمدت می‌تواند این ثبات را از بین برد. این شیوه عملکرد روسیه، می‌تواند برای اقتصاد ایران و ترکیه آموزنده باشد. دو سال پیش و در بهار ۹۹، انتظارات ناشی از احتمال تمدید تحریم‌ها و انتخاب مجدد ترامپ، یک شوک به اقتصاد ایران وارد کرد که مواجهه غلط با آن به شکل کاهش نرخ سیاستی سود بانکی به ۸ درصد، شرایط را برای رشد مهیب نقدینگی و بی‌ثباتی بازارها تشدید کرد.

بهای اونس نقره در بازار های جهانی در بهار ۱۴۰۱

تأثیر شوک‌های ارزی بر بدنه صنعت

به تولید مشغول هستند، چه میزان داخلی‌سازی دارند و چه اندازه به مصرف ارز وابسته‌اند. در واقع این سند نشان می‌دهد که ادعاهای موجود در زمینه نیازهای ارزی و توانایی داخلی‌سازی به چه میزان درست است. آمارهای این گزارش حاکی از آن است که سهم دلار از تولید ملی در هریک از رشته‌فعالیت‌های ۲۴ گانه صنعتی چقدر است. خودروسازی با نیاز ارزی چشمگیر یکی از بخش‌های دارای مصارف ارزی بالاست. شواهد گزارش بازوی پژوهشی اتاق ایران نشان می‌دهد، از مجموع هزینه‌های یک‌بنگاه صنعتی، سهم مواد و قطعات داخلی مورد استفاده در صنعت خودرو ۶۵ درصد بوده و این در حالی است که سهم ارزی تولید وسایل

آیا کشورها به ارز و بازار خارجی پول نیاز دارند؟ گزارش‌ها حاکی از آن است که در ایران داخلی‌سازی در هریک از صنایع به چه میزان وابستگی ارزی دارد. در گزارشی با بررسی سهم هزینه‌های خرید داخلی و خارجی از کل هزینه تولید نشان می‌دهد عمق ساخت داخل بالا و بومی‌سازی تولید در کدام صنعت و رشته فعالیت بالاست. افزایش عمق ساخت داخل صنایع که عامل کاهش مصارف ارزی است، با برخورداری از زنجیره تامین گسترده و مسلط بر تکنولوژی‌های تولید به‌دست آمده و از نشانه‌های تاب‌آوری در تولید صنعتی به شمار می‌رود. بررسی‌ها در این حوزه نشان از آن دارد که ۲۴ رشته‌فعالیت صنعتی، هریک با چه ترتیبی

بانک مرکزی در بیانیه ای از طرح خاص خود برای مدیریت بازار ارز خبر داد. علی صالح‌آبادی عنوان کرد: این بانک طرح جامعی را در حوزه مدیریت بازار ارز دارد. علی صالح‌آبادی در ادامه از افزایش درآمدهای ارزی خبر داد و عنوان کرد از نظر عرضه ارز مشکلی نداریم و در دو بخش اسکناس و حواله‌جات ارزی عرضه‌های مان را بیشتر خواهیم کرد.

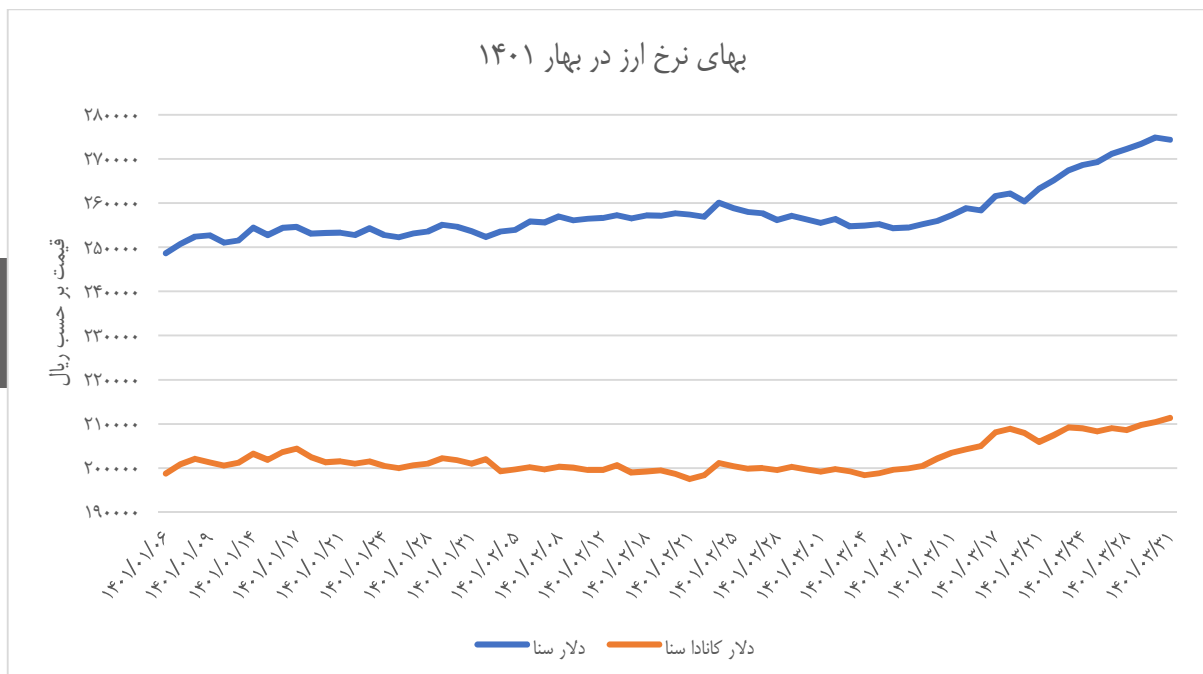
رییس کل بانک مرکزی درباره تقاضای این بازار تشریح کرد که بانک مرکزی می‌کوشد با استفاده از سامانه نیما و بازار متشکل ارزی تقاضاهای واقعی بازار ارز را پوشش دهد.

این مقام مسئول در شورای پول و اعتبار تصریح کرد: با پوشش کاملی که در بازارها داریم، قطعاً آرامش در بازار ارز ایجاد می‌شود؛ البته بانک مرکزی از ظرفیت قوانین موجود استفاده می‌کند و به زودی اختیارات ویژه‌ای هم به بانک مرکزی اعطا می‌شود و این امر می‌تواند به تعادل در بازار کمک زیادی کند. رییس کل بانک مرکزی در ادامه صحبت‌هایش به جزئیات افزایش درآمدهای ارزی نیز اشاره کرد و رقم صادرات نفت، فرآورده، میعانات، گاز و پتروشیمی در دو ماهه سال جاری را ۷/۵ میلیارد دلار اعلام کرد. او در ادامه افزود این رقم در سال گذشته ۴/۵ میلیارد دلار بوده است و از افزایش ۶۰ درصدی وصول درآمدهای ارزی در این بخش حکایت دارد.

نقلیه موتوری از کل هزینه بنگاه‌های صنعت خودرو به طور میانگین بیش از ۱۷ درصد است. نیاز ارزی صنایع خودرو دوبرابر میانگین نیاز ارزی کل صنایع کشور است اما ادعاهای بسیاری در زمینه داخلی‌سازی بالای این بخش عنوان شده است. آمارهای رسمی نشان می‌دهد سه بخش «توتون و تنباکو»، «تعمیر و نصب ماشین‌آلات و تجهیزات» و «وسایل نقلیه موتوری» بیشترین مصارف ارزی را در بین همه رشته‌فعالیت‌های تولیدی به خود اختصاص داده‌اند.

بدیهیست شوک‌های ارزی داخلی یا تلاطم‌های تجاری بین‌المللی اثر عمیق‌تری بر این صنایع خواهند گذاشت که این موضوع نیازمند سیاست صنعتی مشخص برای حمایت از تولید در این بخش‌ها از طریق حفظ سطح دسترسی بنگاه‌های این صنایع به مواد اولیه و تجهیزات و قطعات است. از آن سو کمترین نیاز ارزی در سه‌صنعت تولیدکننده موادخام گزارش شده است. در واقع، سه‌صنعت «تولید سایر فرآورده‌های معدنی غیرفلزی»، «تولید محصولات فلزی ساخته‌شده به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «تولید کک و فرآورده‌های حاصل از پالایش نفت» بخش‌هایی هستند که چون دارای سطح اندکی از تکنولوژی هستند، اغلب مصرف ارزی اندکی دارند.

این صنایع به دلیل اینکه پیچیدگی پایینی دارند، نیاز کمتری به واردات و مصارف ارزی دارند؛ رییس کل

آزادسازی منابع ایران در کره

بین‌المللی منجر شده بود. در این راستا در مهر ماه سال گذشته، دستور ممنوعیت واردات لوازم خانگی از کره جنوبی نیز از سوی ایران صادر شد. کره جنوبی از زمان شکل‌گیری تا حال حاضر یکی متحدان نزدیک آمریکاست؛ اما از طرف‌های تجاری اصلی ایران هم است و تا پیش از وضع تحریم‌های آمریکا علیه ایران در دوران ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، از واردکنندگان اصلی نفت ایران و بزرگ‌ترین خریدار میعانات گازی از این کشور بود.

گزارش‌های بدست آمده در خصوص گشایش ارزی حاکی از آن است که بخش قابل توجهی از منابع مسدودی ارز ایران در کره جنوبی آزاد شده است. در

هفته‌های آغازین سال

خبری مبنی بر پرداخت بدهی

معوق انگلیس به ایران منتشر شد

و مقامات مسئول ایرانی و انگلیسی این

موضوع را نیز تایید نمودند. در صورت

تایید منابع مسدودی ارز ایران در کره جنوبی

از سوی مقامات مسوول ایرانی یا کره جنوبی، این

دومین گشایش ارزی در سال جدید محسوب خواهد

شد. برآوردها کارشناسان این امر حاکی از آن است

که حدود ۷ میلیارد دلار از منابع ایران در کره جنوبی

در سالیان گذشته مسدود بوده است. اخبار واصله از

برخی از رسانه‌ها حاکی از آن است که پس از پرداخت

مطالبه ۴۷۰ میلیون یورویی ایران از انگلیس، منابع

بیشتری از دارایی‌های مسدودشده ایران در کره

جنوبی آزاد شده است. اما هنوز مقام رسمی

این موضوع را تایید نکرده است؛ دارایی‌های

بلوکه‌شده ایران در کشورهای دیگر همواره

یکی از موضوعات داغ محافل مطبوعات و رسانه‌ها

در چند سال اخیر تبدیل شده است. به‌دلیل تشدید

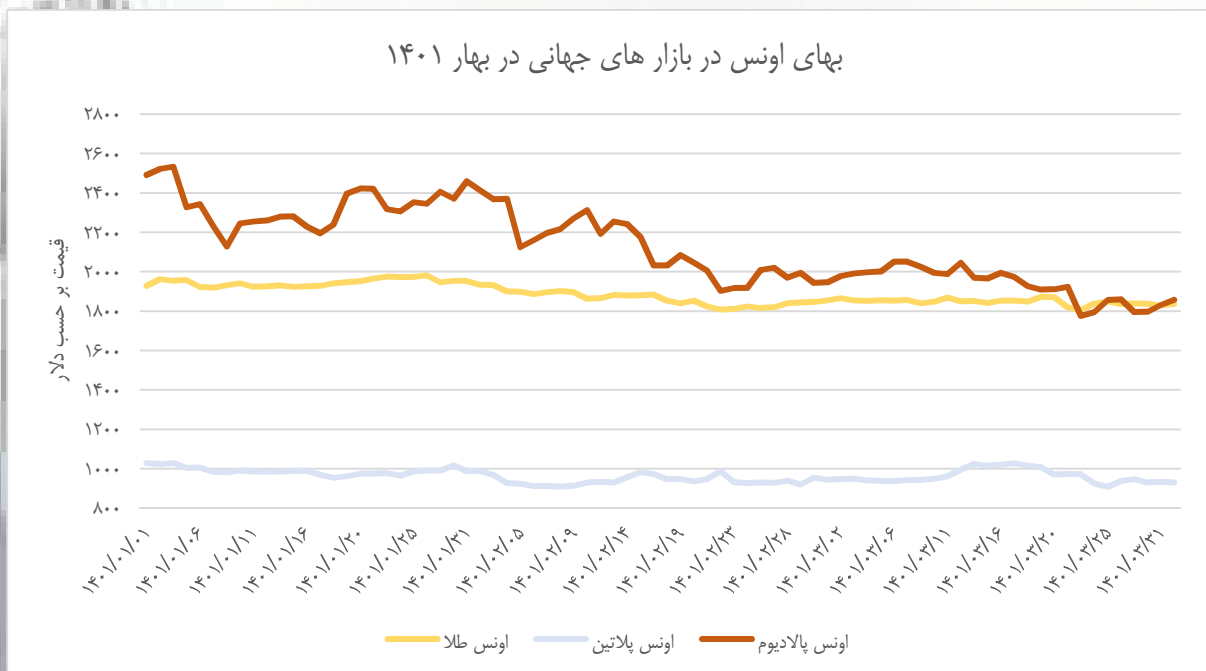
شدن حلقه تحریم‌ها و شیوع پاندمی کرونا، این

موضوع منجر به فشار جدی به دولت در اداره کشور

شد. از این‌رو این موضوع به تیرگی روابط بین کشور

ایران و برخی شرکای تجاری خود نظیر کره جنوبی و

نیز پیگیری رسمی مقامات بلندپایه ایران در مجامع

افشای لیست بدهکاران بانکی محقق خواهد شد

دارد و مادامی که این ریشه شناسایی نشود، این خط تولید برقرار خواهد بود. در این خصوص اظهارنظرهای مختلفی از سمت برخی از مسئولان و مقامات دولتی عنوان شد. یکی از این افراد ابراهیم ریسی بود. مختلف به بانکها ضمن ابراز نگرانی نسبت به عملکرد آنها بیان کرد که امروز زمینه تاسیس بانک بدون ربا فراهم شده است. او با اشاره به اینکه، نظام مسائل اقتصادی و اولویت آنها تنظیم و برای آنها راه حل پیشنهاد شود؛ بیان کرد که اصلاح نظام بانکی اولویت دولت است. باید رابطه بانکها با خودشان با بانک مرکزی، با دولت و دم ترسیم شود. ریسی در انتهای اظهار کرد که قصد داشتم در زمان تصدی در آستان قدس رضوی یک بانک بدون ربا قرض الحسنه به نام امام رضا(ع) ایجاد کنم که دولت قبل مساعدت نکردند، الان زمینه برای اجرای چنین طرحهایی فراهم است. ما نسبت به عملکرد بانکها نگرانیم و باید تدابیری اتخاذ کرد که از صوری شدن عقود جلوگیری شود.

اقدام گروهی برخی از بانکهای دولتی مبنی بر اعلام اسامی بدهکاران بانکی در محافل خبری منتشر شد، برخی از مقامات دولتی با اظهارنظرهای خود به بیان جزئیات بیشتری درخصوص این موضوع پرداختند. «قدم دوم اجرایی طرح»، «راستی آزمایی موارد اعلام شده»، «تضمین اجرایی طرح»، «شمولیت قانون مذکور» و «فرآیند قانونی رسیدگی به پروندههای ابردهکاران بانکی» از جمله این موارد بودند. فعالان اقتصادی معتقدند که طرح افشای اسامی بدهکاران کلان شبکه بانکی در راستای تسهیل در وصول مطالبات غیر جاری دو نگاه مختلف وجود دارد؛ یک نگاه حاوی این مطلب است که این موضوع می تواند موثر واقع شود و نگاه دیگر که مورد حمایت کارشناسان و فعالان اقتصادی کشور است، بر این باور است که اقدام مذکور به تنهایی نمی تواند کمکی در جهت وصول این بدهی ها به شبکه بانکی کشور کند. از دیدگاه این افراد، خط تولید ابردهکاران بانکی، ریشه های اقتصادی

شاخص بازدهی نوروژی به مثبت ۳ رسید نرخ ارز در آغاز قرن جدید

نرخ دلار آزاد طی روزهای اول سال و خروج این ارز از کانال ۲۷ هزار تومانی، در نیمه فروردین ماه مجدداً در پله اول این کانال معامله شد. طبق مشاهدات از گفت‌وگوهای میان بازیگران ارزی در هسته مرکزی بازار آزاد، با وجود افزایش قیمت ارز تهران، انتظارات از آینده نرخ دلار همچنان کاهشی است. اما این پیش بینی در بازه سه ماهه رنگ و بوی دیگری گرفت.

دلار در روزهای پایانی هفته سوم فروردین ماه مجدداً به پله‌های پنجم و ششم کانال ۲۷ هزار تومانی صعود کرد. نوسان‌گیران بازار ارز تهران با افزایش حجم خریدهای خود در پی افزایش مجدد نرخ دلار گام برداشتند. این در حالی است که تلاش نخست این افراد در جهت تثبیت نرخ اسکناس دلار آزاد بالای مرز ۲۷ هزار و ۵۰۰ تومان با واکنش بازارساز و افزایش حجم عرضه دلار در بازار مواجه شده و شکست خورد. روند افزایشی شاخص ارزی همچنان ادامه داشت. فعالان بازار از بالا رفتن دست خریداران در معاملات ابتدای هفته چهارم فروردین ماه خبر دادند. شواهد به دست آمده از هسته مرکزی بازار ارز تهران حاکی از

با توجه به کاهش حجم معاملات در روزهای ابتدایی سال، تقاضای نوروژی و مسافرتی دلار در نیمه دوم نوروژ اولین سال قرن عامل افزایش نرخ دلار بود. نرخ شاخص بازدهی دلار در تعطیلات نوروژ ۱۴۰۱ به مثبت ۳ درصد رسید. با وجود انتشار سیگنال‌های سیاسی مثبت حول محور مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۴+۱ در تعطیلات نوروژی، بازار آزاد ارز تهران شاهد ورود مجدد نرخ اسکناس آمریکایی به کانال ۲۷ هزار تومانی بود. برخی از فعالان این بازار طولانی‌تر شدن روند مذاکرات هسته‌ای وین را از جمله دلایل اصلی شروع این روند افزایشی می‌دانند.

سفر انریکه مورا، قائم‌مقام مسوول روابط خارجی اتحادیه اروپا و هماهنگ‌کننده نشست‌های احیای برجام در وین، به تهران جهت دیدار با علی باقری کنی، مذاکره‌کننده ارشد جمهوری اسلامی بود. مورا در پیامی توییتی هدف از سفر خود به تهران را برطرف کردن آخرین شکاف‌های موجود در مذاکرات وین اعلام کرد. در شانزدهمین روز از فروردین شاخص بازار ارز به کانال ۲۷ هزار تومانی وارد شد. پس از کاهش قیمت

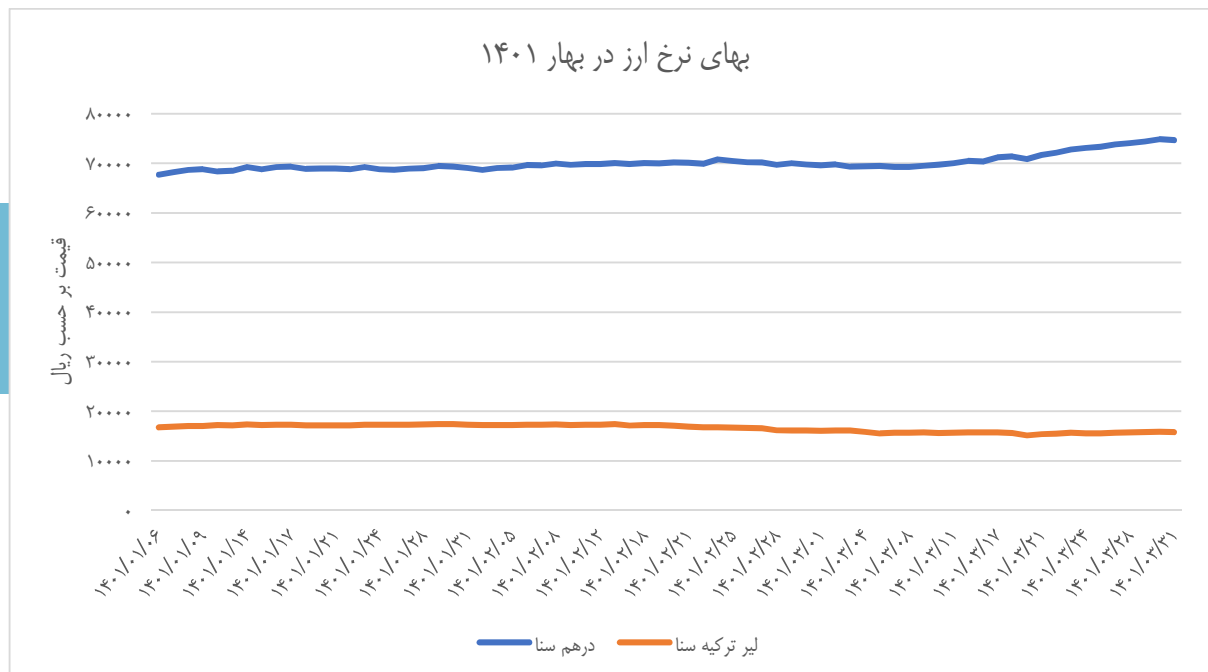

در شروع ماه دوم بهار و با آغاز اردیبهشت ماه و پس از دو حضور ناموفق شاخص بازار ارز در سطوح قیمتی کانال ۲۸ هزار تومانی در ماه گذشته، نرخ این ارز برای سومین بار به آهستگی به مرز این کانال نزدیک شد. بسیاری از کارشناسان با توجه به سکوت خبری مذاکرات هسته‌ای وین و همچنین عدم وجود سیگنال‌های جریان‌ساز در اخبار داخل، افزایش تدریجی نرخ دلار را در راستای افزایش شاخص جهانی دلار می‌دانند. سکه اما با وجود افزایش قیمت دلار در بازار در این بازه ۶۹ هزار تومان کاهش قیمت داشت. در پایان هفته اول اردیبهشت شاخص ارزی پس از ۱۵ روز در سطوح قیمتی کانال ۲۸ هزار تومانی معامله شد. پس از ریزش قیمت جهانی اونس طلا در در این بازه زمانی و به تبع آن کاهش قیمت سکه در بازار داخل، حجم تقاضا برای اسکناس آمریکایی در بازار ارز تهران افزایش یافت. از طرف دیگر منتشر شدن سیگنال‌های منفی حول محور مذاکرات برجام توانست روند افزایشی دلار را تشدید نموده و از دیگر عوامل معامله شاخص ارزی در کانال ۲۸ هزار تومانی باشد.

بر این اساس سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در نشستی مطبوعاتی از امیدواری دولت این کشور نسبت به آینده نشست‌های هسته‌ای وین خبر داد. همچنین او گفت که در صورت برداشتن گام متقابل توسط دولت ایران، راه زیادی تا حصول توافق دوجانبه نمانده است.

آن است که انتظارات کاهش‌ی فعالان نسبت به آینده نرخ دلار در حال تغییر بوده و غالب آنها از احتمال ورود مجدد نرخ این ارز به محدوده ۲۸ هزار تومانی در روزهای آتی سخن گفتند. تحلیلگران سیاسی اقتصادی بازار معتقدند طولانی‌تر شدن روند مذاکرات ایران و قدرت‌های جهانی (برجام) می‌تواند از مهم‌ترین عامل تغییر جهت انتظارات نسبت به آینده نرخ ارز در ایران باشد. از طرف دیگر عده‌ای از کارشناسان معتقدند که ورود تقاضاهای ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی به بازار آزاد می‌تواند عامل مهمی در ایجاد فشار افزایشی بر این بازار باشد، اما این در حالی است که طبق گفته مقامات مسوول بانک مرکزی در ماه‌های گذشته ذخایر ارزی کشور در وضعیت مناسبی قرار داشته و در صورت نیاز این نهاد بازارساز می‌تواند با تقویت سیاست‌های عرضه خود از افزایش قیمت دلار جلوگیری نماید.

در پایان هفته چهارم فروردین ماه شاخص ارزی پس از کاهش قیمت‌های مشاهده شده، در نرخ دلار طی سه روز پایانی هفته چهارم فروردین ماه، جهت نمودار قیمتی این ارز مجدداً صعودی شد. دلار طی روندی کاهش‌ی در روز چهارشنبه ۲۴ فروردین با عقبگرد خود به کانال ۲۷ هزار تومانی در سطوح قیمتی ۲۷ هزار و ۴۸۰ تا ۲۷ هزار و ۶۰۰ تومان معامله گردید. اما با شروع بازار در هفته آخر فروردین ماه نرخ این ارز به سمت پله‌های هفتم و هشتم کانال مذکور حرکت کرد.

مذاکره‌کننده گان ایران وارد ایران شد. بسیاری از معامله‌گران ارزی معتقدند که نتیجه این جلسه می‌تواند آخرین تاثیرات مذاکراتی را بر نرخ دلار گذاشته و از انجام معامله تا پایان سفر این مقام مسوول اروپایی خودداری نمایند. در دومین روز از خرداد نرخ سکه طرح جدید در میانه کانال ۱۴ میلیون تومان نوسان کرد. در نهایت قیمت سکه در معاملات ۱۴ میلیون و ۴۹۰ هزار تومان گزارش شد.

این فلز گرانبها از هفته آخر دومین ماه سال به میانه کانال ۱۴ میلیون تومان رسید و سطح خود را در این رنج قیمتی حفظ کرد. از جمله دلایل توقف روند قیمتی سکه می‌توان به تعطیلی بازار جهانی طلا و همچنین کاهش قیمت‌های اندک مشاهده‌شده در نرخ فاکتورهای تشکیل‌دهنده نرخ این کالای سرمایه‌ای اشاره کرد. در این بازه زمانی دلار در سامانه متشکل ارزی روند افزایشی خفیفی را از خود به ثبت رساند. قیمت بازار متشکل ارزی به ۲۵ هزار و ۶۴۲ تومان رسید که افزایش ۸۹ تومانی را پشت سر گذاشته است.

بسیاری از کارشناسان سفر ابراهیم ریسی ریاست جمهوری به عمان را به‌عنوان گام‌های نهایی در راستای حصول توافق هسته‌ای جدید با گروه ۱+۴ نام نهادند و در همین زمینه از افزایش سطح انتظارات مثبت در بازار تهران سخن گفتند. در بیست و سومین روز از خرداد ماه دلار از قله قیمتی خود بازگشت و یک روند کاهشی

وزیر امور خارجه ایالات متحده آمریکا نیز در جریان نشست خود با سناتورهای سنا عنوان کرد: قرار دادن نام سپاه پاسداران در لیست گروه‌های تروریستی از ابتدا یک تصمیم نادرست بود. اما معمای موجود در فضای بازار این است که با وجود سیگنال‌های افزایشی در اخبار سیاسی انتشار یافته، چرا شاخص ارزی در روندی افزایشی وارد کانال ۲۸ هزار تومانی شد؟ در پایان هفته سوم اردیبهشت ماه در حالی که نرخ دلار به سقف ۱۲۶ روز اخیر خود رسید، برخی بر این باورند که قیمت‌های جدید، با افزایش یارانه‌های نقدی در یک مسیر بوده است و شاید تقاضای جدیدی در بازار ارز به وجود بیآورد و موجب افزایش تورم در کوتاه‌مدت شود. ادعایی که البته مورد تایید گروه دیگری از فعالان بازار نبود. به عبارت دیگر بازار ارز نخستین واکنش خود نسبت به واریز یارانه‌های نقدی را به نمایش گذاشت. بر اساس داده‌های به دست آمده دلار در این بازه زمانی پس از اصلاح نرخ یک روزه خود به مرز کانال ۲۹ هزار تومانی رسید. دلار در ۱۴ دی ماه سال ۱۴۰۰ یعنی حدود ۱۲۶ روز پیش از این در محدوده قیمتی ۲۹ هزار تومان به فروش رسیده بود. کارشناسان از تاثیر واریز یارانه‌های نقدی بر انتظارات بازار ارز سخن گفتند.

در این میان انریکه مورا، مسوول هماهنگی نشست‌های هسته‌ای وین جهت برگزاری جلسه با علی باقری‌کنی،

بازار ارز، شورای سیاست‌گذاری طرح‌های جدیدی را در زمینه افزایش حجم عرضه اسکناس‌های موجود در بازار مطرح نمود. در پی این سیاست‌های جدید افراد حقیقی یا حقوقی و به‌خصوص صادرکنندگان می‌توانند دارایی‌های ارزی خود را با قیمت توافقی به صرافی‌ها بفروشند تا این اسکناس‌ها پاسخگوی بخشی از تقاضای موجود در بازار باشند. از زمان تصویب این مصوبه در روزهای میانی هفته گذشته تاکنون مقامات مسوول کانون صرافان کشور ارقام متفاوتی را در محدوده ۲ کانال قیمتی ۲۹ و ۳۰ هزار تومانی به عنوان نرخ خرید و فروش توافقی ارز مطرح کردند. بازار متشکل ارز طی اطلاعیه‌ای از رونمایی ۲ نرخ جدید دلار و یورو صادراتی در معاملات این سامانه خبر داد که به عقیده فعالان ارزی، این ۲ نرخ جدید در کنار دیگر نرخ‌هایی مانند ارز سنا، ارز نیما، ارز بازار آزاد و... بازیگران جدید سریال بازار ارز تهران هستند.

محتاطانه را آغاز کرد. برخی از معامله‌گران بازار ارز بر این باورند شاید که عرضه دلار در روزهای آینده، افزایش یابد.

بانک مرکزی مجوز خرید ارز از صادرکنندگان با نرخ توافقی را به صرافی‌ها اعطا نمود. رییس کل بانک مرکزی با صادرکنندگان پتروشیمی، درخصوص راهکارهای بازگشت ارز، جلسه برگزار کرد. برخی از معامه‌گران می‌گفتند که صادرکنندگان برای فروش ارز در صف قرار گرفته‌اند. پس از نوسان دلار در هفته سوم خردادماه، بازار ارز به یک آرامش نسبی رسیده بود. قیمت دلار در معاملات بازار آزاد تهران که پس از بازگشت خود از قله تاریخی ۳۳ هزار و ۱۵۰ تومانی، روند افزایشی خفیفی را تجربه کرده بود، از استراحت در سطوح قیمتی اولیه کانال ۳۲ هزار تومانی دست کشید و به پله‌های نیمه دوم کانال ۳۱ هزار تومانی بازگشت. پس از افزایش قیمت‌ها در نرخ معاملات آزاد

منابع

بانک مرکزی ایران، مرکز آمار ایران، سامانه سنا

بازار انرژی

پایان جنگ نفت وگازی با عقب نشینی نیروهای روس؟

روس‌ها مشتریان انرژی خود را در اروپا روز به روز بیشتر از دست می‌دهند، از طرفی کشورهای اروپایی خواهان فاصله گرفتن از منابع انرژی از روسیه هستند. به عبارت دیگر روسیه و غرب دیگر توان همکاری در خود نمی‌بینند. اما این جریان در تغییر موازنه در بازار نفت اما فرصت‌ها و تهدیدهایی برای صنعت نفت و گاز ایران ایجاد می‌کند.

می‌توان این مطلب را در دو سناریو احیای برجام و لغو تحریم‌ها، و از دست دادن بازار چین بررسی نمود در سناریوی اول اروپایی‌ها نفت ایران را به چشم یک فرصت برای کاهش اتکا به روسیه و کنترل رشد افسارگسیخته بهای نفت و تورم می‌بینند. اما در سناریوی عدم احیای برجام روس‌ها در صورت توقف همکاری با اروپا، روابط خود را با بازارهای سنتی ایران مانند چین و هند تقویت می‌کنند که این امر می‌تواند به مثابه تهدیدی برای سهم نفت ایران از سبد خرید این کشورها و بالاخص چین باشد. چین مشتری اصلی قابل اتکای ایران در دوران تحریم‌ها بود.

دولت الجزایر در قرارداد جدیدی موظف شد که صادرات گاز طبیعی به ایتالیا را تقریباً ۵۰ درصد رشد دهد. داده‌های حاکی از آن است که این افزایش صادرات الجزایر را جای روسیه در مقوله گاز قرار می‌دهد. در این راستا بلومبرگ نوشت: کشور الجزایر به احتمال خیلی بالا تا پایان سال ۲۰۲۲، صادراتش به ایتالیا را به میزان ۹ تا ۱۰ میلیارد مترمکعب در سال افزایش خواهد داد. ایتالیا در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۱ میلیارد مترمکعب گاز از الجزایر در مقایسه با واردات ۲۹ میلیارد مترمکعبی از روسیه، دریافت کرد. الجزایر دومین تامین‌کننده بزرگ گاز ایتالیاست و خط لوله ترانس‌مد از سال ۱۹۸۳ گاز الجزایر را به سواحل ایتالیا منتقل می‌کند و ظرفیت روزانه بیش از ۱۱۰ میلیون مترمکعب دارد اما در حال حاضر کمتر از ۶۰ میلیون مترمکعب منتقل می‌کند.

افزایش مصرف داخلی، سرمایه‌گذاری اندک و بی‌ثباتی سیاسی از جمله تعطیلی یک خط لوله به اسپانیا بر سر اختلاف با مراکش، صادرات الجزایر را محدود کرده است. اما واردات ایتالیا سال گذشته ۷۶ درصد رشد کرد و به ۲۱/۲ میلیارد مترمکعب رسید. پوتین الزام پرداخت با روبل را به خریداران گاز تا اول آوریل داد، تا خریداران پرداخت‌های خود را از این به بعد با روبل انجام دهند. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین نیز گفته است که روسیه عرضه گاز به اروپا را به فوریت قطع نخواهد کرد. بر اساس فرمانی توسط پوتین، خریداران خارجی به جای معامله مستقیم با غول گاز دولتی گازپروم، باید در یک بانک دولتی روسیه حساب باز کنند.

خریداران یورو را به یک حساب واریز می‌کنند. بانک یوروها را به روبل تبدیل و آنها را به حساب دیگری به نام خریدار منتقل می‌کند تا برای پرداخت هزینه گاز استفاده شود. آلمان، فرانسه و دیگر دولت‌های اتحادیه اروپا اولتیماتوم کرملین را رد کرده‌اند. با این همه تهدیدهای پوتین موجی از شوک را در اروپا ایجاد کرده است؛ زیرا اروپا حدود ۴۰ درصد گاز طبیعی خود را از روسیه تامین می‌کند که از طریق خطوط لوله و از مسیر بلاروس، اوکراین و لهستان یا از زیر دریای بالتیک حمل می‌شود. آلمان بزرگ‌ترین خریدار است و صنعت عظیم تولیدی آن گاز و نیرویی را که از آن تولید می‌کند در مقادیر بسیار زیاد مصرف می‌کند. دولت آلمان هفته جاری اولین مرحله از مراحل سه‌گانه «برنامه مدیریت بحران» را که در نهایت می‌تواند منجر به سهمیه‌بندی انرژی شود، فعال کرد و از عموم مردم خواست تا حد امکان کمتر استفاده کنند.

هرگونه آسیب

احتمالی از کاهش عرضه انرژی

روسیه شاید بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا و احتمالاً بخش زیادی از این قاره را به رکود می‌کشاند. افزایش قیمت گاز در حال حاضر صنایع انرژی‌بر را متضرر کرده و برای بسیاری از خانواده‌ها دردسر ایجاد نموده. داده‌های نظرسنجی منتشرشده در روز جمعه ۱۲ فروردین ماه نشان داد که تولید آلمان به پایین‌ترین سطح خود در ۱۸ ماه گذشته رسیده است. این تصویر در سایر نقاط اروپا هم چندان روشن نیست. صادرات دریایی نفت روسیه ۲ میلیون بشکه در روز کاهش یافته و شاید در آوریل تا ۳ میلیون بشکه هم برسد. روسیه برای فرار از این تحریم خودخواسته شرکت‌های تجاری عمدتاً در اروپا و آمریکا، راهی جز روی آوردن به شرق ندارد. هند واردات نفت خود را از این کشور به ۲۶۰ هزار بشکه در روز رسانده است؛ اما این کافی نیست. یک شرکت اطلاعات بازار به نام Kayrros تخمین می‌زند دو هفته پس از تهاجم روسیه به

اوکراین، حجم نفت

آب‌ها نزدیک به ۱۳

درصد افزایش یافت

که تا حدود زیادی

به دلیل این بود

که محموله‌های این

کشور با توجه به

اجتناب خریداران، به

دنبال یافتن مشتریان

جدیدی بودند. همچنین

تعداد نفتکش‌هایی

که به این کشور

بازمی‌گشتند جهش

یافته بود.

شناور روسیه روی

اکنون میست در گزارشی عنوان کرد بیشتر نفتی که در هفته‌های اخیر از روسیه خارج شده، پیش از شروع جنگ خرید و تسویه شده بود. نگرانی‌ها در مورد تحریم و بدنامی موجب شده که بسیاری از مشتریان خرید نفت روسی را متوقف نمایند.

شرکت کپلر اعلام کرد، در ۲۴ مارس حجم صادرات دریایی نفت روسیه ۲/۳ میلیون بشکه در روز بود، که تقریباً ۲ میلیون بشکه کاهش نسبت به اول این ماه را نشان داد، و همین موضوع موجب افزایش شدید قیمت نفت شد، هرچند هفته گذشته طلای سیاه با ۱۳ درصد کاهش بها به دلیل تصمیم آمریکا و اعضای اژانس بین‌المللی انرژی برای آزادسازی نفت از ذخایر استراتژیک همراه بود. با این حال، برای کشورهایی که مایلند ریسک رسوایی را بپذیرند و وارد حلقه‌های لجستیکی جدید شوند، نفت روسیه یک معامله پرسود به نظر می‌رسد.

بهای گاز طبیعی در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

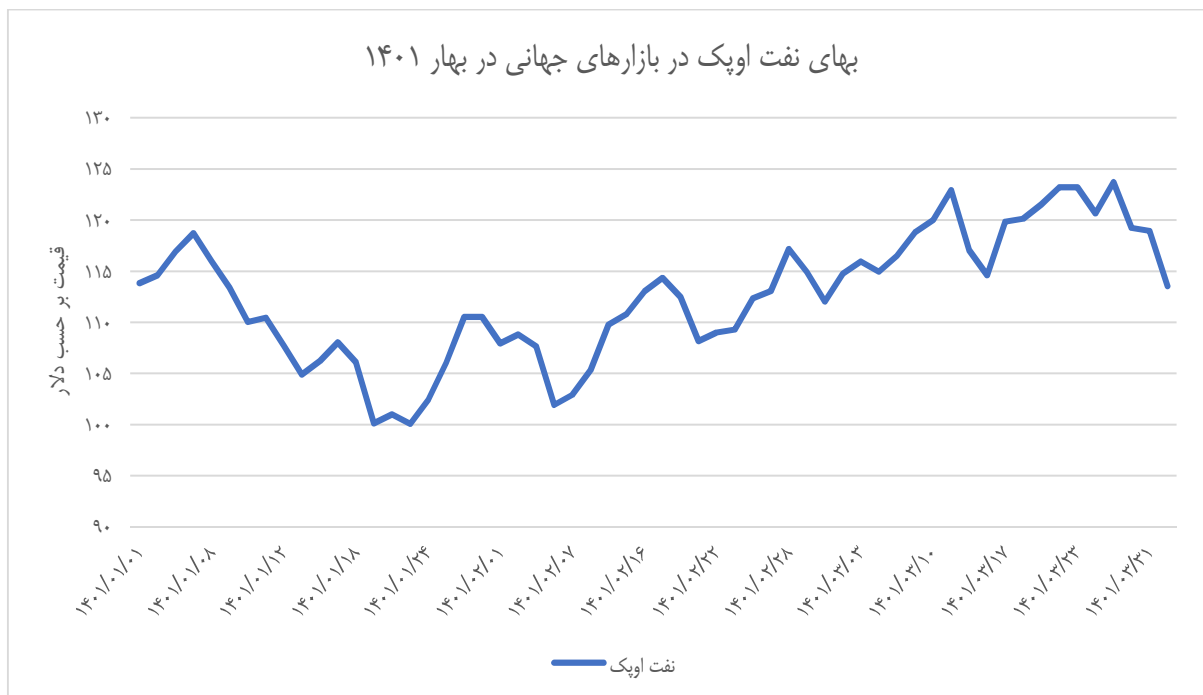

بورس انرژی

بورس انرژی سال جاری را در شرایطی آغاز کرد که قیمت نفت خام و فراز و فرودهای آن، چهره مبهمی از بازارهای جهانی ترسیم نمود؛ اگرچه در مقایسه با ماه‌های قبل می‌توان عنوان کرد، بهای آن در محدوده‌های بالاتری بوده، از این رو جذابیت خرید ناخودآگاه افزایش می‌یابد. اما اولین ماه سال و در ۲۰ روز اول آن، داده‌های معاملاتی پیچیده‌ای پیش روی بورس انرژی قرار گرفته که نیاز به دقت بیشتری برای مطالعه دارد. کاهش حجم و جذابیت عرضه‌ها، به‌خصوص در رینگ بین‌الملل بورس انرژی مهمترین مشکل آن بود؛ نکته‌ای که در سال گذشته نیز مشهود بود و ادامه دارد. تعریف بورس انرژی ایران به‌عنوان مهم‌ترین کانال صادراتی فرآورده‌های نفتی به بازارهای بین‌المللی درخواستی است که از مزیت‌های برجسته‌ای برخوردار بوده، همچنین در اسناد بالادستی، به‌خصوص در سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی می‌توان به‌وضوح ردپای آن را مشاهده کرد. نهایتاً دو مولفه را باید در توانمندی‌های بورس انرژی در شرایط فعلی رهگیری کرد؛ یکی حجم عرضه‌ها و دیگری استفاده از فرصت رخدادهای جهانی با محوریت نوسان قیمت‌ها، تعدیل انتظاری تحریم‌های ایران و تحریم‌های احتمالی روسیه در حوزه کالا و حامل‌های انرژی.

بهای نفت اوپک در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

صادرات بنزین ارزان

CHEAP GASOLINE EXPORT

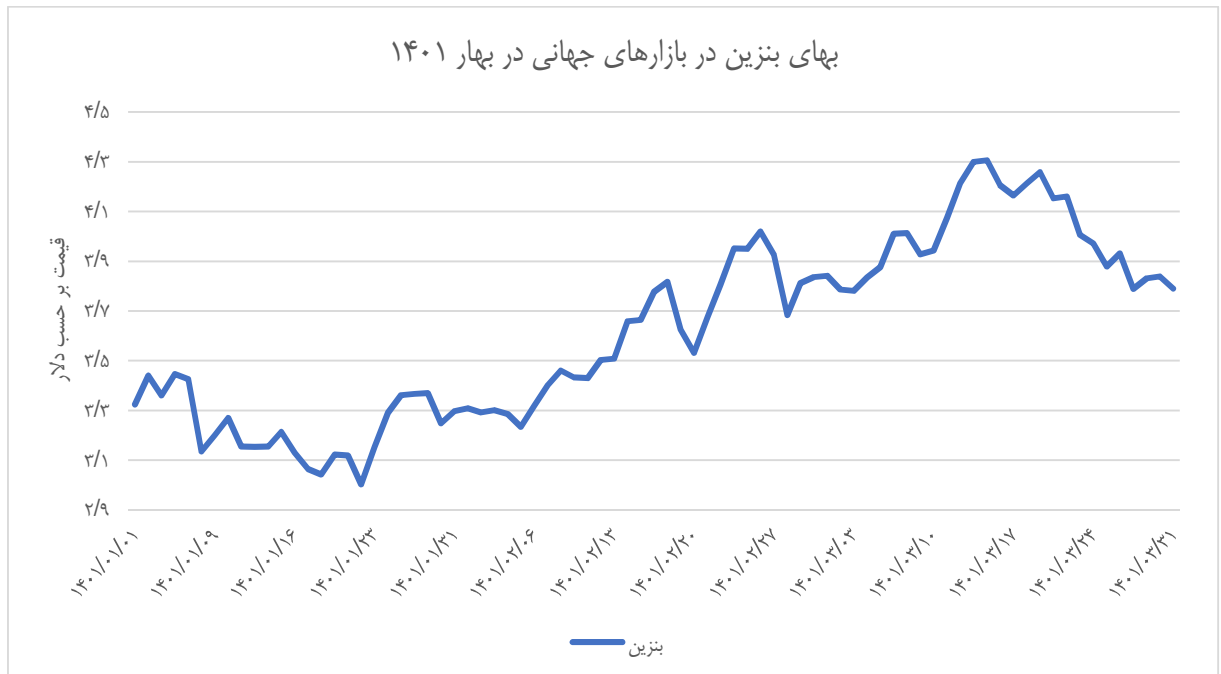
در اوایل دوره پاندومی کویید ۱۹ بازار انرژی با کاهش تقاضا مواجه شد و نبود انبارهای نفتی کافی در کشور موجب شد، بنزین با قیمت بشکه‌ای ۴ دلار معادل هر لیتر ۵۰۰ تومان صادر شود. جلیل سالاری همچنین در انتقادی دیگر از عملکرد دولت گذشته اعلام نمود: طی ۸ سال گذشته حتی یک مخزن ذخیره‌سازی هم ساخته نشده و علاوه بر آن، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی مدعی شد، در مواردی حدود ۱۰ میلیون لیتر نفتا را در آمار صادرات روزانه بنزین در نظر می‌گرفتند تا حجم تولید بنزین را اضافه کنند. از این رو تفاهم‌نامه تامین مالی پروژه ساخت مخزن‌گاه بنزین و گازوئیل در بندرعباس به ظرفیت ۶۰۰ میلیون لیتر را با بخش بانکی کشور به امضا رساند. قرار است انبار نفتی شهید نادر مهدوی با سرمایه‌گذاری ۹۰ میلیون یورویی بانک ملی ایران طی ۳ سال (۱۴۰۴) به بهره‌برداری برسد.

در سال گذشته به دلیل عدم امکان ذخیره بنزین بیشتر، دولت ناچار به فروش هر بشکه بنزین با قیمت ۴ دلار یعنی حدود ۵۰۰ تومان در هر لیتر شده بود. یکی از اهداف وزارت نفت فعلی برای افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی سوخت در کشور، اجتناب از تکرار ارزان‌فروشی سوخت در بازار صادراتی است.

در سوی دیگر جهان و در آمریکا بهای بنزین رکورد زده و تقریباً هم‌زمان، گزارش آژانس بین‌المللی انرژی با وجود بعید دانستن کسری شدید در بازار نفت، هشدار داده با افزایش تقاضای سوخت در تابستان مخصوصاً در صورت ناتوانی پالایشگاه‌ها از هماهنگی خود با رشد مصرف، ممکن است وضعیت بدتر شود. از نظر این نهاد مستقر در پاریس، کاهش صادرات محصولات پالایشی روسیه مهم‌ترین دلیل کمبود عرضه سوخت است. بازار فرآورده‌های نفتی از جمله بنزین و دیزل به‌طور معمول از نوسانات قیمت نفت خام تبعیت می‌کنند؛ اما از آنجا که سطوح انبار فرآورده‌ها بسیار پایین است، تقاضا با نزدیک شدن به فصل گرم به‌شدت بالا می‌رود و صادرات محصولات نفتی روسیه کاهش یافته، تناسب قیمتی بین نفت خام و فرآورده‌ها به‌هم

ریخته است. بحران انرژی، قیمت‌های بالا و تورم ناشی از آن، جهان را تشنه نفت ایران نموده است. نیاز روزافزون جهان به نفت خام ایران با بالا گرفتن بحران انرژی و کم‌سابقه، بیش از هر زمان دیگری مورد توجه قرار گرفته است و تحلیلگران معتقدند که چشم‌پوشی از تحریم صادرات نفت ایران، مطمئن‌ترین و شاید تنها راه عملی باشد که بتوان در کوتاه‌مدت بازار جهانی نفت را تحت‌تاثیر قرار داد. شرایط متشنج بازار جهانی و زنجیره تامین نفت به بحران سوخت در غرب دامن زده است و دولت بایدن در آمریکا را در وضعیت اضطراری قرار داده است؛ چرا که بهای بنزین هر روز در حال رکوردشکنی است و ادامه اجتناب‌ناپذیر چنین وضعیتی و تورم حاصل از آن می‌تواند به شکست سیاسی بزرگی برای حزب دموکرات در انتخابات کلیدی میان‌دوره‌ای کنگره منجر شود. در واقع اراده آمریکا و اتحادیه اروپا برای حفاظت از اقتصادهای خود و تحریم و اعمال ممنوعیت هم‌زمان بر نفت روسیه، سیاست‌های تحریمی آمریکا علیه صنعت نفت ایران و ونزوئلا را تضعیف کرده است.

طلای سیاه در بازارهای جهانی

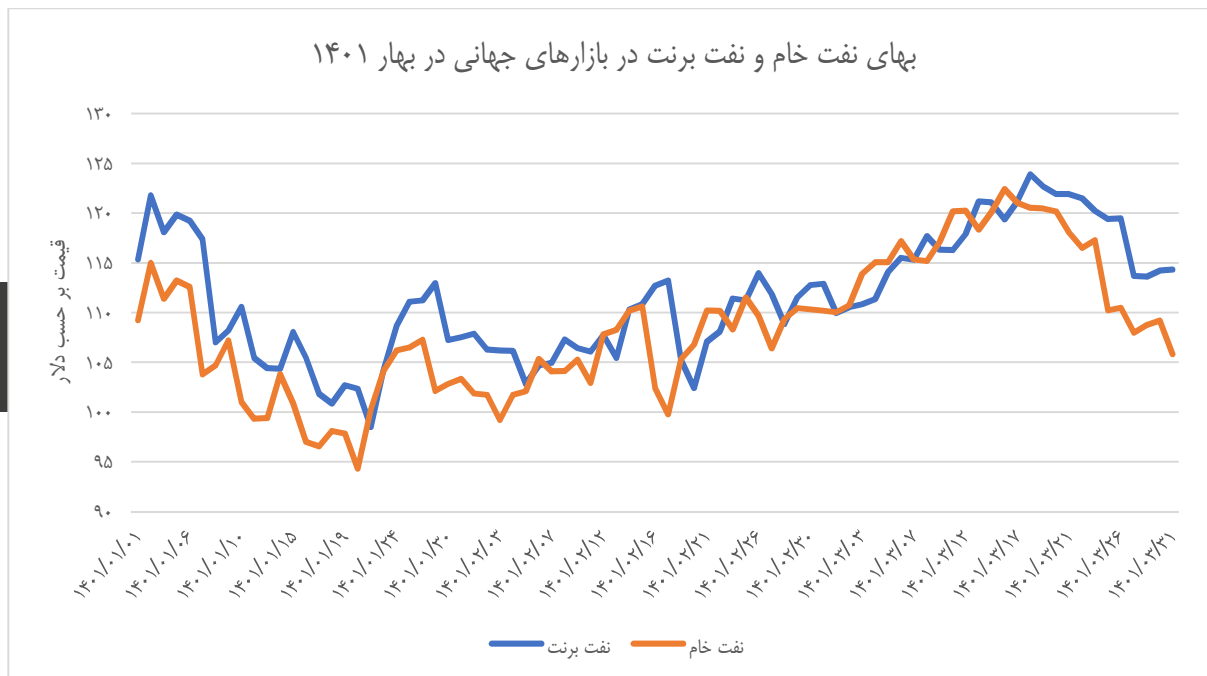
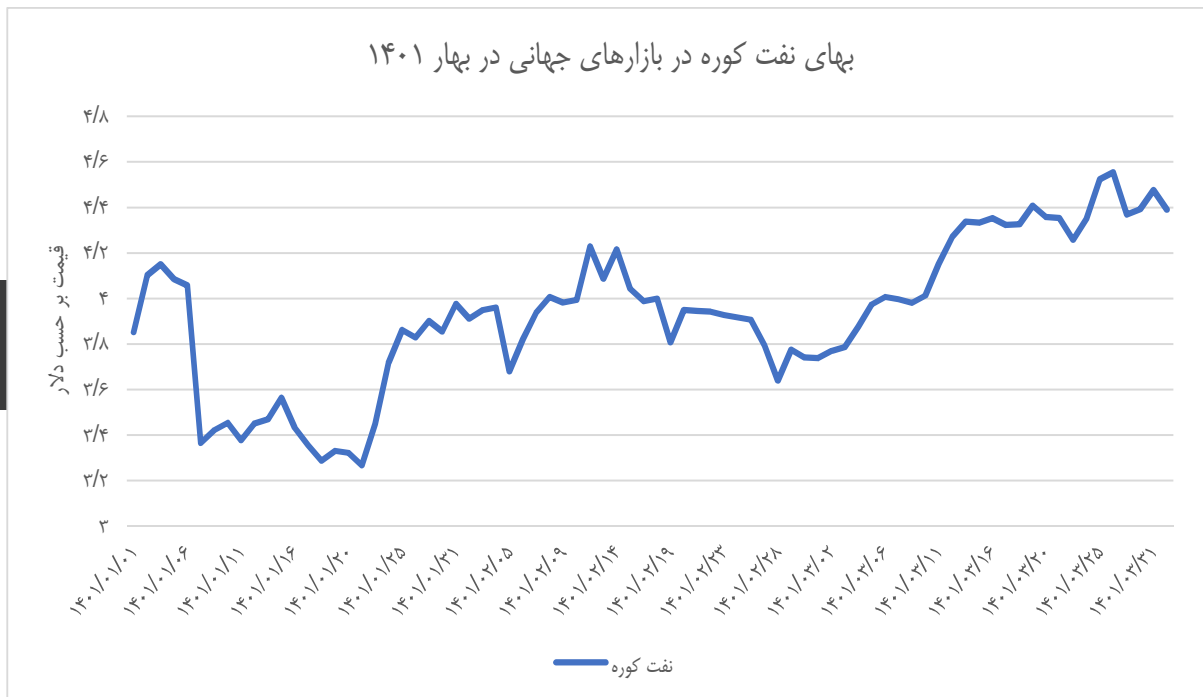
در هفته دوم فروردین ماه نفت حدود ۱۳ درصد منفی شد که این کاهش بزرگ‌ترین افت در طول ۲ سال گذشته به‌شمار می‌رود. از دیگر سوی، نفت خام ایالات متحده با سقوط ۱۴ دلاری بیشترین کاهش هفتگی را از نظر دلاری در بیش از ۱۰ سال گذشته رقم زد. تصمیم رییس‌جمهور آمریکا به آزادسازی روزانه یک‌میلیون بشکه نفت از ذخایر استراتژیک این کشور برای ۶ ماه از مهم‌ترین عوامل هفته سرخ طلای سیاه بود. این اقدام جو بایدن از منظر حجم آزادسازی که احتمالاً به ۱۸۰ میلیون بشکه خواهد رسید، در تاریخ این کشور بی‌سابقه خواهد بود. در حالی که در دو هفته اول فروردین، بهای شاخص برنت توانسته بود از ۱۰۷ دلار بر بشکه به ۱۲۰ دلار برسد و هفته‌ای کاملاً امیدوارکننده برای نفت رقم خورده بود، در هفته کاری منتهی به (۱۲ فروردین) روند معکوس شد و با افت ۱۳ درصدی هر دو شاخص برنت و وست تگزاس اینترمدیت، بدترین هفته طلای سیاه در ۲ سال گذشته ثبت کرد. شاید بتوان گفت که این موضوع متأثر از آثار آزادسازی ۱۸۰ میلیون بشکه‌ای ذخایر استراتژیک بوده است. در این خصوص سیتی‌گروپ در مورد تصمیم آمریکا به تزریق نفت از طریق برداشت از ذخایر استراتژیک گفت که به نظر می‌رسد با وجود اینکه این کشور هرگز چنین حجمی از نفت را از ذخایرش آزاد نکرده بود، گام‌هایی برای تضمین اینکه می‌تواند این قول را محقق کند برداشته است.

بر این اساس گلدمن ساکس نیز پیش‌بینی خود از قیمت نفت برای سال جاری را کاهش داد، اما ارزیابی خود برای سال ۲۰۲۳ را بالا برد چراکه معتقد است چنین برنامه‌ای بحران عرضه بلندمدت را حل نخواهد کرد. در این میان، اندی لپو رییس Lipow Oil Associates LLC گفته آزادسازی روزانه یک‌میلیون بشکه از این ذخایر «به‌راحتی قابل انجام است». تصمیم دولت آمریکا پس از این اتخاذ شد که به دلیل نگرانی‌ها در مورد کمبود عرضه ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین، قیمت بنزین در این کشور بالا رفت. این جنگ باعث شده همه‌چیز از سوخت گرفته تا غذا گران شود. این امر همچنین موجب نوسانات شدید روزانه در قیمت نفت شد. بهای وست‌تگزاس اینترمدیت در ماه گذشته میلادی در بازه ۳۷ دلاری نوسان داشت. عرضه ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین، قیمت بنزین در ایالات متحده به‌شدت بالا رفت. این جنگ باعث شده همه‌چیز از سوخت گرفته تا غذا گران شود. این امر همچنین موجب نوسانات شدید روزانه در قیمت نفت شد. بهای وست‌تگزاس اینترمدیت در ماه گذشته میلادی در بازه ۳۷ دلاری نوسان داشت. سایه جنگ در شرق اروپا میان روسیه و اوکراین همچنان بر سر بازار جهانی نفت خام سنگینی می‌کند. واحد اطلاعات نشریه اکونومیست در گزارش جدید چشم‌انداز جهانی خود بر اهمیت

پس از چهارده روز پیاپی افزایشی، نفت در دو روز در این بازه نزدیک به ۱۰ درصد ریخت و دوباره روند افزایشی قوی به خود گرفت. از یک سمت جریان، نگرانی‌ها که شاید وارد شدن اقتصاد جهانی به رکود حکایت دارد که در صورت وقوع، تقاضا برای طلای سیاه و قیمت آن را پایین خواهد آورد. در دیگر سمت اما عوامل افزایشی مانند کمبود عرضه طلای سیاه، عدم تمایل خریداران اروپایی برای دریافت نفت روسی و تلاش‌ها برای قانع کردن مجارستان جهت تحریم کامل نفت روسیه قرار دارد.

در آغاز هفته رکوردزنی بهای سوخت در آمریکا موجب هراس‌هایی درباره اقدامات ضدتورمی بانک مرکزی ایالات متحده شد که می‌تواند دلیل رکود اقتصادی شود و در کنار آن اعمال قرنطینه در چین، تقاضای بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نفت جهان را کاهش داده است. با این حال، وزرای انرژی عربستان و امارات هشدار دادند که خطر کمبود مازاد تولید انرژی جدی است و اوپک ممکن است نتواند عرضه کافی نفت را با روند سرمایه‌گذاری پایین فعلی در دوره پساکروناپی تضمین نماید. سهیل المزروعی اماراتی همچنین نوسانات اخیر قیمت نفت را تلویحا با خودتحریمی خریداران اروپایی مرتبط دانست. از طرفی، اداره اطلاعات انرژی آمریکا در گزارش ماهانه خود قیمت نفت برنت را برای فصل دوم سال ۲۰۲۲، ۱۰۷ دلار بر بشکه پیش‌بینی کرد. متوسط قیمت این نفت شاخص در آوریل ۱۰۵ دلار بود.

این جنگ برای بازار انرژی و به‌ویژه نفت تاکید کرده است و می‌گوید که تا زمان ادامه پیدا کردن درگیری‌ها در اوکراین که احتمالا تا پایان ۲۰۲۲ ادامه خواهد داشت، نمی‌توان منتظر کاهش معنادار قیمت‌ها بود. به تعبیری دیگر، از نگاه آنان ادامه جنگ میان روسیه و اوکراین به مثابه گارانتی حفظ سطح قیمتی ۱۰۰ دلار بر بشکه یا بیشتر برای نفت‌خام خواهد بود. از سوی دیگر، وضعیت مشابهی در بازار گاز، فلزات اساسی و کالاهای غذایی که روسیه از تامین‌کنندگان اصلی آنهاست به وجود آمده و این کامودیتی‌ها نیز روندی مشابه نفت‌خام خواهند داشت. از سوی دیگر، یک تحلیلگر ارشد سابق اوپک نیز می‌گوید به دلیل ویژگی کشش قیمتی نفت‌خام، افزایش بهای این کامودیتی به معنای کاهش تقاضا برای آن نخواهد بود و شرایط به همین شکل باقی می‌ماند. قیمت نفت دو هفته افزایشی را در قبل از اردیبهشت ماه تجربه کرد؛ اما طی دو روز کاری در اردیبهشت با ۱۰ درصد ریزش مواجه شد، بیش از آنچه دشت کرده بود، دود شد. در ادامه این الکلنگ قیمتی، بهای طلای سیاه روند قوی صعودی داشت. یک طرف بازار، عواملی مثل احتمال تحریم روسیه و نگرانی از کمبود عرضه قرار دارد و در سوی دیگر، هراس از رکود اقتصاد جهانی، به عبارت دیگر می‌توان گفت نوسانات در قیمت نفت به حد بالایی رسیده؛ به طوری که

صنعت برق با پیش‌رانه کربن‌زدایی

بازیگران صنعت پتروشیمی بیش از سایر تولیدکنندگان سنگین گازهای گلخانه‌ای مانند صنعت فولاد و سیمان، ظرفیت جهانی را پوشش می‌دهد. این نشریه پیش‌بینی کرده است ایجاد ظرفیت جدید پاک و بهسازی برای کاهش میزان انتشار کربن، برای صنعت پتروشیمی ۷۵۹ میلیارد دلار بیشتر از رشد ظرفیت معمول هزینه خواهد داشت. طبق داده‌های گزارش، این رقم تقریباً یک‌درصد از ۱۷۲ تریلیون دلاری است که برای کربن‌زدایی بخش انرژی جهانی تا سال ۲۰۵۰ موردنیاز است. اما در ایران و در صنعت برق شمارش معکوس برای مدیریت مصرف برق در تابستان ۱۴۰۱ برای جلوگیری از تکرار خاموشی‌های سال گذشته آغاز شد.

وزارت نیرو برای این کار برنامه‌هایی دارد که حول محور کاهش مصرف متمرکز است. گفته‌های متولیان صنعت برق نشان می‌دهد برای رفع معضل خاموشی، یک جعبه تقسیم طراحی شده که در آن سهم بخش‌های مختلف اعم از خانگی، اداری، کشاورزی، صنعت و... برای کاهش مصرف برق اعلام شده است.

بلومبرگ ان‌ای‌اف (Bloomberg NEF)، در گزارشی تحت عنوان «کربن‌زدایی صنعت پتروشیمی: مسیری به سوی انتشار صفر خالص»، اعلام کرد برقی شدن این صنعت و جذب و ذخیره‌سازی کربن (CCS) احتمالاً نقشی محوری در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از تولید مواد شیمیایی با ارزش (HVC) دارند. مواد شیمیایی با ارزش، مواد اولیه اصلی مورد استفاده برای ساخت پلاستیک و بسیاری از کالاهای تولیدی هستند. گفته می‌شود مواد شیمیایی با ارزش مسوول تولید ۲ درصد از کل انتشار آلاینده‌های جهانی هستند که تقریباً برابر با نرخ انتشار هوانوردی یا به عبارت دیگر، ۲ برابر نرخ انتشار کل صنعت آلومینیوم جهان است. بлумبرگ ان‌ای‌اف می‌گوید تعهدات اقلیمی دولت‌ها و شرکت‌های بزرگ، صنعت پتروشیمی را برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای خود تا سال ۲۰۵۰ تحت فشار قرار می‌دهد.

این گزارش همچنین می‌گوید به‌رغم مواجهه با مسیر کربن‌زدایی پیچیده‌تری نسبت به بخش‌های دیگر، اهداف مربوط به انتشار کربن خالص صفر

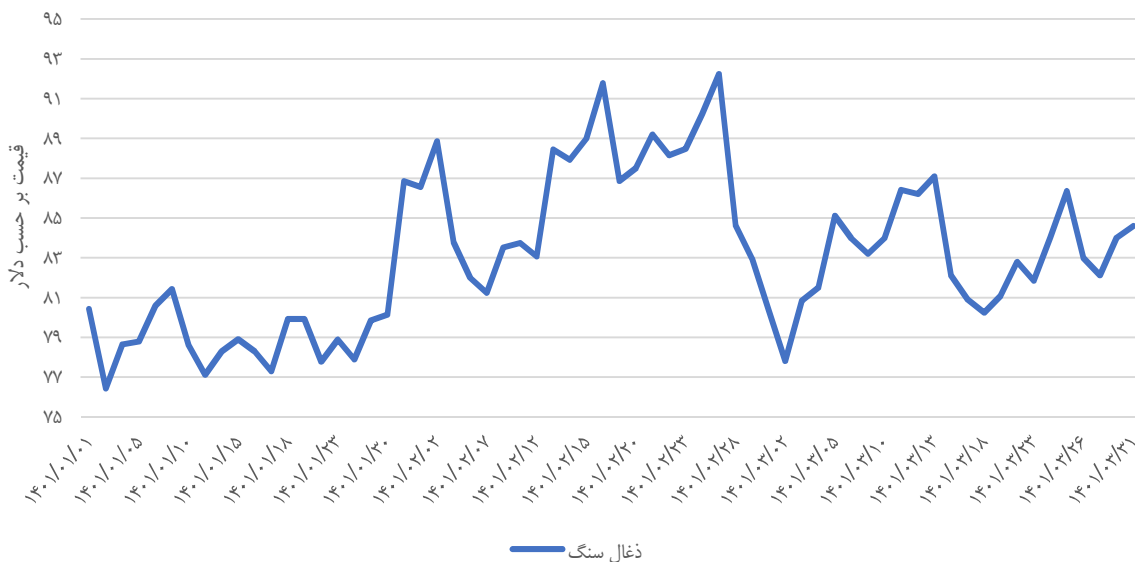
موضوعی که نه تنها زمان حل و فصل مساله خاموشی را طولانی خواهد کرد که انگیزه فعالیت اقتصادی در کشور را کاهش خواهد داد. بررسی‌ها نشان از آن دارد که اگر سیاستگذار از سیاست قیمت‌گذاری دستوری دست بکشد یا حداقل به سمت اصلاح قیمت برق حرکت کند، علاوه بر مهار هدررفت انرژی در ایران، انگیزه سرمایه‌گذاران برای تولید برق در کشور نیز احیا خواهد شد. تحلیلگران خاطر نشان می‌کنند که نبود نظام اقتصادی استوار و علمی در صنعت برق، تصویری متزلزل از چشم‌انداز تولید و مصرف در کشور ایجاد خواهد کرد. این صنعت در ۱۰ سال اخیر به طرز چشمگیری تغییر نموده، شبکه توزیع به شدت رشد داشته تا خود را با کربن‌زدایی، تمرکززدایی و دیجیتالی شدن همراه نماید. در سال‌های اخیر، شرکت‌های برق نه تنها سیستم‌های بارپایه سنتی مانند نیروگاه‌های زغال سنگ یا گاز، بلکه انرژی‌های تجدیدپذیر را نیز مدیریت می‌کنند. این در حالی است که برنامه‌های کربن‌زدایی از این صنعت به سرعت در حال شکوفایی است. این امر منجر به تمرکززدایی می‌شود، زیرا نیروگاه‌های بادی، خورشیدی و سایر نیروگاه‌های تولید برق تجدیدپذیر در یک منطقه جغرافیایی بزرگ توزیع شده‌اند. از آنجا که مدل قدیمی‌تر یک مجتمع نیروگاهی، شامل مجموعه‌ای است که تحت سلطه یک نیروگاه بزرگ تک‌بار با چند معدن یا چند واحد گازی در اطراف آن قرار دارد و سوخت موردنیاز برای تولید برق به داخل آن تغذیه می‌شود، شرکت‌های برق باید خروجی این نیروگاه غیرمتمرکز را با برق تولید شده در نیروگاه‌های قدیمی‌تر خود ترکیب نمایند. این تاسیسات به روش‌های مختلف و با سرعت‌های مختلف، برق تولید می‌نمایند، اما باید با هم مدیریت شوند. اینجاست که اهمیت دیجیتالی شدن بیش از پیش به چشم می‌آید. دو رکورد زودرس در صنعت برق زده شد.

مصرف برق در اواخر خرداد ماه از ۶۲ هزار مگاوات عبور نمود. تولید برق در نیروگاه‌های حرارتی نیز رکورد شکست. متولیان وزارت نیرو می‌گویند برای مدیریت مصرف برق در بخش خانگی، برنامه دارند و به دستگاه‌های دولتی نیز اولتیماتوم می‌دهند که اگر دستورالعمل‌ها را رعایت نکنند، لیست بدمصرفان برق را افشا می‌کنند. علی‌اکبر محرابیان در تازه‌ترین مصاحبه خود به دستگاه‌های دولتی پرمصرف برق اولتیماتوم داده است که اگر دستورالعمل‌های صرفه‌جویی را رعایت نکنند، اسامی آنها افشا خواهد شد. در این بازه مصرف برق در شبکه سراسری رکورد جدیدی را ثبت کرد، رکورد تولید نیروگاه‌های حرارتی شکست.

زغال سنگ

زغال سنگ در صنعت حمل و نقل، تولید فولاد، صنعت نیروگاه و پتروشیمی کاربردهای متنوعی دارد. به‌عنوان مثال، علاوه بر استفاده به‌عنوان سوخت، به‌عنوان ماده اولیه تولید کک، گاز، روغن، قطران و ماده اولیه واسط تولید اوره، هیدروژن و متانول نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. بر اثر فرآیندهای زمین‌شناسی و طی فشار اعمال شده بر مواد زنده طی زمان، زغال سنگ براساس مراحل زیر تشکیل می‌شود که در هر مرحله دگرگونی زمین‌شناختی افزایش می‌یابد: پوده یا تورب (Peat)، زغال سنگ قهوه‌ای یا لیگنیت، (Lignite) زغال سنگ ساب‌بیتومینه (Sub-bituminous coal)، زغال سنگ بیتومینه (Bituminous coal)، زغال سنگ آنتراسیت (Anthracite). چین، به‌عنوان بزرگترین مصرف‌کننده زغال سنگ در جهان، آتیه اقتصادی این کشور نقش بسزایی در صنعت زغال سنگ ایفا می‌کند. سطح توسعه اقتصادی در چین و به میزان کمتری در هند، تعیین‌کننده سطح تقاضای جهانی و به تبع آن، قیمت این محصول است. موضوع جنگ روسیه و اوکراین نیز متغیر جدیدی است که در این بازه زمانی به بازار زغال سنگ، تنش وارد نموده است.

بهای زغال سنگ در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

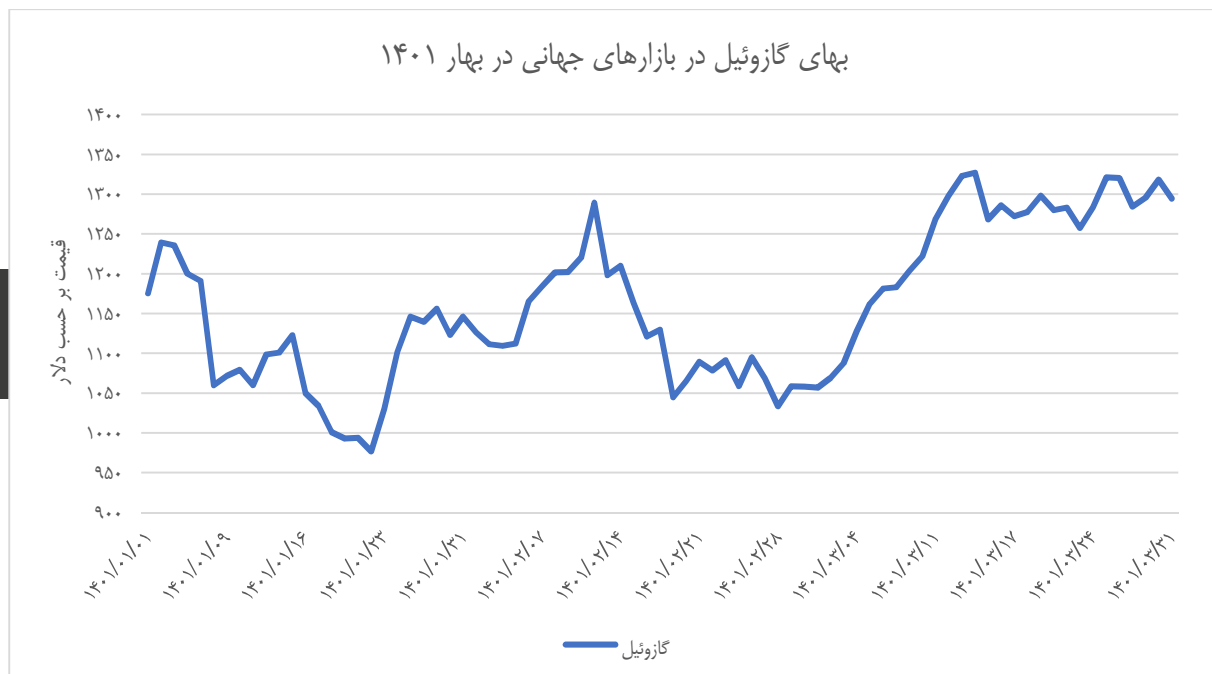
چالش‌های پیرامون تکمیل و بهره‌برداری از خط لوله نورداستریم ۲ پیش از جنگ بین روسیه و آلمان از اصلی‌ترین محرک‌های بهای زغال‌سنگ بود؛ اما جنگ مزبور با تبعاتی همچون تداوم سطوح فعلی قیمت گاز به‌عنوان اولین رقیب زغال‌سنگ در تولید برق، الزام اروپا به تجدیدنظر در سیاست‌های مصرف انرژی‌های پاک، تحریم گاز، نفت و زغال‌سنگ روسیه و تحریم‌های غربی در خصوص مبادلات با روسیه به‌عنوان سومین صادرکننده زغال‌سنگ، در مجموع فاقد افق کاهش قیمت برای این محصول است. در کشور ما ایران نیز عمده توسعه معادن زغال‌سنگ و بازار آن در دهه‌های چهل شمسی و پس از راه‌اندازی ذوب‌آهن اصفهان شکل گرفته است. بررسی‌های نشان از آن دارد که ایران دارای ۱۱ تا ۱۴ میلیارد تن زغال‌سنگ بوده که از این میزان ۱/۳ میلیارد تن ذخایر اثبات‌شده است؛ ذخایری که ایران را در ردیف بیست‌ونهم جهانی از حیث ذخایر قطعی قرار می‌دهد. بیشتر ذخایر زغال‌سنگ ایران (نزدیک به ۷۰ درصد) در منطقه خراسان جنوبی واقع است. با توجه به درصد گوگرد و اسیدهای قلیایی بالای زغال‌سنگ ایران و همچنین با عنایت به اینکه تقاضای اصلی زغال‌سنگ در بخش تولید فولاد به روش کوره‌بلند بوده و این روش نزدیک به ۹ درصد کل تولید فولاد در ایران را در بر می‌گیرد، بخش زغال‌سنگ در ایران با توجه و سرمایه‌گذاری متناسب با تقاضای داخلی مواجه نیست. در ایران (تا سال ۱۴۰۰) حدود ۱۳۰ معدن زغال‌سنگ وجود دارد که نزدیک به ۱۰۰ معدن فعال هستند. معضل اصلی صنعت زغال‌سنگ در ایران، فقدان تقاضای کافی از ناحیه مصارف صنعتی به علت وجود گاز ارزان و در دسترس است؛ امری که در کنار ممنوعیت‌های مکرر صادرات زغال‌سنگ، سرمایه‌گذاری در این بخش را به حداقل ممکن رسانده است. مساله نرخ‌گذاری صنعت زغال‌سنگ، از دیگر چالش‌های این صنعت است. قیمت‌گذاری زغال‌سنگ براساس توافق بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان تعیین می‌شود که این نرخ تاکنون ۲۶/۵ درصد شمش فولاد خوزستان است. به‌رغم عرضه زغال‌سنگ در بورس انرژی از اسفندماه گذشته، به علت مازاد تقاضای داخلی نسبت به عرضه و همچنین حفظ حاشیه سود شرکت ذوب‌آهن اصفهان، افق آتی نرخ‌های زغال‌سنگ ثابت به نظر می‌رسد.

پیش‌بینی نفت در سال آینده میلادی

اژانس بین‌المللی انرژی در گزارشی ارزیابی خود را از بازار نفت در سال پیش رو عنوان کرد، به گفته اژانس تقاضا با رشد ۲/۲ درصد از سطح پیش‌از کرونا مواجه خواهد شد. و تقاضای طلای سیاه در سال آینده میلادی بالاتر از سطح عرضه می‌ماند. تحریم نفت روسیه بخشی از عرضه را از بازار خارج می‌کند و کشورهای عضو اوپک ظرفیتی برای جبران این کمبود نخواهند داشت. اما بهای بالای طلای سیاه و چشم‌انداز رکود اقتصادی می‌تواند سرعت‌گیر رشد تقاضا باشد. اوپک نیز جنگ اوکراین را ریسکی برای تقاضا می‌داند. اژانس بین‌المللی انرژی در آخرین پیش‌بینی از بازار نفت در سال ۲۰۲۳ عنوان نمود، تقاضای نفت سال آینده با ۲/۲ درصد رشد به ۱۰۱/۶ میلیون بشکه در روز می‌رسد که از سال ۲۰۱۹ بالاتر است. بر اساس این گزارش عرضه در ۲۰۲۳ نیز کمتر از تقاضا رقم خواهد خورد. با این حال، این نهاد گفته قیمت‌های شدیداً بالای نفت و فرآورده در کنار تضعیف پیش‌بینی‌ها از اقتصاد جهانی چشم‌انداز این

بازار را کمی مخدوش نموده است. اوپک نیز در گزارش قبلی ماهانه خود مانند اژانس پیش‌بینی خود از تقاضا برای سال جاری تغییری نداده اما عنوان نمود که تهاجم روسیه به اوکراین و تحولات پیرامون همه‌گیری کرونا ریسک قابل‌ملاحظه‌ای برای تقاضا خواهد داشت. اوپک که چندان در مورد سال آینده ارزیابی ارائه نداده، معتقد است همین امسال تقاضا از سطح قبل از کرونا عبور می‌کند. مسئله حایز اهمیت دیگر در این گزارش کاهش ۱۷۶ هزار بشکه‌ای تولید روزانه اوپک در ماه مه بود که عمدتاً به دلیل افت عرضه لیبی رخ داد. اداره اطلاعات انرژی در گزارش ماهانه خود که اوایل ماه میلادی جاری انتشار یافت، تغییر زیادی در پیش‌بینی‌های خود نداده اما گفته تولید روسیه از ۱۱/۳ میلیون بشکه در فصل اول سال جاری به ۹/۳ میلیون بشکه در فصل آخر سال آینده کاهش خواهد یافت. این نهاد آمریکایی همچنین گفته تولید این کشور به‌طور متوسط ۱۱/۹ میلیون بشکه در امسال و ۱۲/۸ میلیون بشکه در سال آینده خواهد بود.

منابع:

پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نفت، گزارش‌های اوپک، فایننشال تایمز، اس‌پی‌گلوبال، نشریه فوربسورس انرژی

بازار سرمایه در بهار ۱۴۰۱

شاخص بورس در ابتدای بهار شکوفه زد

در دو هفته اول سال ۱۴۰۱ شاخص کل بورس تهران با جهش بیش از ۴/۷ درصدی تا پایان همراه شد، و به کانال ۱/۴ میلیون واحد بازگشت. از این رو نروزهای مثبت بورس که در ۲۰ سال اخیر تنها در دو سال نقض شده بود، مجدداً تکرار شد. البته برخلاف دو دهه گذشته معاملات سهام در هفته‌های ابتدایی ۱۴۰۱ در مقایسه با روزهای ماقبل خود، رونق چشمگیری داشت و ارزش معاملات خرد سهام از ۳ هزار میلیارد تومان بالاتر رفت. حقیقی‌ها نیز مجدداً به گردونه معاملات سهام بازگشتند و خالص خرید مثبتی را ثبت کردند. از این رو بورس تهران سال ۱۴۰۱ را مثبت آغاز نمود تا امید به احیای این بازار پس از رکودی ۱۹ ماهه پررنگ شود. در این بازه تقاضا برای سهام غیرکالایی بیشتر بود؛ موضوعی که به رشد بیش از ۵ درصدی نماگر هم‌وزن انجامید.

البته اگر از نگاهی عمیق داشته باشیم سبزپوشی بورس در هفته کاری اول فروردین‌ماه موجب شد که خیلی از سهامداران نسبت به تغییر اوضاع پرتفویهایشان امیدوار شوند. سهامداران به دنبال علت و چرایی این سبزپوشی نیستند، با این حال در همین اوضاع و احوال هستند افرادی که بی‌توجه به پیش‌بینی و صحبت‌های کارشناسان، با نگاه دائمی جان ناپلئونی به سبزپوشی بورس نگاه می‌کنند و این اتفاق را در باغ سبزی معرفی می‌کنند که در دولت گذشته هم نشان داده شد و بعد از جذب مردم به آن، جز خشکی و بی‌آبی چیزی در آن نبود.

بر این اساس معاملات مجدداً به فاز صعودی بازگشته ولی تحرکات محسوسی از سوی خریداران را شاهد هستیم. سبزپوشی سهام فاصله شاخص کل با ابرکانال ۱/۵ میلیون واحد را به حداقل رسانده و برخی شواهد از عبور بازار از مرحله رکودی دوسال اخیر حکایت می‌کند. طی دست‌کم ۲ سال گذشته، پارامترهای شوک‌آوری شامل بی‌تدبیری‌های قانونی، دستورالعمل‌های بی‌پشتوانه و ۲۴ ساعته، کلاف پیچیده مذاکرات هسته‌ای، چندصدایی سیاست‌های اقتصادی و تغییرات پی‌درپی مدیریتی در سازمان بورس، آنهم درست در مقطعی که دولت دوازدهم قول داده بود

افزایش تولید را از مسیر این بازار شکل دهد، تنش‌های مداوم به این بازار به‌عنوان اهرم بازدارنده، فعالان بورسی را به چالشی پیچیده کشید؛ به شکلی که منابع وارد شده به بازار به شکلی خطرناک راهی بیراهه سرمایه‌گذاری و بازارهای سرگردان رقیب شدند. افزایش نسبی قیمت سهام در این بازه تالار شیشه‌ای ادامه داشت و بازه نماگر اصلی بورس در سال جدید از ۸ درصد فراتر رفت و تا فتح مجدد ابرکانال ۱/۵ میلیون واحد فاصله زیادی باقی نمانده است.

اما آیا می‌توان انتظار داشت بازار سهام در سال جدید، باز هم با رشدهای نجومی همراه شود؟ آیا زیان‌های بعضاً ۷۰ درصدی ۲۰ ماه اخیر، در ۳۴۲ روز باقی‌مانده جبران خواهد شد؟ به عبارت دیگر تولید، سطح رفاه جامعه را تعیین می‌کند. اما تولید ناخالص و مصرف سرانه مردم در ایران طی دهه ۱۳۹۰ کاهش یافته است. برای بررسی علت این امر پیش از هر چیزی می‌توان سراغ تشکیل سرمایه در اقتصاد ایران رفت.

متأسفانه در دهه ۱۳۹۰ آمار تشکیل سرمایه در ایران اوضاع مناسبی ندارد. تشکیل سرمایه به‌صورت ناخالص، یعنی استهلاک را از آن کسر نکنیم، ۵۲۴ هزار میلیارد تومان به قیمت‌های ثابت در سال ۱۳۹۰ بوده اما به ۲۶۱ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۹ کاهش پیدا کرده و نصف شده است. اگر اجزای آن را در نظر بگیریم تشکیل سرمایه در ماشین‌آلات ۶۵ درصد کاهش پیدا کرده است و تشکیل سرمایه در بخش ساختمان ۳۵ درصد. این ارقام برای سقوط رفاه فعلی و آینده یک جامعه کافی است. اما چرا چنین اتفاقی در اقتصاد ایران افتاده است؟ مشخص است مهم‌ترین عامل کاهش سرمایه‌گذاری، نواقص در کیفیت حکمرانی و سیاست‌گذاری اقتصادی است که خود را به شکل معضلاتی چندجانبه مانند تحریم و جدایی ایران از زنجیره تولید جهانی نشان داده است؛ اما ناشی از آن، عوامل زیر نیز وجود داشته است:

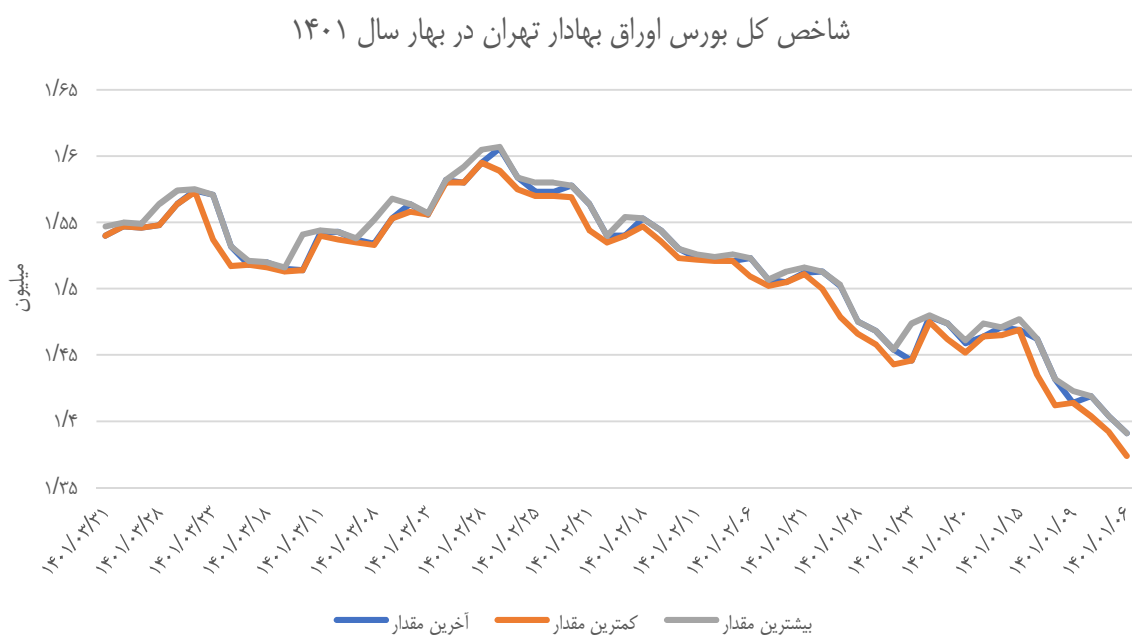
- ۱- کاهش سرمایه‌گذاری دولتی به‌دلیل کاهش بودجه عمرانی و انحراف بودجه عمرانی از بخش‌های مولدتر.
- ۲- طی این سال‌ها نه تنها جذب سرمایه خارجی اتفاق نیفتاد، بلکه خروج گسترده سرمایه از کشور هم

چند سال آینده نشان می‌دهد. می‌توان گفت مشکلی که از دهه ۱۳۸۰ شروع شده بود در دهه ۱۳۹۰ به خوبی خود را نشان داد و آثار آن هنوز هم ادامه دارد. برای نمونه، سرمایه‌گذاری کافی در زیربناهایی مانند بزرگراه، فرودگاه‌های بزرگ، راه‌آهن، زیربنای ارتباطات، شبکه‌های آب و برق و گاز چون به‌موقع انجام نشده، سایر سرمایه‌گذاری‌ها نیز دچار اختلال شده است. سرمایه‌گذاری اگر در زمان خود انجام نشود، سال‌های بعد به‌صورت تصاعدی زیان ناشی از سرمایه‌گذاری نکردن نصیب جامعه می‌شود.

وجود داشت.
۳- نااطمینانی در اقتصاد و بی‌ثباتی‌های شدید سبب شد که سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در داخل آسیب ببیند.

۴- هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیمی که سیاست‌گذاری نادرست، به‌ویژه به‌دلیل بالا بردن هزینه‌های تولید از طریق نرخ تورم و نیز نظام اداری ناکارآمد بر تولیدکنندگان تحمیل می‌کند، سبب شد که سرمایه کمتری وارد تولید شود.

۵- هزینه‌های تاخیر در سرمایه‌گذاری، خود را

وضعیت می‌تواند تداوم صدرنشینی بازار سرمایه در میان بازارهای دیگر را سخت نماید. در پانزدهم دومین ماه سال و بعد از رکودی ۶۰۰ روزه در تالار شیشه‌ای، حالا ۱۰۰ روز است که بورس مسیری صعودی با نوسانی بسیار پایین را طی می‌کند. در این بازه زمانی نماگر اصلی تالار شیشه‌ای توانسته است حدود ۲۹ درصد از کف ثبت‌شده در ۵ بهمن ۱۴۰۰ اوج بگیرد و تنها ۱/۴ درصد تا سقف تجربه‌شده در سال ۱۴۰۰ فاصله دارد. افزایش جذابیت این بازار با رسیدن قیمت سهام به سطوح پایین‌تر از ارزش ذاتی و در کنار آن خودنمایی محرک‌هایی همچون رشد قیمت جهانی کامودیتی‌ها، حذف دلار ترجیحی، گام‌های اولیه سیاستگذار برای اصلاح برخی ساختارهای معیوب و جدیدتر از همه بازگشت مجدد انتظارات تورمی از مهم‌ترین عواملی هستند که این روند صعودی را پشتیبانی می‌کنند. در همین بازه ۱۰۰ روزه، نسبت قیمت به درآمد بازار ۱/۴ واحد افزایش و میانگین روزانه ارزش معاملات نیز نسبت به روزهای کم‌فروغ بازار، از رونق گرفتن معاملات حکایت می‌کند. با این حال تنور بورس هنوز آن‌چنان که باید داغ نشده است و سهامداران حقیقی برای سپردن سرمایه‌های خرد به این بازار همچنان مردد هستند.

در فروردین ماه بازار دارایی‌ها چهره متمایزی از رشد را به نشان دادند، کارشناسان اقتصادی تکرار این جریان را چندان هم آسان نمی‌بینند. نتیجه تقریباً مثبت بورس تهران در میان سایر بازارهای پرمخاطب و البته پرحاشیه اولین مال سال حاکی از جریانات افزایشی است که می‌تواند به چرخش انتظارات از این بازار منجر شود.

شاخص کل بورس تهران، ۱۴۰۱ را بسیار خوب شروع کرد و در فروردین ماه توانست بیش از ۱۰ درصد افزایش ارتفاع دهد تا رقبای سرسخت خود را پشت سر بگذارد. بعد از بورس، فعالان دو بازار ارز و سکه که معمولاً طرفداران بسیاری دارند با ۶ درصد افزایش قیمت، پایین‌تر از بورس‌بازان قرار گرفتند. اتفاقی نادر که بعد از ۲۰ ماه طاقت‌فرسا ابعاد دیگری از غیرقابل پیش‌بینی بودن بازار سرمایه را عیان کرد. کارشناسان عوامل گوناگونی را برای پیش‌تازی بورس به‌عنوان بازاری برنده در میان بازارهای سرمایه‌گذاری در فروردین ۱۴۰۱ بیان می‌کنند. برخی اظهارنظرها روند صعودی قیمت ارز و ادامه مذاکرات هسته‌ای کشور را مسبب چرخش معاملات بورسی عنوان می‌کنند. برخی دیگر نیز از وضعیت مناسب قیمت سهام همراه با افزایش ریسک‌پذیری حقیقی‌ها برای ورود دوباره به تالارهای شیشه‌ای حکایت می‌کنند، اما این همه ماجرا نیست. روی کاغذ اوضاع به نفع بازار سرمایه است اما آیا این وضعیت می‌تواند در اردیبهشت‌ماه نیز تکرار شود؟ صدرنشینی این بازار تا چه زمانی تداوم می‌یابد و نقش سیاستگذار در این میان چیست؟ در این بین کارشناسان بورسی به نقش مهم سیاستگذار در

ادامه این روند اشاره می‌کنند و بر این باورند که دو اقدام مهم برای عبور از رکود به‌وجود آمده در بورس طی ماه گذشته تا حدود بسیاری توانست از مصائب ایجاد شده بکاهد. افزایش یک‌درصدی دامنه‌نوسان در جهت بهبود نقد شوندگی بازار همراه با نمایش نامحدود مظنه‌های معاملاتی برای سهامداران در سال جاری بخشی از اعتماد رخت برپسته سرمایه‌گذاران را به این بازار بازگرداند اما از آنجا که خاطرات تلخ ۹۹ تداومی کننده وضعیت ناامیدکننده یک سال و نیم گذشته بوده است، سهامداران با احتیاط بیشتری وارد وادی سرمایه‌گذاری می‌شوند. این

ریزش شکوفه‌های بهاری بورس

می‌شود. البته می‌توان به شکلی دیگر به بازار سرمایه چشم انداخت، این بازار با فراز و فرودهای اخیر، شاخص کل در ۴ ماه منتهی به خرداد ماه حدود ۳۰ درصد افزایش ارتفاع داده است. با این حال خبری از سرمایه‌گذاران خرد نیست و حتی در این بازه، خالص فروش مثبت حقیقی‌ها را شاهد بودیم. آماري که سبب هراس از تداوم رشد نماگرها شده است.

شاخص بورس تهران در شرایطی با افزایش کم رمقی تا سطح یک‌میلیون و ۵۲۰ هزار واحد پیش‌روی کرد که سقوط ارزش معاملات خرد سهام به مرز ۲ هزار میلیارد تومان، زنگ خطر انجماد معاملات در این بازار را به صدا درآورد. آمارها نشان می‌دهد که این بازار در رویارویی با سه عامل کاهش شدید سرمایه اجتماعی ناشی از عدم اعتماد فعالان به سیاست‌گذاری و فقدان اقدامات اثربخش در کنار عدم قطعیت‌های سیاسی و اقتصادی و همچنین ریسک‌های سیاست‌گذاری به مانند پایین‌ماندن قیمت دلار نیامی، اجرای پرحاشیه عرضه خودرو در بورس کالا و انتظار برای قطعی حتمی برق صنایع در تابستان شرایطی را رقم زده تا با کاهش میل به سرمایه‌گذاری در بازار سهام فضا برای کاهش قابل توجه تعداد معاملات خرد فراهم شود.

در اولین روز از هفته سوم خرداد نه تنها بازارهای کالایی بلکه سهام جهانی نیز به آمار منتشرشده درخصوص تورم آمریکا واکنش نشان دادند و نزولی شدند. تورم ایالات متحده رکورد چهل‌ساله تازه‌ای را در ماه مه ثبت کرد و به ۸/۶ درصد رسید. حالا انتظار می‌رود نرخ بهره این کشور تا انتهای سپتامبر به ۱/۵ درصد افزایش یابد.

بررسی بروی دیگر کشورها نیز این داده را به ما می‌دهد که در آن جا نیز شرایط مشابهی استقرار دارد. این موضوع را می‌توان در تلاش مقامات پولی کشورهای مختلف برای افزایش نرخ بهره در راستای کنترل تورم جست‌وجو کرد. همین امر سبب شده است تا انتظارات در بازارهای کالایی در جهت تضعیف قیمت‌ها گام بردارد. هرچند هنوز کاهش عرضه به‌جا مانده از جنگ درگرفته میان روسیه و اوکراین، به نفع کامودیتی‌ها عمل می‌کند، اما به نظر می‌رسد تهدید سمت تقاضا جدی‌تر باشد.

اما در ابتدای خرداد ورق بورس برگشت و در پایان اولین هفته آن ماه بورس شاهد سنگین‌ترین خروج پول از بازار سهام از بهمن‌ماه سال گذشته تا امروز بود. این بازار همزمان با ثبت دومین ریزش پرمقدار در قرن جدید، بیشترین خروج سرمایه حقیقی‌ها در حدود ۴ ماه اخیر را شاهد بود و چیزی حدود ۱۳۰۰ میلیارد تومان خروج پول از بازار اتفاق افتاد. روندی که در روزهای بعد نیز تا حدودی تکرار شد، رالی صعودی ابتدای سال که شروع آن از بهمن سال گذشته بود، با وجود رشد ۳۰ درصدی شاخص کل، اما خالص خرید حقیقی‌ها همچنان منفی ماند. در این میان فعالان و کارشناسان بازار سهام بر ارزش بازار تاکید دارند اما بازار سرمایه برای جذب سرمایه چندان جذاب به نظر نمی‌رسد.

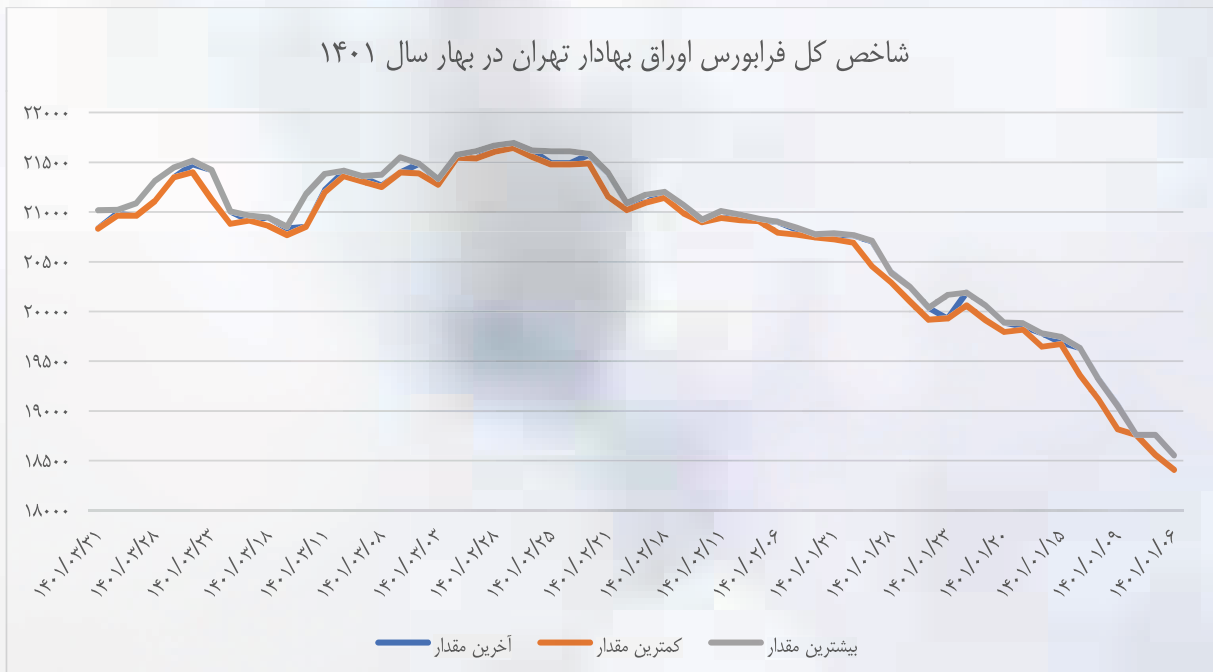
این بازار چگونه می‌تواند منابع مالی را به سمت خود جذب کند و به جذاب‌ترین بازار برای سرمایه‌گذار تبدیل شود؟ پاسخ شفافیت، پرهیز از تصمیم‌های خلق‌الساعه، عدم دخالت دولت، حضور پررنگ‌تر نهادهای مالی واسطه، است. اینها عواملی هستند که به گفته تحلیلگران بازار سرمایه باعث جذابیت این بازار برای سرمایه‌گذاری

تشدید تنش های ارزی می بینیم موج تقاضا از سوی سرمایه گذاران عمدتاً حقیقی رقم خورده و باعث ثبت بهترین عملکرد روزانه در ۶ ماه گذشته شده است. این جریان در ۲ روز کاری بعد از آن تا حد زیادی تغییر کرد به نحوی که با سیطره مجدد جو رکود، نوسان شاخص بورس در این بازه زمانی به رنگ قرمز درآمد، با این وجود داماسنج بازار سهام در مقیاس هفتگی ۲/۹ درصدی رشد کرد تا با نزدیک شدن شاخص به مقاومت روانی و تکنیکی ۱/۶ میلیون واحدی، بار دیگر شاهد عقب نشینی و احتیاط خریداران باشیم. از منظر ارزش معاملات هم هنوز میانگین های کوتاه مدت تر در سطوح پایین تر از میان مدت قرار دارند که به لحاظ تکنیکی بیانگر تداوم شرایط ضعیف قبلی است. در این میان، ابهام در خصوص چشم انداز مذاکرات هسته ای از یک سو و تزلزل در قیمت های جهانی کامودیتی و نیز تلاش برای کنترل نرخ محصولات در بورس کالا و ارز در سامانه نیما موجب شده تا سرمایه گذاران نسبت به چشم انداز سودآوری بازار سهام در کوتاه مدت محتاط باقی بمانند.

این موضوع برای بازار سرمایه زمانی ارزش خواهد داشت، که آگاه باشیم ۷۰ درصد از ارزش کل بورس تهران سهام های کامودیتی محور است. سهامی که نقش تعیین کننده ای در تعیین جهت بورس اوراق بهادار تهران ایفا می کنند. تغییر و تحولات روی داده در بازارهای جهانی اخبار خوبی را برای بورس تهران در بر نداشته است. معاملات بورس در این بازه در شرایطی آغاز شد که تورم ۸/۶ درصدی ایالات متحده حساسی بازارهای جهانی را ترساند و وعده کریستین لاگارد رییس بانک مرکزی اتحادیه اروپا برای افزایش نرخ بهره حوزه پولی یورو و شرایط کنونی در شرق آسیا بر این واهمه افزوده است. همین امر سبب شد تا قیمت کالاهای اساسی شامگاه جمعه با افت مواجه شود. تمامی این تحولات در حالی روی داده که سکون قیمت ها در سامانه نیما تنها احتمال متضرر شدن بورس از شرایط فعلی را فراهم می کند و ممکن است تنگنای کنونی کاهش قیمت در این بازار را در آینده از وضعیت کنونی نیز بیشتر تشدید کند. بازار سهام در آخرین هفته خرداد ماه همگام با

شاخص کل فرابورس اوراق بهادار تهران در بهار سال ۱۴۰۱

پیش‌بینی بورس در سه‌ماهه تابستان

بازار سرمایه بهار پرنششی را پشت سر گذاشت. تراکم خبرهای داخلی و بین‌المللی از یک سو و تحولات قیمت‌ها از دیگر سو موجب شد تا سهامداران هر لحظه مجبور شوند واکنشی نسبت به جریان‌ات داشته باشند. ابهامی که افکار فعالان بورسی را درگیر خود نموده، نتیجه مذاکرات برجام است. البته این ابهام مدت زیادی است بر این بازار سایه افکنده، اما با توجه به تحرکات دلار در ماه پایانی فصل بهار، این نگرانی پررنگ‌تر از قبل شده است. به نظر برخی با توجه به پتانسیل‌های موجود در بازار و گزارش‌های مثبت شرکت‌ها و همچنین انتظارات تورمی موجود، می‌توان تابستان پررونقی برای بورس تهران متصور شد. اما از طرف دیگر گروهی از کارشناسان با توجه به سیاست اقتصادی اتخاذشده دولت و دیپلماسی موجود و همچنین بحران‌های جهانی چون جنگ روسیه و اوکراین معتقدند نباید انتظار رشد عجیبی در شاخص داشته باشیم. حال با توجه به فضای ابهامی که بر آینده کوتاه‌مدت بورس تهران حاکم شده است، نظر ۲۱ صاحب‌نظر بازار سرمایه را در خصوص تابستان پیش‌رو جویا شده‌ایم. بازار سرمایه، همیشه تحت‌تأثیر اخبار سیاسی و اقتصادی کشور و جهان بوده که برجام یکی از این موارد است. از سال گذشته، بازار سهام به رفع ابهامات و نتیجه آن چشم دوخته؛ اما تاکنون خبر خوشایندی از نتیجه این مذاکرات به گوش نرسیده، به همین دلیل، ابهامات موجود رفع نشده است که بازار بتواند به تعادل برسد. همچنین چندی پیش، تورمی در کشور به وجود آمد که تأثیر زیادی بر این بازار داشت و بر صنایع بورسی، تأثیر مستقیم گذاشت. اولین فصل سال بهار در حالی به پایان رسید که بازار به تعادل نرسید. البته روند آن از سال گذشته بهتر شده است. باید دید که در فصل دوم سال، در این بازار چه اتفاقاتی خواهد افتاد و بورس به چه سمت و سویی حرکت خواهد کرد. در این خصوص، نظرات برخی از فعالان بازار سرمایه را جویا شدیم که در ادامه می‌خوانید.

منابع:

سازمان بورس و اوراق بهادار ایران، پایگاه خبری بازار سرمایه ایران، شرکت فناوری بورس ایران

بازار طلا

منابع: اتحادیه طلا و جواهر، بانک مرکزی ایران، دنیای اقتصاد

بازار طلا در مقیاس جهانی

می تواند برقراری صلح بین این دو کشور را به تعویق اندازد، بر اساس داده های بدست آمده پیش بینی تورمی آینده اقتصاد در جهان دستخوش یک روند صعودی قرار گرفته است. این موضوع در روزهای پایانی هفته گذشته خود را به خوبی در قیمت طلا نشان داد و طلا توانست وارد کانال ۱۹۴۰ دلار شود. اصلی ترین نگرانی تورمی درخصوص جنگ اوکراین و روسیه، مساله تورم مواد غذایی به ویژه گندم است. روسیه و اوکراین از بزرگ ترین تامین کنندگان و صادرکنندگان گندم در جهان بوده و توقف تولید گندم به خصوص در اوکراین باعث شده قیمت هر ۱۰۰ بوشل گندم به ۱۰۱۸ دلار برسد. این ترس از تورم، چشم انداز قراردادهای طلا را نیز تحت تاثیر قرار داده است. قراردادهای آتی طلا برای ماه ژوئن سال ۲۰۲۲ به ۱۹۳۴ دلار رسیده است.

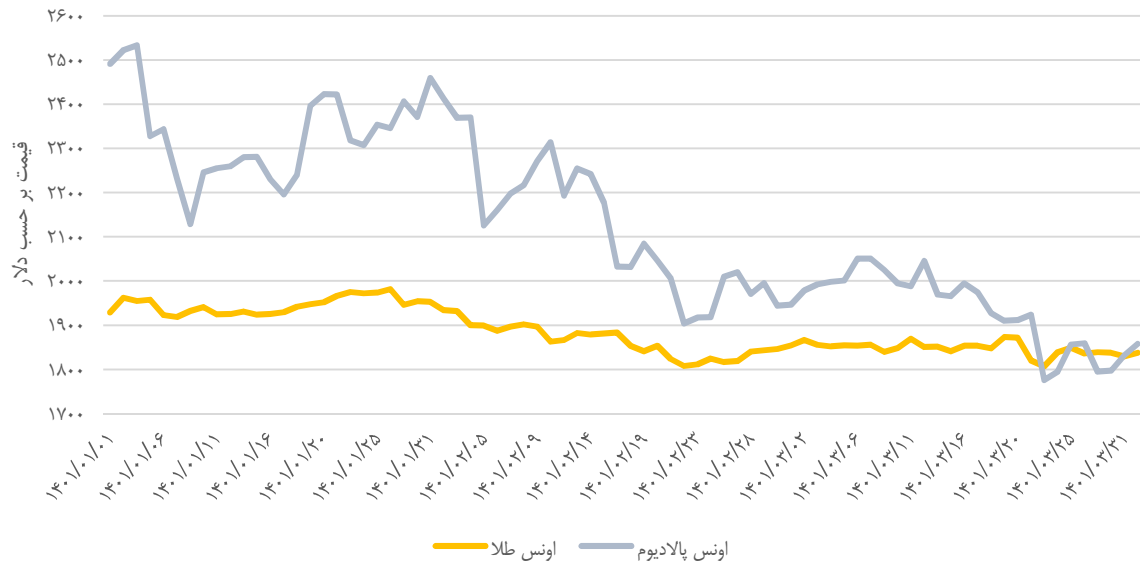
بازارهای جهانی به خصوص طلا شرایط احساسی و متناقضی را پشت سر می گذارد از این رو موجب شده بسیاری از بازارها در روندی خنثی و بدون جهت در کوتاه مدت حرکت کنند. از طرفی جنگ روسیه و اوکراین و تورم، سرمایه را به سمت بازار دارایی های امن به ویژه طلا سوق می دهد و از طرف دیگر سیاست های ایالات متحده آمریکا و فدرال رزرو که شامل فروش دارایی های این نهاد و همچنین افزایش نرخ بهره است، جریان سرمایه را از سمت بازار دارایی های امن دور می کند. با مد نظر قرار دادن جنگ روسیه و اوکراین و با توجه به هدف قرار دادن غیرنظامیان در اوکراین توسط نیروهای روسیه، نگرانی ها از آغاز یک نسل کشی در اوکراین و آسیب های شدیدتر به زیرساخت های این کشور به طور جدی افزایش می یابد و همچنین این جریان،

بسیاری از اقتصادهای در حال پیشرفت و جهان سومی، مازاد بر چالش‌هایی نظیر تورم داخلی به موجب مسائل پیش رو باید با تورم جهانی قیمت‌ها نیز دست و پنجه نرم کنند. از این رو معیشت مردم در این کشورها به شدت تحت‌تأثیر قرار گرفته است. و بدیهیست که ثمره آن بحران‌های اجتماعی است. دومین ماه بهار برای اقتصاد جهانی بسیار پرتنش و چالش‌طی شد. در این بازه زمانی، افزایش نرخ بهره در سراسر جهان و در آمریکا سبب شد بازارهای مالی با فشار فروش شدیدی از سوی معامله‌گران مواجه شوند. طلا که کار خود را با محدوده ۱۹۵۰ دلار آغاز کرد، با ریزش ۵/۵ درصدی به محدوده ۱۸۵۰ دلار رسید. در بازار سهام نیز فشار فروش معامله‌گران موجب شد که ارزش سهام بسیاری از شرکت‌ها با افت شدیدی روبه‌رو شود. در بازار رمزارزها نیز شرایط مشابهی وجود داشت. بیت‌کوین به یکی از حیاتی‌ترین حمایت‌های خود رسیده و معامله‌گران صعودی در تقابل برای محافظت از این حمایت هستند. افزایش خطر تورم دولت‌ها را وادار کرد که نرخ بهره خود را افزایش دهند. در این میان افزایش نرخ بهره ایالات متحده توسط فدرال‌رزرو یکی از اصلی‌ترین دلایل ریزش بازارها بود. تورم آمریکا که در ماه آوریل ۸/۳ درصد اعلام شد و در آن، تورم مواد غذایی جدی‌تر از باقی بخش‌ها به‌نظر می‌رسید. همین موضوع فدرال‌رزرو را مجبور کرد تا برای کنترل تورم تقاضا، نرخ بهره را افزایش دهد و به محدوده یک‌درصد برساند. همچنین جرمی پاول، مدیر فدرال‌رزرو در مصاحبه‌ای اعلام کرد که بانک مرکزی آمریکا تا زمان کنترل کامل تورم به افزایش نرخ بهره ادامه خواهد داد. این موضوع سیل فروشی در بازارهای مالی مختلف ایجاد کرد.

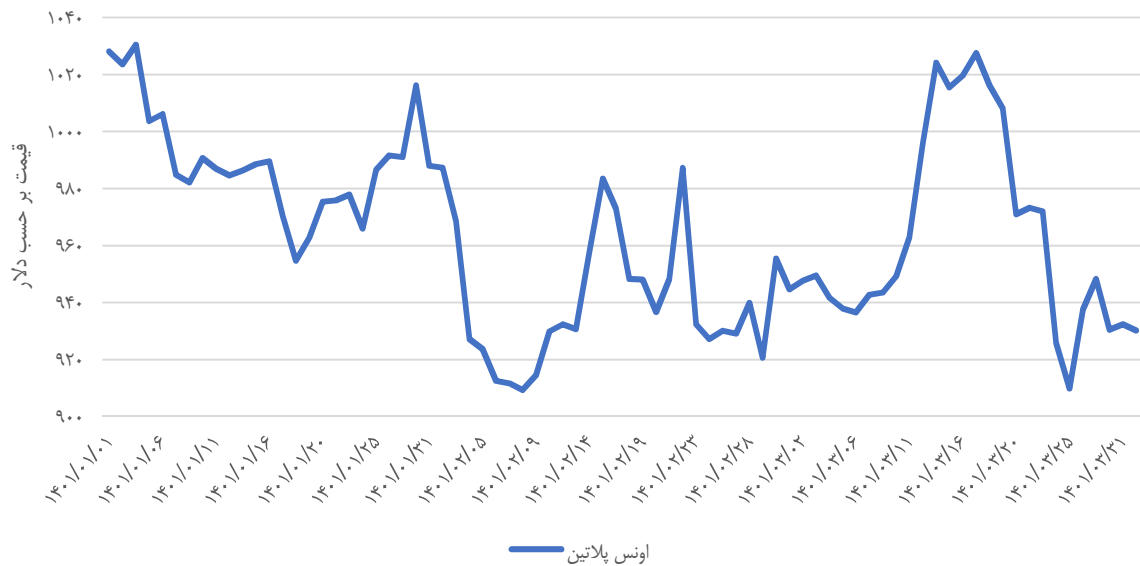
عید پاک برای بازارهای سرمایه‌گذاری امن مبارک بود و طلای در مقیاس جهانی در این بازه، به سمت مقاومت ۲ هزار دلاری حمله برد. فعالان این بازار نیز توانستند قیمت را تا کانال ۱۹۹۰ دلار بالا ببرند و طلا فاصله چندانی تا اونس ۲ هزار دلاری نداشت. از سوی دیگر بهره اوراق قرضه ۱۰ ساله ایالات متحده نیز در یک روند افزایشی توانست به ارتفاع ۲/۸۵ برسد که نشان از سرازیر شدن سرمایه‌ها به سمت سرمایه‌گذاری امن دارد؛ با رشد بیشتر اوراق ۱۰ ساله نسبت به ۲ ساله، ریسک‌پذیری و اگرایی نرخ بهره از بین رفت و اندکی ریسک‌رکود، حداقل بر روی نمودار اوراق قرضه کمتر شد. در بازار ارزهای دیجیتال نیز گاوهای بیت‌کوین که تلاش بسیاری داشتند تا جلوی ریزش بیت‌کوین به زیر ۴۰ هزار دلار را بگیرند، نهایتاً قدرت خود را از دست دادند و خرس‌ها موفق شدند تا قیمت را به ۳۸ هزار دلار برسانند.

مشکلاتی تنش‌زا و چالش‌برانگیز نظیر تورم، جنگ، رکود و بحران غذا مهم‌ترین دلایلی هستند که در روزهای اخیر تصمیم‌گیری فعالان را در بازارهای مالی تحت‌تأثیر خود قرار داده‌اند. جنگ و بحران غذایی فارغ از تأثیرات منفی خود، تأثیر مستقیمی بر نرخ تورم دارند. از زمان حمله روسیه تاکنون بیش از ۴۰ درصد زیرساخت‌های اوکراین که معروف به «سبد نان اروپا» است از بین رفته است. در طرف دیگر نیز صادرات گندم روسیه به مقاصد تجاری مختلف به خصوص آسیای مرکزی و جنوب قفقاز با مشکلات جدی مواجه شده است که قیمت غذا را در این مناطق به‌شدت بالا برده است. در کشورهای آمریکای جنوبی نیز اعتراضات مدنی در خصوص افزایش بی‌رویه قیمت‌ها در این کشورها آغاز شده است.

بهای اونس طلا و پالادیوم در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

بهای اونس پلاتین در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

از جمله نگرانی از تورم بالا، نشانه‌های رکود، کاهش سرعت رشد اقتصادی چین در پی شیوع تازه موج کرونا و گسترش جنگ در اوکراین به نفع دلار تمام شد و موجب شد که معامله‌گران با فروش دیگر دارایی‌ها، به سمت دلار حرکت کنند. حرکت سرمایه به سمت دلار، ارزش این ارز را در برابر سید ارزی که برای سنجش دلار استفاده می‌شود به ۱۰۴/۸۵ واحد رساند. به عبارتی دیگر تحرکات طلا نشان می‌دهد که این فلز ارزشمند در ناحیه ۱۸۵۰ دلار در حال ساخت کف جدیدی است. نوسانات اخیر طلا و عدم عبور آن از محدوده ۱۸۶۰ دلار و همچنین عدم افت قیمت به زیر ۱۸۵۰ دلار موجب شده به عقیده تحلیلگران، یک سطح قیمتی تازه‌ای در این ناحیه تشکیل شود.

در آغاز هفته اول سومین ماه سال ۱۴۰۱ و با افزایش نرخ بهره آمریکا و انتشار خبر افزایش بیشتر آن توسط جرمی پاول، رییس فدرال رزرو ایالات متحده، فشار فروش بر فلز گرانبها افزایش یافت و این طلا از یک قدمی کانال ۲ هزار دلار ریزش داشته و حتی به کانال ۱۷۰۰ دلار نیز ورود کرد. اما با کاهش تب تاثیر روانی افزایش نرخ بهره و کندتر شدن روند جنگ در اوکراین، اکنون به نظر می‌رسد طلا به دنبال نقطه تعادل جدیدی باشد. با توجه به شرایط اقتصادی حاکم بر جهان، چشم انداز قیمت طلا برای ماه‌های آتی کمی سخت شده و تحلیلگران نمی‌توانند تا زمان مشخص شدن اثرات اقتصادی سیاست‌های ضد تورمی، نظر قطعی در خصوص آینده قیمت طلا ارائه دهند.

فلز زرد پس از آنکه در ۸ مارس به دلیل هیجان خرید ناشی از جنگ اوکراین و افزایش تورم به ۲۰۷۰ دلار در هر اونس رسید، فشار فروش باعث شد وارد فاز نزولی میان مدت شود. طی این مدت سیاست‌های ضد تورمی فدرال رزرو هم مزید بر علت ریزش این فلز ارزشمند شد و در نهایت طلا را تا ۱۷۸۰ دلار پایین آورد. در محدوده ۱۷۸۰ دلار، حمایت خوبی از طلا صورت گرفت و اجازه ریزش بیشتر به آن داده نشد. همین موضوع هم موجب شد طلا کمتر از یک روز در ناحیه ۱۷۸۰ دلار باقی بماند و شرایط مبهم کلان اقتصادی

این اتفاق به شکلی رقم می خورد که بورس تهران روند منفی را پشت سر گذاشته بود. در این بازه شاخص S&P ۵۰۰ حدود ۰/۸ درصد کاهش داشته، اما وضعیت برای شاخص داو جونز متفاوت بوده و این شاخص ۰/۷ درصد رشد داشته است. با توجه به این موضوع کوچ سرمایه به سمت شرکت های بزرگ تر در بازار آمریکا مشخص است. در اروپا نیز شاخص STOXX ۵۰ هم حدود ۰/۱۳ درصد رشد کرده است، اما این میزان رشد با توجه به تحركات اخیر بازار چندان قابل توجه نیست. دلار آمریکا نیز در روز گذشته با ۰/۵ درصد افزایش به ۱۰۲/۳۰۸ واحد رسید. حال با توجه به وضعیت نزولی بازار سهام و شرایط اقتصادی، سوال اینجاست که آیا طلا می تواند به سطوح بالاتر از ۲ هزار دلار که پیش از این پیش بینی می شد دست یابد؟

بهای اونس نقره در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

بازار بهاره سکه و گواهی‌های مرتبط با آن

جمله دلایل مهم افت قیمت این نماد گرانبها باشد. از سوی دیگر قیمت ارز سنا (سامانه میانگین موزون بهای بازار ارز) نیز در بازه زمانی کی هفته در سطوح قیمتی نیمه دوم کانال ۲۵ هزار تومانی به نوسان پرداخت. علی صالح‌آبادی، رییس کل بانک مرکزی در حاشیه دیدار با تولیدکنندگان و اعضای اتاق بازرگانی تبریز ضمن مناسب خواندن شرایط ارزی کشور از وجود شرایط مازاد عرضه در معاملات سنا و نیما سخن گفت. در نهایت در ماه دوم سال جاری نرخ رشد ۲ عضو مهم بازار ارزی تهران حدود ۱۰ درصد ثبت شد. در راستای روند افزایشی آغاز شده از ابتدای اردیبهشت ماه نرخ هر عدد سکه شاهد ۹/۴ درصد افزایش قیمت بود. بسیاری از تحلیلگران از ۳ عامل نوسانات کاهشی و افزایشی نرخ طلای جهانی، تغییر فاز انتظارات جامعه نسبت به آینده مذاکرات هسته‌ای وین و همین‌طور افزایش سطح عمومی کالاهای اساسی، به‌عنوان محرک‌های رشد قیمت سکه و ارز در بازار تهران سخن گفتند. اما نرخ ارز در سامانه‌های سنا و نیما دچار نوسانات قابل توجهی نشده و طبق گزارش روابط عمومی بانک مرکزی وضعیت تامین ارز در ۲ ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته بهبود چشمگیری داشته است. به‌صورتی که گزارش‌های منتشرشده از سوی این نهاد بازارساز خبر از وجود شرایط مازاد عرضه در معاملات این دو سیستم ارزی می‌دهد. همچنین در نگاهی کلی بر بازار داخلی و پس از پایان اردیبهشت ماه پرونده بازار دارایی‌ها با بازده مثبت سرمایه‌گذاری در بازارهای سه‌گانه بورس، ارز و سکه بسته شد.

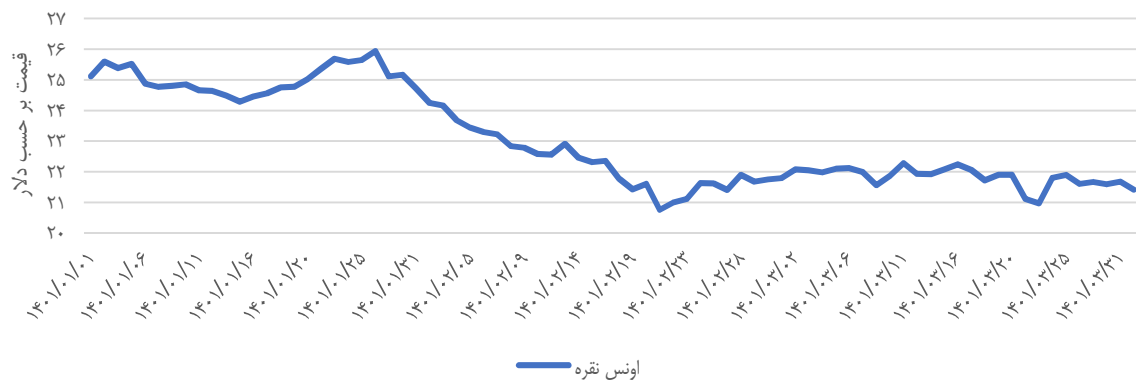
بررسی معاملات گواهی‌های سکه نشان می‌دهد تکرار انتظارات افزایشی میان فعالان این بازار موج می‌زند. ولی میزان انتظارات افزایشی در این بازار افت داشته است ولی این جریان می‌تواند نشان‌دهنده تردید فعالان این بازار نسبت به حفظ سطوح قیمتی فعلی باشد. نوسانات نرخ دلار در بازار داخل و کش و قوص های بهای فلز زرد در بازارهای جهانی، دو جهت‌دهنده به بازار گواهی سکه طلا در بازار مالی بورس کالای ایران بود. در شرایطی که نرخ طلا در مسیر اصلاح قیمت قرار دارد، قیمت دلار در بالاترین نقطه میان عقبگرد قیمتی یا تثبیت در کانال ۲۸ هزار تومانی است و این امر به تردید در رفتار معامله‌گران منجر خواهد شد. به شکلی دیگر در پی نوسان کاهشی ارزش طلای جهانی و دلار، سکه شاهد کاهش قیمت بود.

بعد از بالا رفتن قیمت‌های مشاهده شده در نرخ سکه امامی طی ۱۰ روز و ورود مجدد قیمت این سکه به کانال قیمتی ۱۴ میلیون تومانی، سکه در پله‌های سوم و چهارم کانال مذکور به نوسان پرداخت. نرخ دلار در سامانه میانگین موزون بازار ارز نیز در روز گذشته با ۳۰ تومان کاهش قیمت و به رقم ۲۵ هزار و ۷۶۹ تومان رسید. این در حالی است که به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی در این بازار حدود ۴۲ میلیون دلار مازاد عرضه وجود دارد. در آخرین روز از اردیبهشت ماه قیمت هر قطعه سکه امامی در هفته‌ای که گذشت حدود ۷۰۰ هزار تومان کاهش را نشان داد. به عقیده تحلیلگران بازار سکه و طلا نوسانات کاهشی نرخ جهانی طلا در کنار افت قیمت نرخ دلار در بازار تهران می‌تواند از

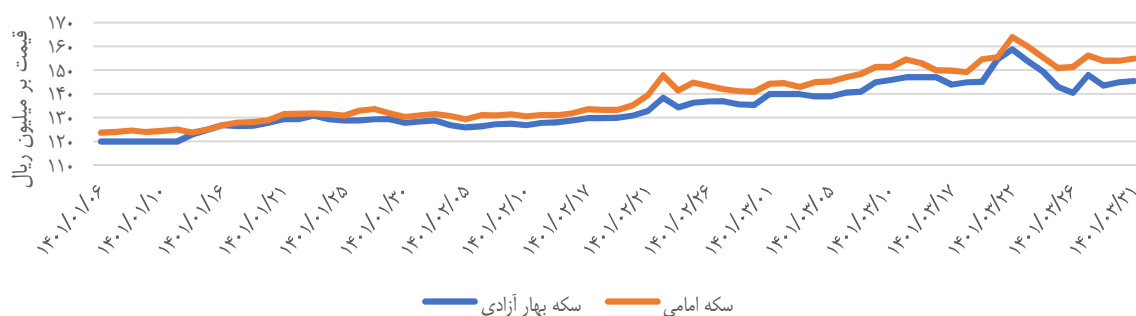
طلا و سکه در آخرین روز معاملاتی فصل با نوسانات متعددی همراه بود. سکه امامی در سومین ماه سال کف ۱۴ میلیون و ۴۲۸ هزار تومان را در کنار قله ۱۶ میلیون چهارصد هزار تومان تجربه نمود. آمارهای بدست آمده نشان می دهد سکه امامی در ۳۰ خرداد در محدوده ۱۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به فروش رفته است. شایان ذکر است که این نماد در بهار همزمان با رشد نرخ دلار در بازار آزاد و نوسانات بهای طلا در بازار جهانی توانست جایگاه خود را از محدوده قیمتی ۱۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان تا سطح تاریخی ۱۶ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان افزایش دهد. بر این اساس سکه امامی بازدهی ماهیانه و فصل بهار خود را با عملکرد به ترتیب مثبت ۲۶/۶۳ درصد و ۸/۲۴ درصدی پشت سر گذاشت. از این رو سکوکی یاد شده رتبه اول را در عملکرد فصلی بازارهای داخلی به خود اختصاص داد.

بر این اساس وضعیت اصلی بورس تهران در تداوم روند صعودی که از ابتدای بهمن ۱۴۰۰ آغاز کرده بود، برای چهارمین ماه متوالی کارنامه‌ای مثبت از خود برجای گذاشت و این بار ۴/۵ درصد افزایش ارتفاع داد. در این بازه زمانی بازدهی بازار ارز و سکه نیز در دومین ماه ۱۴۰۱، حدود ۱۰ درصد گزارش شد. از نظر کارشناسان، این روند افزایشی در یک‌ماه، تحت تاثیر تغییر انتظارات تورمی، سیگنال‌های مبهم از مذاکرات احیای برجام و تغییرات قیمت‌ها در بازار کالاهای اساسی بوده است. با این حال از نگاه کارشناسان، تداوم اخبار مثبت از لغو تحریم‌ها و گذر از تلاطم رشد قیمت در بازار می‌تواند میزان نوسان ارز و طلا را در ماه آینده محدودتر از اردیبهشت کند. در تالار شیشه‌ای اما هرچند انتظار نمی‌رود تا همانند بهار ۹۹ شاهد رشد تند قیمت سهام باشیم، اما تداوم روند صعودی دور از ذهن نیست. در پایان خرداد ماه بازار

بهای اونس نقره در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

بهای سکه بهار آزادی و سکه امامی در بهار ۱۴۰۱

بورس طلا و کالای دبی

بورس قراردادهای مشتقه کالایی و مالی دبی که دی‌جی‌سی‌ایکس «DGCX» یا بورس طلا و کالای دبی، است که مرکز اصلی آن در امارات متحده عربی و شهر دبی واقع شده است. این مرکز متعلق به مرکز بین‌المللی چندکالایی دبی دی‌ام‌سی‌سی «DMCC» است، فعالیت خود را در نوامبر ۲۰۰۵ آغاز کرد و در حال حاضر ۲۶۷ عضو دارد. به گزارش کالاکبر، سازمان اوراق بهادار و کالای امارات متحده عربی (اس‌سی‌ای) به‌عنوان عضوی از سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار (آیسکو) وظیفه تنظیم مقررات این بورس را به‌عهده دارد و شرکت تسویه وجوه کالای دبی (دی‌سی‌سی‌سی) زیر نظر بورس طلا و کالای دبی است. این بورس سازمانی خودانتظام است که قوانین و مقررات خاص خود را دارد و از سوی سازمان اوراق بهادار و کالای امارات (اس‌سی‌ای) که تنظیم‌کننده فدرال در امارات متحده عربی است، تنظیم می‌شود. اس‌سی‌ای در سال ۲۰۰۰ و مطابق با قانون شماره ۴ فدرال به‌عنوان مرجعی عمومی که از قدرت نظارتی و اجرایی لازم برای انجام وظایفش برخوردار است، تاسیس شد و در حال حاضر مرجع نظارتی بازار اوراق بهادار و بازارهای کالا در امارات متحده عربی است. هدف اساسی اس‌سی‌ای این است که با ایجاد مبنایی برای معاملات سالم و عادلانه بین سرمایه‌گذاران مختلف، فرصت سرمایه‌گذاری در کالاها را به شیوه‌ای که در خدمت منافع اقتصاد ملی باشد، فراهم کند. اس‌سی‌ای یکی از اعضای عادی آیسکو (سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار) است و برای افزایش همکاری و به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات، یادداشت تفاهم چندجانبه اس‌سی‌ای با آیسکو امضا شد. بورس طلا و کالای دبی (دی‌جی‌سی‌ایکس) از سوی سازمان امور خدمات مالی دبی (دی‌اف‌اس‌ای) به رسمیت شناخته شده و به شرکت‌های مستقر در مرکز بین‌المللی مالی دبی که دارای مجوز دی‌اف‌اس‌ای هستند اجازه می‌دهد در بورس عضو شوند. بر اساس بخش ۱۲۷ مقررات خدمات مالی و بازارها، شرکت‌ها و موسسه‌های مالی مستقر در بورس مجازند به کارگزار تبدیل شوند. اداره پولی سنگاپور (MAS) به‌عنوان اپراتور بازار به رسمیت شناخته‌شده، اعضای بورس طلا و کالای دبی را تحت قانون اوراق بهادار و آتی تایید می‌کند. به این ترتیب، دی‌جی‌سی‌ایکس می‌تواند عضویت بورس را به کارگزاران مقیم سنگاپور اعطا کند. اعضای کارگزاران مستقر در سنگاپور، فقط به سرمایه‌گذاران حرفه‌ای اجازه می‌دهند که در بازار دی‌جی‌سی‌ایکس معاملات خودشان را انجام دهند.

بازار فلزات

منابع: بازار فلزات ایران، سازمان بورس، مس پرس

بازار بهاره مس

۱۸۶۴ و ۳/۶۵ میلیون تن، سومین فلز استراتژیک و پرمصرف دنیا به لحاظ تناژ و دومین فلز استراتژیک دنیا به لحاظ ارزش محسوب می‌شود. حجم منابع مس جهان در سال ۲۰۱۹ میلادی افزون بر ۶/۵ میلیارد تن بوده که منابع قطعی آن حدود ۱/۲ میلیارد تن و ذخایر مس محتوی دنیا حدود ۸۷۰ میلیون تن است. همچنین ظرفیت تولید معدنی مس دنیا نیز حدود ۲۴ میلیون تن است.

یک میلیون تن مس ۱۰ میلیارد دلار ارز آوری و اشتغال‌زایی ۵۰ هزار نفری در ایران می‌تواند ایجاد کند؛ از این‌رو با توجه به اهمیت فلز مس در جهان و ذخایر معدنی مسی که در کشور وجود دارد، می‌طلبند که سرمایه‌گذاری‌های بیشتری در این صنعت انجام گیرد. در پایان هفته دوم خرداد ماه جریان معاملات هفتگی کاتد مس در بازارهای جهانی در حالی از روند افزایشی بها حکایت دارد که شاهد رشد تقاضای هفتگی داخلی برای این محصول هستیم.

چین به‌عنوان مصرف‌کننده بزرگ مس، از پایان قرنطینه و محدودیت‌های کرونایی خبر می‌دهد، در کنار کاهش موجودی انبارهای مس، می‌توان انتظار رشد بهای مس را در آینده‌ای نزدیک داشت. در بورس کالای ایران نیز در این بازه با پیشی گرفتن تقاضای مس بر عرضه آن، یکی از عرضه‌های این محصول با رقابت قیمتی همراه شد.

حال با ورود به فصل تابستان و افزایش تقاضای سنتی فلز سرخ، در کنار افزایش جذابیت تقاضای صادراتی این محصول، این احتمال وجود دارد که جریان معاملات این بازار به‌نسبت آرام بورس کالا متلاطم شود و شاهد ثبت رقابت‌های قیمتی بیشتر در این بازار باشیم.

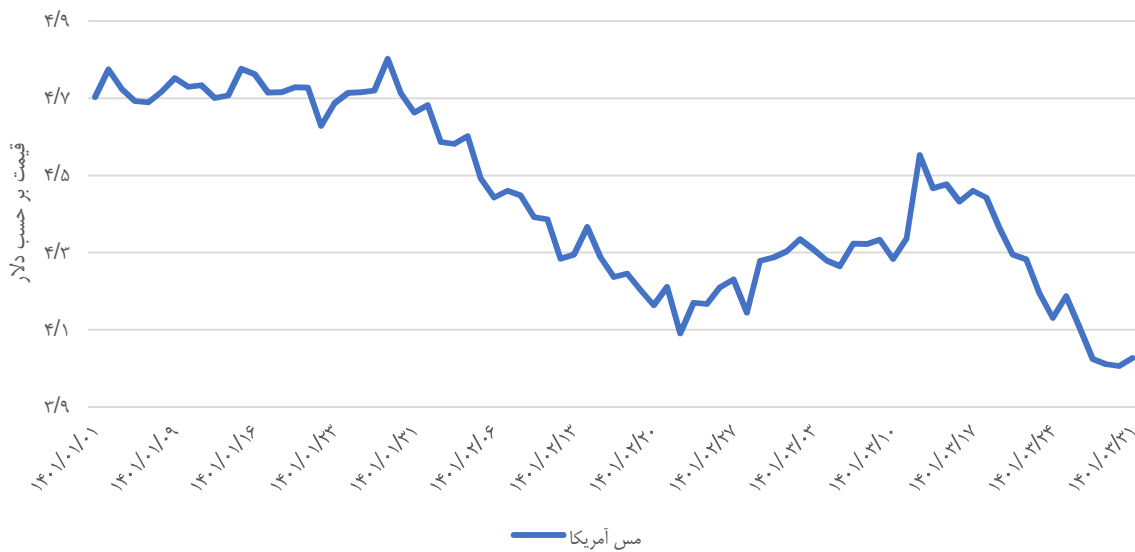
فلز سرخ از دوران اوج قیمتی خود در روزهای ابتدایی ماه مه ۲۰۲۲ که به ثبت رسیده فاصله گرفته است، در این راستا گلدمن‌ساکس در ابتدای بهار طی گزارشی عنوان کرد که ظرف سه‌ماه آینده این فلز پرکاربرد تا ۱۳ هزار دلار به ازای هر تن اوج خواهد گرفت و به این ترتیب رکورد جدید قیمتی برای مس در بازارهای جهانی به ثبت برسد. به گزارش اکوایران، قیمت فلز سرخ در معاملات فیزیکی و آتی بورس‌های کالایی دنیا طی هفته منتهی به روز جمعه هشتم آوریل، در مسیر کاهش نرخ قدم برداشت؛ قیمت فروش مس در معاملات تحویل فیزیکی و نقدی بورس فلزات لندن طی هفتم ماه مارس به رکورد ۱۰ هزار و ۷۳۰ دلار به ازای هر تن رسید.

مس در سال گذشته به ۱۰ هزار و ۷۲۴ دلار به ازای هر تن در ماه مه رسیده بود و به این ترتیب مس توانست در سومین ماه سال ۲۰۲۲ رکورد قیمتی جدیدی را به ثبت برساند.

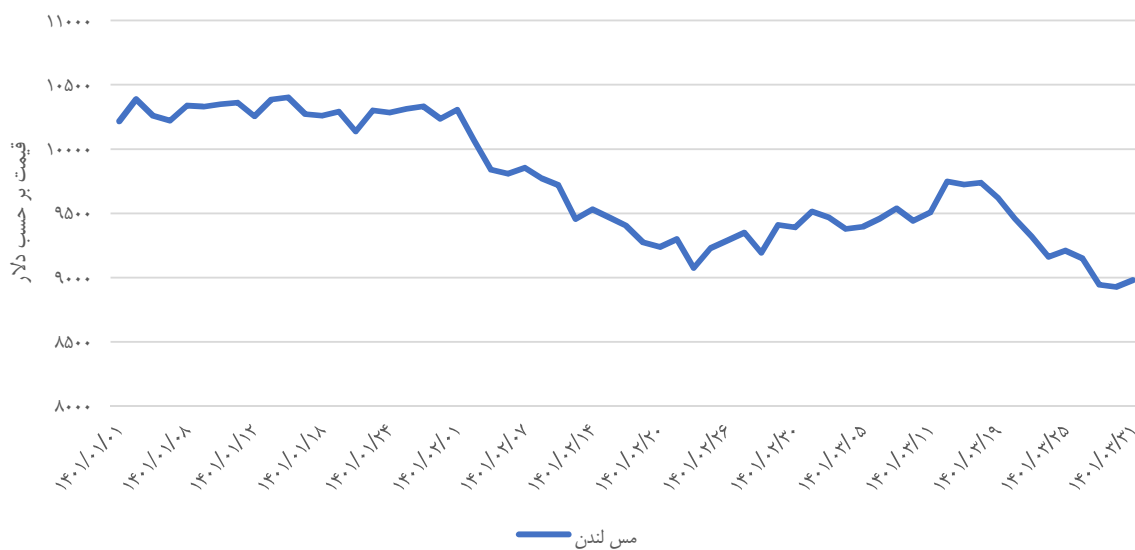
ایران به لحاظ زمین‌شناسی روی یکی از دو کمر بند مس جهان قرار دارد و از مناطق دارای ظرفیت اقتصادی مس جهان به شمار می‌رود. براساس داده‌های موجود، ذخایر معدنی مس جهان، در حال کم شدن و کاهش عیار است که این موضوع اهمیت مس را برای کشورهای با ذخایر معدنی، بیشتر می‌کند. ایران با وجود معادن غنی مس، بزرگ‌ترین تولیدکننده مس در خاورمیانه با مزیت رقابتی منحصر به‌فرد به‌شمار می‌رود.

از طرفی کاربرد مس به دلیل ویژگی‌های خاص آن روز به روز در حال گسترش است. مس با تولید جهانی حدود ۳/۲۳ میلیون تن در سال ۲۰۲۰ میلادی پس از فولاد و آلومینیوم به ترتیب با تولید جهانی حدود

بهای مس آمریکا در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

بهای مس لندن در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

نگاهی به بازار فولاد با دوربین چینی

تحلیل گران معتقدند که افت شاخص مدیران خرید فولادسازان چینی متأثر از پاندومی کویید ۱۹ در برخی از استان‌های چین و اعمال محدودیت‌های قرنطینه‌ای رقم خورده است، بنابراین با رفع محدودیت‌ها در روزهای پیش‌رو باید منتظر موج جدیدی از تقاضا در بخش مواد اولیه فولادسازی و محصولات نهایی باشیم که تحقق این برآورد می‌تواند از افزایش قیمت در زنجیره آهن و فولاد چین حمایت کند.

بهای معامله میلگرد فولاد در معاملات آتی بورس شانگهای طی روز جمعه هشتم آوریل به ۵ هزار و ۱۱۰ یوان در هر تن رسید که این رقم بیشترین نرخ فروش این محصول پس از اکتبر ۲۰۲۱ بود. اجرای قرنطینه سختگیرانه در شهر تانگشان چین به‌عنوان مرکز اصلی فولادسازی این کشور باعث شده است تا از میزان تولید و عرضه فولاد به بازار داخلی چین کاسته شود. ویروس کرونا در شهرها و استان‌های مختلف چین گسترش پیدا کرده و دولت پکن برای کنترل این بیماری دست به اعمال قرنطینه‌های سختگیرانه در مناطقی زده است که با این ویروس درگیر هستند.

این جریان موجب شد تا حمل‌ونقل مواد اولیه و محصولات نهایی به نقاط مختلف دچار تنش شود. در حال حاضر اغلب فولادسازان چینی با کمبود مواد اولیه روبه‌رو هستند که این موضوع از رشد قیمتی فولاد در بازار داخلی چین حمایت کرده است. بر اساس گزارش CSLPC شاخص مدیران خرید (PMI) صنعت فولاد چین برای ماه مارس کاهش سه‌واحدی داشت و به ۴۴/۳ واحد رسید. قرارگرفتن این شاخص در کمتر از ۵۰ واحد از بروز رکود در این صنعت حکایت دارد. دومین ماه متوالی است که این شاخص در چین در مسیر کاهش ارزش قدم برمی‌دارد؛ اما تحلیلگران اعمال محدودیت‌های قرنطینه‌ای را عامل افت PMI واحدهای فولادی چین می‌دانند.

افزایش نرخ فولاد در معاملات آتی چین در صورتی که

PMI فولادسازی این کشور رو به افت گذاشته، از برآورد فعالان این بازار از رشد تقاضا و قیمت در ماه‌های آینده حکایت دارد. برخی از فعالان بازار آهن و فولاد چین معتقدند که بعد از قرنطینه در چین جهش تقاضا برای فولاد رقم می‌خورد. پاندومی کویید ۱۹ در این کشور تقاضای فیزیکی برای محصولات فولادی را کاهش داده، اما اغلب تجار این کاهش تقاضا را مقطعی و ناشی از محدودیت حمل‌ونقل دانسته و بر این باورند که با حل چالش فعلی باید منتظر موج جدیدی از تقاضا در روزهای آینده بود.

با احتمال تحقق برآوردها و افزایش تقاضا برای شمش و محصولات فولادی در چین ظرف روزهای آینده، با توجه به رشد هزینه مواد اولیه فولادسازی در این کشور از جمله نرخ سنگ‌آهن و زغال‌سنگ، احتمال افزایش مجدد قیمت وجود دارد. در پایان اولین هفته از اردیبهشت ماه و با وجود بروز سیگنال‌های کاهش در بازار سنگ‌آهن، از جمله استمرار قرنطینه‌های سختگیرانه از سوی دولت چین به‌منظور کنترل کرونا در این کشور و اعلام چین مبنی بر استمرار سیاست کاهش تولید فولاد در این کشور به‌منظور کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی در سال ۲۰۲۲، همچنان سنگ‌آهن توانست کانال ۱۵۰ دلاری را در هفته منتهی به روز جمعه ۲۲ آوریل حفظ کند.

از این رو کاهش تولید معدنی سنگ‌آهن از سوی بزرگ‌ترین تولیدکنندگان این محصول به دلیل شیوع مجدد کرونا در این مناطق و افزایش هزینه نیروی کار از حفظ سطوح بالای قیمتی به‌رغم تضعیف تقاضا حمایت می‌کند. به گزارش پلتس، هر تن سنگ‌آهن عیار ۶۲ درصد استرالیا تحویل بنادر شمالی چین روز جمعه ۲۲ آوریل با نرخ ۱۵۰ دلار و ۵۰ سنت مورد معامله قرار گرفت که این قیمت کف نرخ فروش این محصول ظرف سه‌هفته اخیر بود؛ اما با توجه به کاهش تقاضا در چین و محدودیت‌های قرنطینه‌ای در این کشور رقمی قابل توجه به شمار می‌رود.

فولاد در اولین فصل قرن

وجود معادن و سنگ آهن، انرژی ارزان قیمت و نیروی انسانی ابزارهای قدرتمند تولید فولاد در کشور ماست، که این موضوع سبب شد سرمایه‌گذاری قابل قبولی در صنعت فولاد انجام شود و تولیدکنندگان بسیاری در زمینه زنجیره فولاد ایجاد شوند؛ اما بخشی از این مزیت‌های عنوان شده در حال از دست رفتن است. طی دهه‌های گذشته یکی از نگرانی‌های فعالان این بخش، تامین سنگ آهن بود، که از سال گذشته تاکنون به چالش اصلی فولادسازان بعد از تامین انرژی همچون گاز و برق شده است. افزایش انتظارات تورمی و صعود دلار به ۲۹ هزار تومان نیز رونقی به معاملات نداد. اما ایجاد جریان تورمی افزایشی در بازار داخل در عین کاهش قیمت پایه توانست اندکی بر میزان فروش هفتگی شمش فولاد در بازار فیزیکی بورس کالای ایران بیفزاید.

بهای تمام‌شده خرید شمش برای نوردکاران بیش از بهای پایه عرضه میلگرد در بورس کالا است و همین جریان موجب استمرار رکود در معاملات شمش فولاد با وجود ایجاد جریان افزایشی در سایر بازارهای مالی و کالایی کشور شده است. اما فقدان زیرساخت‌هایی همچون برق در فصل تابستان و گاز در زمستان برای صنایع بزرگ و کوچک فولادی به یک معضل بزرگ تبدیل شده است، به نوعی که در دهه گذشته این کمبودها منجر به تعطیلی بسیاری از واحدهای کوچک و متوسط مقیاس واحدهای تولیدکننده فولادی شده است.

بر این اساس و برای سال جاری نیز پیش‌بینی می‌شود که در تابستان پیش‌رو صنایع فولادی با قطعی برق مواجه باشند که برای واحدهای کوچک خبر ناخوشایندی خواهد بود. عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد در این خصوص اظهار نظر کرد و گفت تا به امروز حرف‌های ضد و نقیض زیادی در رابطه با موضوع قطعی برق صنایع فولاد به گوش رسیده است، به طوری که معاون وزیر نیرو گفته است

مختلف زنجیره این بازار گرفتند و از این رو، فرصت زمانی کمی برای ارزآوری و بهرمندی صنایع فعال در این بازار از بین رفت. با این وضعیت، ترس تصمیم‌گیری غلط و غیرکارشناسی دیگری که به بازار داخلی آسیب بزند، وجود دارد. بر این اساس ساخت‌وساز که همواره مهمترین کانون‌های مصرف فولاد و سایر فلزات اساسی به شمار می‌رود. آمارهای بدست آمده نشان از آن دارد که سالانه ۵۲ درصد از فولاد تولیدشده به بخش ساخت‌وساز تعلق دارد. از این رو با توجه به تولید ۱۹۵۰ میلیون تنی فولاد جهانی، در سال ۲۰۲۰ بیش از هزار میلیون تن فولاد خام تولیدشده به محصولات فولادی اختصاص یافته که در بخش ساخت‌وساز مورد استفاده قرار گرفته‌اند. در کشور ما نیز، یکی از محرک‌های اصلی تقاضای فولاد (و به نوعی عرضه) بخش ساختمان‌های مسکونی، غیرمسکونی و عمرانی است. به عبارتی اولین واحد فولادسازی داخلی (ذوب‌آهن اصفهان) با هدف پاسخگویی به این بخش از تقاضا ایجاد شده است. همچنین روزه‌های خوش فولاد در بازارهای جهانی به پایان رسیده است و این محصول با محوریت بازار داخلی چین در سراسری سقوط قیمتی حرکت می‌کند. تیره‌وتار شدن چشم‌انداز تقاضای مصرفی برای فولاد در بازار داخلی چین، کاهش حاشیه سود فولادسازان این کشور را به دنبال داشته است، در عین حال موجودی انبار فولادسازان چینی در ابتدای ژوئن حدود ۳۰ درصد بالاتر از میزان موجودی در زمان مشابه سال قبل است. افزایش موجودی در شرایطی که حاشیه سود کاهش محسوسی داشته، فولادسازان چینی را به توقف تولید اختیاری ترغیب کرده است. توقف فعالانه تولید فولاد در چین به سقوط نرخ سنگ‌آهن به کف قیمت ۶ ماهه منجر شده است. عقبگرد قیمتی فولاد تنها شامل حالا بازار چین نمی‌شود؛ فولاد در سایر بازارهای دنیا نیز از سکه افتاده است. ارزان‌فروشی فولادسازان روسی برای کسب سهم از بازار از مهم‌ترین دلایل افت قیمتی در تمامی بازارهای دنیاست. در عین حال، صعود تورم جهانی باعث شده است تا از میزان تقاضا برای انواع محصولات در دنیا کاسته شود و این موضوع کاهش قیمت برای فولاد را رقم زده است.

که در سال جاری این صنعت با فقدان و قطعی برق روبرو نخواهد شد و از طرفی نامه‌ای ابلاغ شده است که از اواخر اردیبهشت ماه قطعی برق برای صنعت فولاد رقم خواهد خورد و بر این اساس به نظر می‌رسد که قطعی برق برای این صنعت حتمی خواهد بود. واقعیت اقتصادی این است که جنگ بین دو کشور روسیه و اوکراین یک فضای خاص و ایده‌آل است که ایران برای صادرات فولاد خود باید از این فضا حداکثر استفاده را ببرد. اگر بین دولت و تولیدکننده یک هماهنگی به معنای واقعی انجام شود و بخش خصوصی به ویژه افرادی که در این حوزه سرمایه‌گذاری می‌کنند، مورد حمایت قرار گیرند، شرایط ایده‌آلی را برای کسب بازارهای جدید را به دست آوریم.

در شروع سومین هفته از خرداد همزمان با سقوط قیمتی فولاد در بازارهای جهانی و انتشار خبر توقف یا کاهش فعالیت صنایع داخلی به دلیل قطعی برق با شروع فصل گرما باعث شد تا بازار شمش و مقاطع طویل فولادی میان سیگنال‌های کاهش و افزایشی قیمت بلا تکلیف بماند. بر این اساس در حالی که قیمت هر تن بیلت صادراتی ایران طی ۷ روز طی این بازه زمانی کاهش ۵/۱۵ درصدی را تجربه نمود و این موضوع باعث شد تا قیمت پایه شمش فولاد به کمترین قیمت پس از مهرماه سال گذشته برسد، التهاب خبر قطعی برق فولادسازان باعث شد تا نوردکاران استقبال احساسی از عرضه شمش داشته باشند و این موضوع زمینه رقابت قیمتی در این بازار را فراهم کرد.

اگرچه خبر قطعی برق صنایع کشور و احتمال افت عرضه به التهاب در بازار فولاد کشور منجر شده، اما واقعیت این است که انبار محصولات فولادی انباشته از محصول است و کاهش تولید فولاد ضربه‌ای به تامین نیاز بازار داخل نمی‌زند. در این شرایط، اتخاذ سیاست صحیح از سوی وزارت صمت و بورس کالا می‌تواند از بروز معاملات هیجانی در این بازار جلوگیری کند و فرصت بهره‌برداری از کاهش قیمت جهانی را به متقاضیان مصرفی در بازار داخل بدهد. سیاستگذاران بخش آهن و فولاد، طی چند ماه گذشته، با تعیین تعرفه صادراتی، فرصت صادرات را از تولیدکنندگان حلقه‌های

صادرات زغال سنگ با شرط کانالیزه شدن

تولید و افت در بازارهای کالایی است که موجب شده درآمد شرکت‌های معدنی در بهار با رکود مواجه شود. به سبب افزایش بهای فلزات اساسی در ماه‌های گذشته از سال ۲۰۲۲، شرکت‌های معدنی تولیدکننده فلزات اساسی احتمالاً در بهار امسال با کاهش درآمد روبه‌رو خواهند شد.

برایس آدامز، تحلیلگر معدن CIBC، در گزارشی تحقیقاتی برای فعالان نوشت: تحریم‌های اقتصادی اعمالی علیه روسیه که با هدف فشار بر این کشور برای توقف حمله به اوکراین وضع شده، عامل اصلی صعود نرخ کامودیتی‌ها ظرف سه‌ماه ابتدایی سال ۲۰۲۲ و پیش‌بینی کاهش درآمد شرکت‌های فعال در بخش معدن است. آدامز معتقد است، در حالی که شرکت‌های معدنی فعال در بخش فلزات در سال ۲۰۲۱ سودآوری مناسبی داشتند، در سه‌ماه ابتدایی امسال با کاهش حدود ۱۴ درصدی EBITDA روبه‌رو خواهند شد. احتمالاً جنگ مصرف بسیاری از فلزات اساسی را با قطع زنجیره تامین کاهش خواهد داد. روسیه بازیگر مهمی در بازار کامودیتی‌ها تلقی می‌شود و سایر کشورهای دنیا نمی‌توانند به‌سادگی و به‌سرعت شکاف خلأ روسیه را پر کنند. خلأ حضور روسیه در تامین جهانی کامودیتی‌ها می‌تواند به رکود در بازارهای جهانی منجر شود. به این ترتیب، با اینکه نرخ کامودیتی‌ها در اوج به سر می‌برد، درآمد شرکت‌های تولیدکننده کاهش پیدا می‌کند.

قیمت گذاری کنسانتره زغال سنگ بر پایه جهانی بنا به اعلام وزارت صنعت پس از استعلام از واحدهای مصرف‌کننده در صورت عدم نیاز آنها بر اساس قیمت پایه ارزش متناسب انجام خواهد شد. امیری مدیرکل دفتر صنایع معدنی به انجمن زغال سنگ چارچوب‌های صادرات کنسانتره زغال سنگ ابلاغ کرد. در این بیانیه عنوان شده است: عرضه زغال سنگ و فرآورده‌های آن از طریق بورس انرژی ایران صورت پذیرد، از این رو تا فراهم شدن زیرساخت‌ها و عملیاتی شدن مفاد دستورالعمل فوق صادرات کنسانتره زغال سنگ پس از استعلام از واحدهای مصرف‌کننده در صورت عدم نیاز آنها بر اساس قیمت پایه ارزش متناسب با پایه جهانی طبق ضوابط و مقررات جاری بلامانع است. مقتضی است با توجه به افزایش ۱۰۰ درصدی قیمت جهانی زغال سنگ طی ماه‌های اخیر، متوسط قیمت فرآورده‌های موردنظر صادراتی به‌صورت هفتگی و به تفکیک جهت انعکاس به دفتر تعیین ارزش گمرک ارسال شود. بهای تمامی فلزات صنعتی در سه‌ماه ابتدایی سال جاری میلادی با رشد قیمت متاثر از جنگ در اروپای شرقی روبه‌رو شد. این رشد قیمتی در وهله اول برای تولیدکنندگان این محصولات اتفاقی خوش‌یمن تلقی می‌شود؛ اما موسسه CIBC پیش‌بینی می‌کند که رشد قیمت، تنها یک روی سکه اثرگذاری جنگ روسیه و اوکراین بر بازارهای کالایی است و روی دیگر آن، فشار هزینه

چدن در بازار ایران

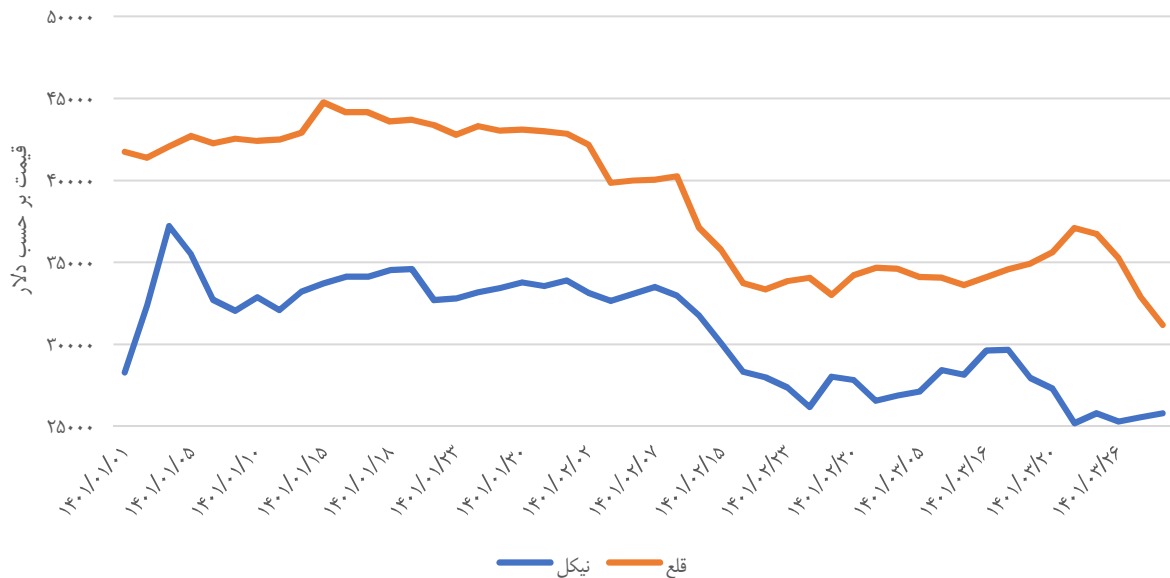
معاون بهره‌برداری ذوب‌آهن اصفهان درباره پروژه‌های صرفه‌جویی در بخش‌های مواد و انرژی این شرکت عنوان کرد: تعویض لوله‌های اکران دیگ‌های اوتیلیزاتور کنتور شماره ۲ و ۳ که صرفه‌جویی آب را در پی داشت و در جذب چدن به فولادسازی کمک کرد، با موفقیت صورت پذیرفت. مهرداد تولاییان خاطر نشان کرد: با انجام این پروژه نسبت جذب چدن در مقایسه با سال گذشته ۱۰۳ درصد رقم خورد و همچنین تعمیرات کنتور تور ۳ انجام گرفت که در آستانه راه‌اندازی است. این اعداد نوید می‌دهد در کنار صرفه‌جویی آب در سال ۱۴۰۱ از نظر جذب چدن نیز بتوانیم وضعیت بهتری داشته باشیم و در سال جاری نیز بتوانیم در جذب چدن در فولادسازی، رکورد جدیدی ثبت کنیم و نکته دیگر اینکه سایر پروژه‌های تعمیراتی که در برنامه تعمیرات اساسی کارخانه قرار داشت نیز همه به نحو احسن به سرانجام رسیدند. ایشان اضافه نمودند: این شرکت موفق شد سال گذشته، کمترین میزان مصرف آب را به نسبت تولید در تاریخ خود داشته باشد به نحوی که میزان مصرف آب صنعتی به فولاد خام ۳/۷ متر مکعب شد و میزان مصرف آب صنعتی به چدن تولیدی نیز ۳/۳ بوده است که این اعداد بهترین رکورد تاریخ ذوب‌آهن در زمینه مصرف آب به ازای تولید به شمار می‌روند و البته با اجرای پروژه‌های توسعه بدون شک در سال‌های آتی این عدد دوباره کاهش می‌یابد. ایشان خاطر نشان کردند مرز تولید ۳ میلیون تن چدن را در ذوب‌آهن به‌عنوان یک هدف مهم در دستور کار قرار دادیم و همزمان با افزایش کمی، میزان تولید محصولات دارای ارزش‌افزوده بالا نیز طبق برنامه حداقل باید به ۸۰۰ هزار تن برسد تا افزایش کمی و کیفی تولید را در کنار همدیگر داشته باشیم.

نیکل؛ دغدغه تولیدکنندگان

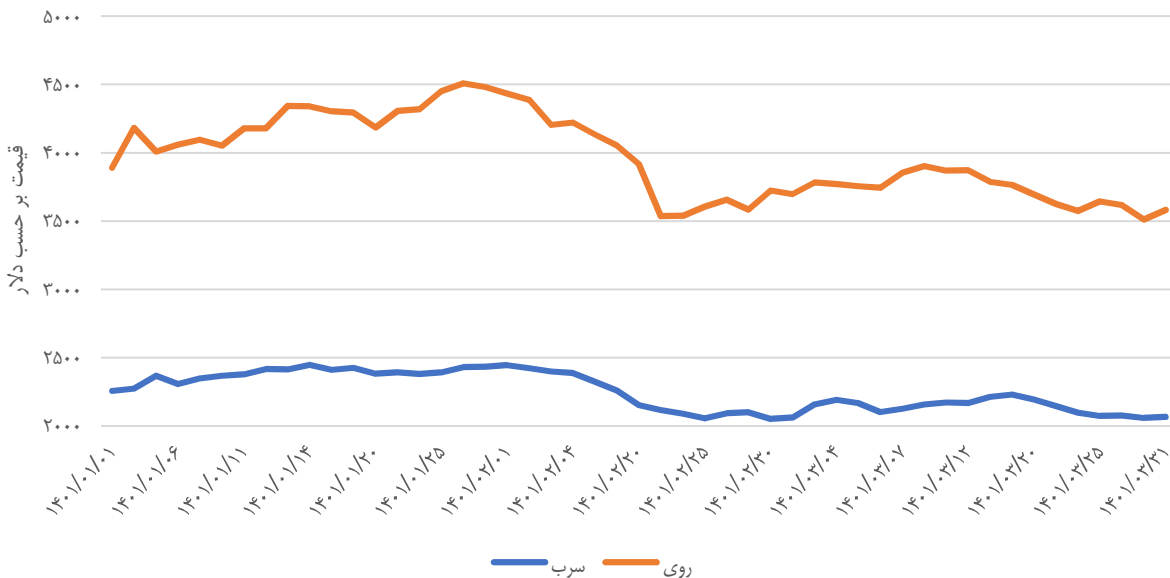
فولاد ضدزنگ در چین

شاخص مدیران خرید در صنعت فولاد ضدزنگ چین در ماه آوریل ۴۸/۳ درصدی شد، این اتفاق نشان دهنده آن است که صنعت فولاد ضدزنگ چین نیز ظرف ۳۰ روز در میانه بهار تحت فشار انقباضی قرار داشت. شرکت‌های تولیدی فولاد ضدزنگ در چین به دلیل محدودیت لجستیکی، کمبود مواد اولیه و صعود هزینه‌ها، تولید خود را در ماه آوریل کم کردند. افزایش قیمت نیکل بعد از حمله روسیه به اوکراین از جمله دلایل افت تولید فولاد ضدزنگ در چین ظرف ماه آوریل بود. صعود بهای نیکل و افت در عرضه نیکل باعث شد تا تولیدکنندگان و معامله‌گران فولادسازی این کشور از خرید مواد اولیه و تولید جا بمانند. در این شرایط برآوردها از بهبود احتمالی شاخص مدیران خرید در بخش تولید فولاد ضد زنگ با توجه به ایجاد روند کاهش قیمت در بخش مواد اولیه و به‌خصوص نیکل خبر می‌دهد.

بهای نیکل و قلع در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

بهای سرب و روی در بازارهای جهانی در بهار ۱۴۰۱

فرصت‌ها و تهدیدها در صنعت آلومینیوم

از طرف دیگر با پیشرفت صنعت خودروسازی و تحولات علمی در ترکیب مواد اولیه به تبع آن قطعات نیز تغییرات اساسی داشته‌اند. تجربه و ارتقای کیفی کشورها در ارتقای کیفیت و ایمنی خودروها موجب شده رینگ‌های آلومینیومی جایگزین رینگ فولادی شوند. مقاومت رینگ‌های آلومینیومی بیشتر از فولادی بوده و منجر به بهبود این قطعه فوق‌ایمنی در خودرو شده است. در ابتدا چون رینگ‌های آلومینیومی نسبت به فولادی گران‌تر بود مقاومت‌هایی برای این جایگزینی وجود داشت، از این‌رو تیراژ تولید آن را در میانه دهه ۹۰ با کاهش مواجه کرد؛ حتی برخی شرکت‌ها را به آستانه ورشکستگی رساند. اما امروز تولید و بازار رینگ‌های آلومینیومی در کشور دارای چه وضعیتی است؟ در سال ۱۴۰۰ شرکت نور نیریز حدود ۸۰۰ هزار رینگ آلومینیومی

تولید و عرضه کرد.

بکارگیری تکنولوژی‌های نوین سازگار با محیط زیست در تولید آلومینا و آلومینیوم امر اجتناب‌ناپذیر در عرصه کنونی است، از این رو مسوولیت اجتماعی شرکت‌های معدنی در اثرگذاری محورهای توسعه پایدار و راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انرژی در زنجیره تولید آلومینیوم از مهمترین محورهای مورد دقت نظر در این صنعت است. نقش آلومینا و آلومینیوم در توسعه صنایع پایین‌دستی، شرکت آلومینای ایران محور توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی منطقه و بررسی آخرین وضعیت آلومینیوم به عنوان فلز استراتژیک در قرن ۲۱ از دیگر محورهای برگزاری این همایش با حضور دست‌اندرکاران و متخصصان صنعت آلومینیوم اعلام شده است. از این رو می‌توان گفت ضرورت اجرای طرح‌های جامع فولاد، آلومینیوم، طلا، مس و زغال سنگ در دستور کار سیاستگذار در این بخش خواهد بود.

در این خصوص و با پیگیری‌های صورت پذیرفته رییس هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران تشریح نمود: برای افزایش ارزش افزوده در بخش معادن و صنایع معدنی اجرای طرح جامع

صنایع فولاد، آلومینیوم، مس، طلا

و زغال سنگ در ایامیدرو باید مورد توجه جدی قرار بگیرد. سالانه ۲۵۰ هزار تن پودر آلومینا در شرکت آلومینای ایران تولید می‌شود اما نیاز کشور حدود یک میلیون تن به پودر آلومینا است. از این رو این مقدار پودر آلومینا با هزینه‌کرد یک میلیارد دلار وارد کشور می‌شود.

هند: این کشور در سال ۲۰۲۱ در مجموع با تولید ۳/۹ میلیون تن آلومینیوم و کسب جایگاه دوم از روسیه پیشی گرفت.

روسیه: در سال ۲۰۲۱ روسیه ۳/۷ میلیون تن آلومینیوم تولید کرد که نسبت به سال ۲۰۲۰ افزایش داشت. در سال ۲۰۲۱ میلادی، ۶ درصد واردات آلومینیوم آمریکا از روسیه بود. در سال جاری، به دلیل جنگ این کشور با اوکراین، عرضه آلومینیوم روسیه به ایالات متحده و بازار جهانی محدودتر شده است.

کانادا: این کشور به‌عنوان چهارمین تولیدکننده بزرگ آلومینیوم در سال گذشته، ۳/۱ میلیون تن از این فلز تولید کرد. کانادا در سال ۲۰۲۱ پیشروترین تامین‌کننده آلومینیوم ایالات متحده بود که نیمی از کل واردات آمریکا را به خود اختصاص داد.

امارات متحده عربی: این کشور پنجمین تولیدکننده بزرگ آلومینیوم جهان است. تولید آلومینیوم در امارات طی چند سال گذشته ثابت مانده و حدود ۲/۶ میلیون تن است.

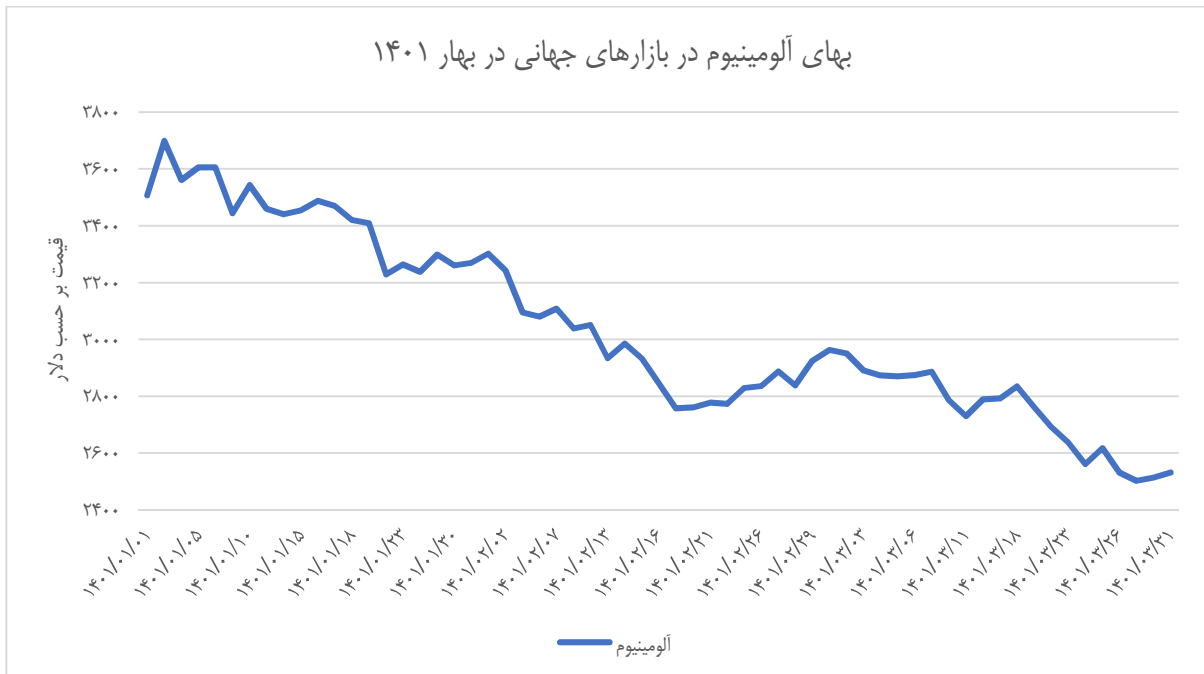
این شرکت در برنامه دارد که در سال جاری این رقم را به یک میلیون و ۵۰۰ هزار رینگ برساند. ایالات متحده در سال ۲۰۱۸ فلز آلومینیوم را به‌عنوان یکی از فلزات حیاتی اعلام کرد؛ اما به دلیل کمبود عرضه آمریکا برای تامین مازاد آلومینیوم خود به واردات این فلز گرانبها روی آورد. از طرفی چین به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده آلومینیوم در جهان شناخته می‌شود؛ اما به دلیل وجود اختلاف بین این دو ابرقدرت، ایالات متحده نتوانست چندان به واردات آلومینیوم از این کشور اتکا کند. براساس آخرین داده‌های سازمان زمین‌شناسی ایالات متحده در مورد آلومینیوم، پنج کشور برتر تولیدکننده این فلز به ترتیب ذیل اعلام شده‌اند:

چین: این کشور بیش از نیمی از آلومینیوم جهان را تولید می‌کند. چین تا سال ۲۰۲۱ میلادی، ۳۹ میلیون تن آلومینیوم تولید کرد.

پایانی سال ۲۰۲۲ روندی افزایشی به خود گرفت؛ این در حالی است که بهای این فلز نقره‌ای این روزها با روند کاهشی همراه شده است. حال سوال این است این نوسان قیمت چه تاثیری می‌تواند بر قیمت محصولات آلومینیومی در داخل به همراه داشته باشد و صنایع پایین‌دستی آلومینیوم از این شرایط چگونه می‌توانند عبور کنند و بهره‌مند شوند. در این خصوص قائم مقام مدیر عامل شرکت آلومینیوم پارس عنوان کرد: قیمت شمش آلومینیوم به دلیل جنگ روسیه و اوکراین در ۴ مارس ۲۰۲۲ (مقارن با ۱۳ اسفند ۱۴۰۰) به رکورد تاریخی ۳۸۴۹ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت. این در حالی است که روسیه با حدود ۴ میلیون تن تولید سالانه شمش آلومینیوم، بعد از چین، دومین تولیدکننده این فلز نقره‌ای در دنیا محسوب می‌شود، از همین رو تحریم این کشور از سوی آمریکا و کشورهای اروپایی، تاثیر ناگهانی بر قیمت فلز آلومینیوم گذاشت.

اما در خاورمیانه بزرگ‌ترین تولیدکننده آلومینیوم «آلومینیوم گلوبال» متعلق به کشور امارات متحده عربی است، این شرکت ۴ درصد کل آلومینیوم جهان و ۹ درصد واردات آلومینیوم آمریکا در سال ۲۰۲۱ را تأمین می‌نماید. قیمت آلومینیوم همچنین مانند سایر کامودیتی‌ها و بازارهای جهانی با گسترش کرونا با کاهش قیمت مواجه شد. اما در سال گذشته میلادی بهای این فلز به طور پیوسته صعودی بود. دلیل آن نیز بهبود صنعتی چین به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده جهان و خوش‌بینی نسبت به رشد تقاضای جهانی با بازگشایی اقتصادها و رفع محدودیت‌های قرنطینه کرونایی بود. این افزایش بها به دنبال جنگ روسیه با اوکراین تشدید شد؛ تا جایی که آلومینیوم در ماه مارس ۲۰۲۲ تا نزدیک ۴ هزار دلار نیز معامله شد. در ابتدای بهار آلومینیوم در بازار لندن در کانال ۲۸۰۰ دلار معامله می‌شود. بهای جهانی آلومینیوم در روزهای

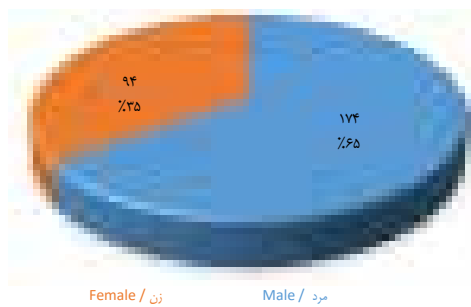
EEM

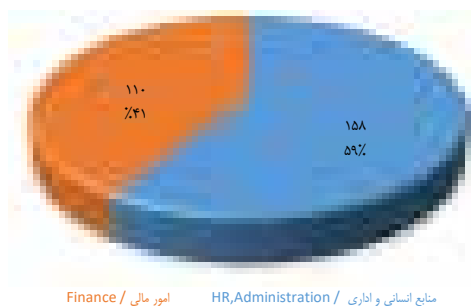
تأثیر حسابداری منابع انسانی بر عملکرد مالی سازمان های SME در بورس اوراق بهادار تهران

ادامه مقاله نشریه ۲۴

جنسیت

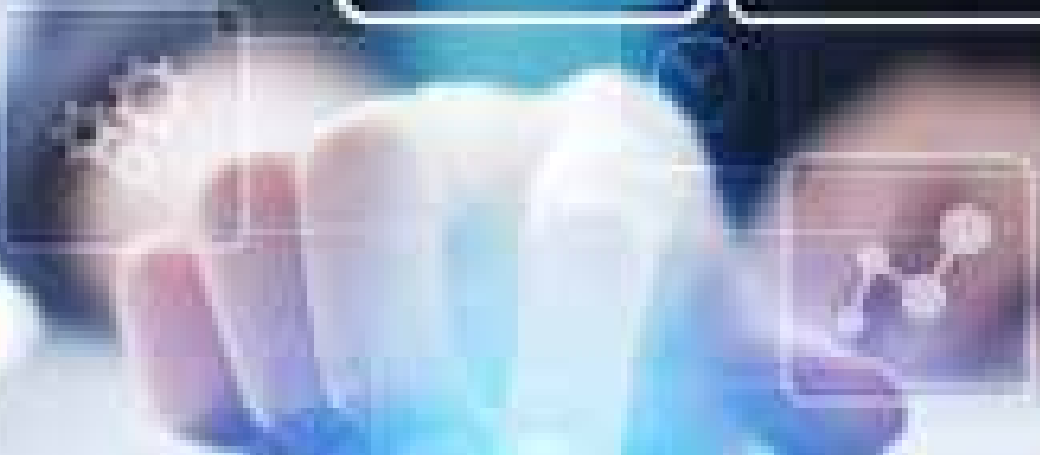

دپارتمان

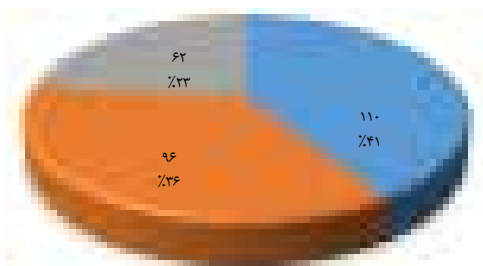

ویژگی های جمعیت شناختی

ویژگی های جمعیت شناختی پاسخ دهندگان در
شکل ۱ تجزیه و تحلیل و خلاصه شده است.

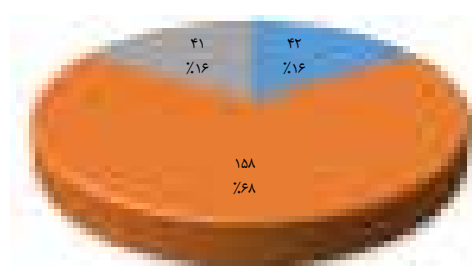

سطح مدیریت

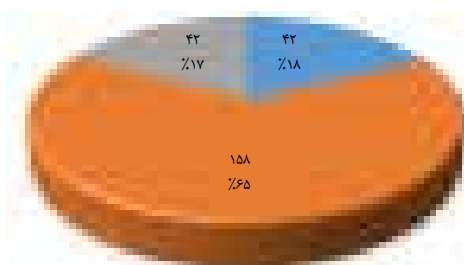
ارشد / Top / میان / Middle / پایین / Junior

تجربه کاری سال

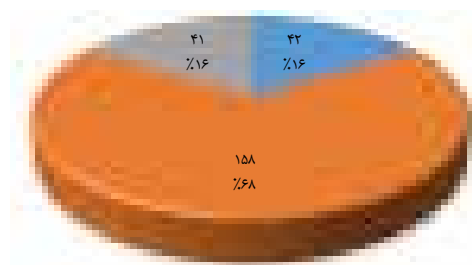
< 1 2-10 > 5

سن

< 50 30-50 20-30

تعداد کارکنان

> 500 100... < 100

برج مسكونى الوند

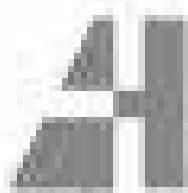
RESIDENTIAL PROJECT ALVAND

Comencement of Construction
of Alvand residential project

دفتر فروش، تهران، کوچه، ساحل شرقی، دریاچه چیتگر، پلاک ۱۰۰۰۰

02144755719-23-24 | 02144710097 | 0214784

09123113180 | 09121011061 | 09121003623

**TOSEH
ABNIEH
HEMMAT**

توسعه ابنیه هممات

برج مسكونى البرز

RESIDENTIAL PROJECT ALBORZ

PROSPECTIVE PART OF THE NEW DEVELOPMENT

TOSEH
ABNIEH
HEMMAT

مركز عمان للتطوير العقاري
03144755714-21-34 | 03144710087 | 0314764
03123118190 | 03121011061 | 03121005825

د افغانستان د مالياتو وزارت

سیم وکابل دامغان (پلور)

د افغانستان د مالیاتو وزارت د سیم وکابل دامغان پلور

AAFTAREI- AAPSIYTT- AP-AYTBI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50

Email: info@440.gov.af

Website: www.mof.gov.af

الجمهورية العربية السورية
سجل المصنعيين
سجل المصنعيين
سجل المصنعيين

سجل المصنعيين
سجل المصنعيين
سجل المصنعيين

MENRASL

MANUFACTURING CORPORATION

سجل المصنعيين
سجل المصنعيين
سجل المصنعيين

General Catalogue 2019

سجل المصنعيين

گروه صنعتی ایران توحید

تولید کننده پیچ و مهره فولادی به روش فورج سرد

ما از ابتدا تا پایان شما را
همسفرانین می کنیم

- تهیه لیست های اقتصادی پیچ و مهره
مصرفی پروژه
- تولید، حمل و تحویل

- بازرسی دوره ای و آموزش کارکنان
فرایند نصب و ایجاد یکنواختی در
اتصالات

- برقراری دوره های آموزشی نحوه
کنترل، تحویل گیری و نصب پیچ و
مهره

T.C Bolt در ایران دیگر یک رویا نیست

T.C Bolt is not a Dream any more , in IRAN

EDVENTA

precote

ALUSTEEL

IRAN TOHID CO.

**Steel Structure
Bolt & nut Family**

آدرس دفتر مرکزی: تهران - خیابان - پاسداران - تهران
تولید کننده: مجتمع فولاد آلیاژ - طبقه ۲۲، خیابان ۱۲
تلفن: ۰۲۱-۲۲۰۰۲۰۲۰

جهاد بتن

تولید کننده بتن آماده با رده مقاومتی C50

دفتر نمایندگی تهران: آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰
مختصات جغرافیایی: ۳۵°۴۰'۰۰" شمالی، ۵۱°۳۰'۰۰" شرقی

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸

www.jahadbeton.ir

JAHAD BETON

Manufacturer of ready
mixed concrete up to
C50 strength class

نوین افزار

طراح و مجری سیستم های
هوشمند پارکینگ و ساختمان

Wulian

FERMAX

Zennio

www.novin-afzar.ir

88283760

طراح و مجری سیستم های هوشمند پارکینگ برج مجل لکسون

www.novin-afzar.ir

شرکت آسانسور و پله برقی بهمن

Elevator and escalator company

تهران، میدان آریا، تهران، میدان خلیفه، ساختمان شماره ۲

خطه اول، تلفن: (۰۲۱) ۸۲۷۹۱۰۰ | فکس: ۸۲۷۹۲۰۰

www.bfelevator.com

info@bfelevator.com

**FIRMLY
WALK INTO FUTURE ...**

NEGIN BORJ GHAEM

Industrial Group

Unit 14, Floor 8, Daryasoft Complex, 11th Street
South Bahrani Highway, Tehran, Iran
Tel: +9821 77726004

neginborj.com

Design, Fabrication, Transportation and Installation of
Various Steel Structures For Buildings,
High-rise and Industrial Projects

طراحی، ساخت، حمل و نقل و نصب سازه های
مختلف فلزی برای ساختمان ها
پروژه های بلند مرتبه و صنعتی.

TOSEH
ABNIEH
HEMMAT

LEXON TOWER HOTEL

02144755719-23-24 | 02144710397 | 0214784

09133118190 | 09133011061 | 09131003633

تھون، سہیل شرقی دریاچہ چانگ، پوروالہ ایشیون

02144755719-23-24 | 02144710397 | 0214784

09133118190 | 09133011061 | 09131003633

LEXON

LUXURY TOWER

INTERNAL FORTUNE

توران - مساحه ۱۰۰۰ مترمربع - برج ۱۰۰۰ مترمربع

02144755719-21-34 | 02144710007 | 0214784

09121118191 | 09121011001 | 09121001623

دهبید لند

دهبید - شهرک صنعتی دهبید - فاز ۱ و ۲
انبار: ابتدای جاده - بعد از پل دهبید
بازار سنگ تهران - واحد ۹

سازمان سنگ دهبید

DEHBID LAND STONE

شماره تماس: ۰۲۱-۸۱۲۸۱۵۸۱ - ۰۲۱-۸۱۲۸۱۲۱۱